

PERHON KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2025

Kuva: Terhi Paananen

Kunnanhallitus: 30.3.2026

Kunnanvaltuusto: dd.mm.2026

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS.....	3
1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
PERUSTIETOA KUNNASTA	4
1.3. VÄESTÖ.....	5
1.4. ELINKEINOELÄMÄ	6
1.5. RAKENTAMINEN JA ASUMINEN	8
1.6. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET.....	9
1.7. YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS	12
1.8. KUNNAN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	13
1.9. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	19
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	23
2.2. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	25
2.3. KOKONAISTULOT JA -MENOT.....	27
2.4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	28
2.5. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	33
3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
3.1. KONSERNIYHTIÖT.....	34
3.2. TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	42
3.3. KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	44
3.4. KUNNANHALLITUS	46
3.5. SIVISTYSLAUTAKUNTA	62
3.6. HYVINVOINTILAUTAKUNTA	72
3.7. TEKNINEN LAUTAKUNTA	79
3.8. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	90
3.9. TUOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	93
3.10. TUOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	93
3.11. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN.....	93
3.12. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	94
3.13. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	96
4. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	97
5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	98
5.1. KUNTA	98
5.2. KONSERNI	102
6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	106
6.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	106
6.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	108
6.3. TUOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	108
6.4. TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	110
7. MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	117
7.1. VESIHUOLTOLAITOKSEN TUOSLASKELMA	120
7.2. VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA.....	123
7.3. VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE.....	126
7.4. VESIHUOLTOLAITOKSEN LIITETIEDOT.....	129
8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	130

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Valtuusto päätti vuoden 2025 talousarviosta joulukuussa 2024, kun kunnassa oli meneillään yhteistoimintaneuvottelut talouden tasapainottamiseksi. Jo silloin tiedettiin, että talousarviota päivitetään neuvottelujen tulosten perusteella, jotta tasapainottamistoimet saadaan huomioitua mahdollisimman kattavasti ja ajantasaisesti. Yhteistoimintaneuvottelujen vaikutukset kunnan henkilöstömäärään näkyivät palvelussuhteiden päättymisinä (noin 4,7 htv), osa-aikaistamisina, tehtävänkuvan muutoksina sekä eläköitymisten ja määräaikaisten palvelussuhteiden päättymisinä (noin 8 htv). Lisäksi päätettiin koko henkilöstön lomauttamisesta kahdeksi viikoksi vuoden 2025 aikana. Näiden ja muiden tasapainotustoimien yhteisvaikutus vuoden 2025 talousarvioon oli noin 750 000 euroa.

Myönteiseen kustannuskehitykseen vaikuttivat henkilöstön lomautusten ja muiden henkilöstöratkaisujen lisäksi myös organisaatiomuutos, jossa kunnan lautakuntien määrää vähennettiin neljästä kahteen. Hallintosäännön päivittämisellä pystyttiin samalla tiivistämään toimielinten kokousten määrää, mikä paransi toiminnan tehokkuutta. Näillä toimilla tavoiteltiin hallinnon keventämistä ja kustannusäästöjä, joista onkin jo nähtävissä konkreettisia tuloksia.

Keväällä pidetyt kuntavaalit toivat uusia luottamushenkilöitä kunnan päätöksentekoon. Perhon valtuustoon valittiin 17 valtuutettua. Valtuusto valitsi kunnan toimielimiin ja yhteisöihin, joissa Perhon kunta on mukana, yhteensä 50 varsinaista jäsentä tai edustajaa ja 49 varajäsentä. Lisäksi kunnanhallitus nimesi toimielimiin ja tytäryhtiöihin yhteensä 47 varsinaista jäsentä tai edustajaa sekä 24 varajäsentä.

Työvoimapalvelut siirtyivät vuoden alussa kunnilla ja Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen toiminta käynnistyi. Perhon kunnan työttömyysmenot, ovat lähes kolminkertaistuneet verrattuna vuoden 2024 kustannuksiin. Kustannusnousu johdettu rahoitusvastuun laajenemisesta pitkäaikaistyöttömien osalta sekä työllisyysalueen toiminta- ja palvelumenoista. Muutos haastaa kunnan taloutta ja vaatii uusia ratkaisuja työllisyyden edistämiseksi.

Uuden kuntastrategian valmistelu käynnistettiin jo ennen kuntavaaleja arvioimalla päättyvän strategiakauden vaikuttavuutta luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden toimesta. Uutta kuntastrategiaa on vuoden aikana työstetty useissa työpajoissa, joissa on ollut mukana valtuuston, johtavien luottamushenkilöiden, henkilöstön, yrittäjien sekä johtavien viranhaltijoiden edustajia. Valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian vuoden 2026 ensimmäisessä kokouksessaan maaliskuun alussa.

Investointiohjelman merkittävin kohde vuonna 2025 oli Arsi-Areena, jonka valmistuminen on viivästynyt alkuperäisestä aikataulusta merkittävästi, mutta tämän katsauksen kirjoitushetkellä valmistuminen on odotettavissa toukokuun 2026 loppuun mennessä. Toinen, uutena investointina kesken talousarviovuotta ohjelmaan lisätty tekojään kattaminen valmistui pääosin vuoden 2025 loppuun mennessä. Kolmas merkittävä investointi vuonna 2025 oli kunnantalon 1. kerroksen saneeraus. Saneerattuihin tiloihin muutti nuoriso- ja vapaa-aikatoimi, sekä työterveyshuolto Työplus Oy ja hyvinvointialueen kotihoito.

Vuoden 2025 tilinpäätöksen toteuma osoittautui talousarviota ja keväällä tehtyä muutostalousarviota paremmaksi. Suurimmat myönteiset poikkeamat syntyivät odotettua paremmin kertyneistä tuotoista ja henkilöstökulujen laskusta. Lisäksi kirjanpidolliset erät kuten kaatopaikkavarauksen purku, vakuutusmaksujen hyvitykset sekä Arsi-Areenan henkilöstökulujen kohdentaminen investoinnille, paransi tulosta positiiviseksi. Edellisen valtuuston hyväksymän talouden tasapainotusohjelman 2025–2027 toimenpiteet ovat alkaneet purra kunnan käyttötaloudessa, vaikka uusia toimenpiteitä tarvitaan edelleen, koska kuntien talouteen liittyy merkittäviä muutospaineita ja epävarmuuksia.

Lauri Laajala, kunnanjohtaja

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Perustietoa kunnasta

Perhon kunta sijaitsee Keski-Pohjanmaan itärajalla, valtatie 13 varrella. Kunnan alueelta saavat alkunsa Pohjanlahteen laskeva Perhonjoki ja Suomenlahteen laskeva Kymijoen vesistö.

Aluehallinnossa kunta kuuluu Keskipohjanmaan liittoon ja Kaustisen seutukuntaan. Perhossa on eteläisen Suomen laajimmat erämaa-alueet sekä mainiot metsästys- ja marjamaat. Pieniä järviä ja lampia kunnan alueella on satoja. Asutus on suurelta osin keskittynyt Perhonjoen ja valtatie varsille. Suurimmat kylätaajamat ovat Kirkonkylä, Möttönen ja Oksakoski. Naapurikuntia ovat Veteli, Halsua, Lestijärvi, Kyyjärvi Kivijärvi, Kinula, Alajärvi ja Vimpeli.

Tärkeimmät etäisyydet kuntakeskuksesta laskettuna:

- Helsinki	420 km
- Rautatieasema Kokkola	100 km
- Lähin merisatama Ykspihlaja	105 km
- Lähin lentokenttä Kruunupyy	90 km
- Jyväskylä	140 km
- Seinäjoki	117 km

Perhon tunnuslukuja:

- Perustamisvuosi 1868
- Asukasluku (31.12.2025) 2.550 asukasta (31.12.2024: 2.591 asukasta)
- Pinta-ala 776,3 km² (vesistöä 24,9 km²)
- Veroprosentti v. 2025 9,3 %
- Kunnan tulovero v. 2025 3.552.679 euroa (v. 2024 3.686.146 euroa)
- Kunnan tulovero/asukas 1393,21 euroa (vuonna 2024: 1.422,67 euroa)
- Lainat (31.12.2025) 21.806.552 euroa (vuonna 2024: 20.905.438 euroa)
- Lainat/asukas 8552 euroa (vuonna 2024: 8.068 euroa)
- Valtionosuudet/asukas 2.169,62 euroa (vuonna 2024: 2.064 euroa)

Hallinnollisesti Perho kuuluu seuraaviin toimipiireihin:

- Vaasan hovioikeus
- Vaasan hallinto-oikeus
- Vaasan vaalipiiri
- Puolustusvoimat, Pohjanmaan aluetoimisto
- Pohjanmaan käräjäoikeus
- Lupa- ja valvontavirasto
- Pohjanmaan elinvoimakeskus
- Keski-Pohjanmaan liitto
- Oulun hiippakunta
- Länsi-Suomen verotoimisto, Kokkolan toimipiste
- Metsäkeskus, Läntinen palvelualue

Perhon kunta

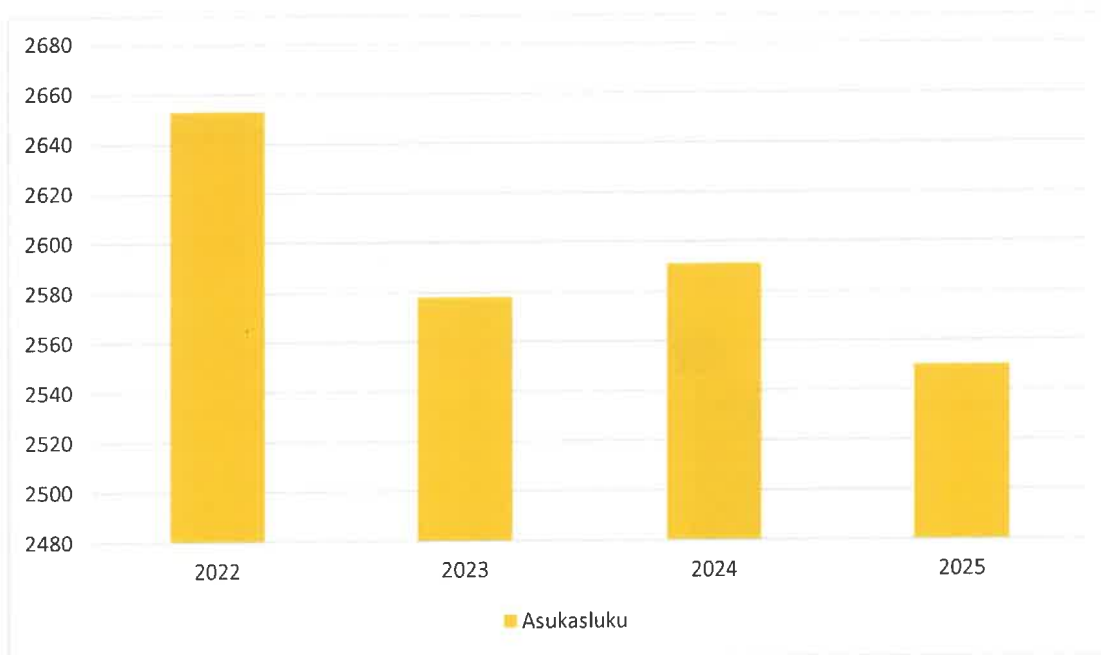
- EU asioissa Pohjois-Suomen suuralue
- ProAgria Keski-Pohjanmaa
- Maanmittauslaitos, Kokkola
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite
- Keski-Pohjanmaan työllisyysalue

1.3. Väestö

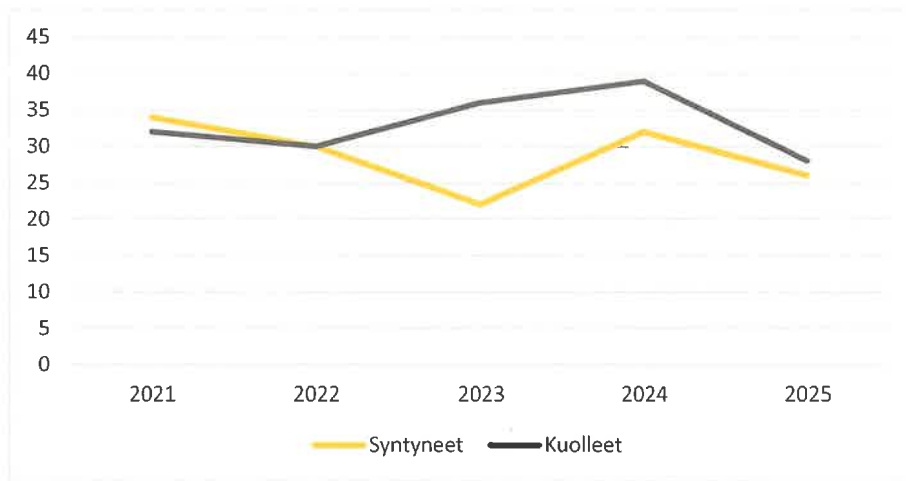
Perhon kunnan väkiluku 2025 lopussa oli 2.550, joka on 41 asukasta vähemmän kuin vuoden alussa.

Kunnasta nettomuutto vuonna 2025 oli -46 henkilöä. Kuntaan muutti 73 henkilöä ja kunnasta pois muutti 119 henkilöä. Perhoon syntyi vuonna 2025 26 lasta. Perholaisia kuoli 28. Vuonna 2024 syntyneitä oli 32 ja kuolleita 39.

ASUKASLUKU

VÄESTÖNMUUTOS

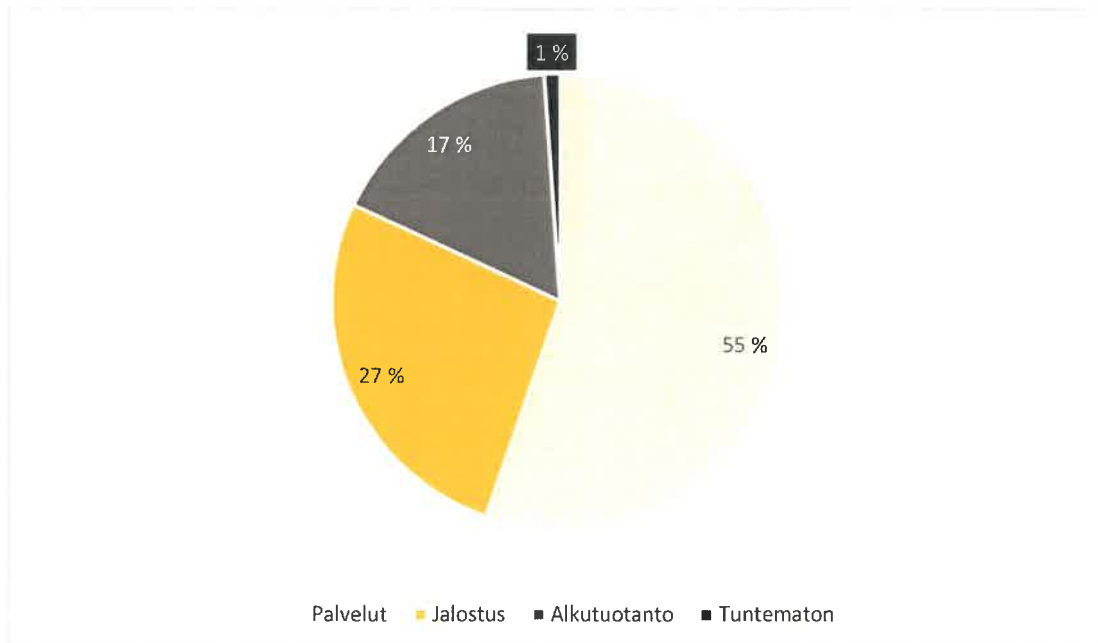

1.4. Elinkeinoelämä

Kunnassa asuvien työssäkäyvien lukumäärä 31.12.2025 oli 963.

Perhon elinkeinorakenne 31.12.2023, työpaikat päätoimialoittain (vuoden 2024 tilastotieto päivittyy kesällä 2026):

ELINKEINORAKENNE

Vuoden 2025 lopussa työttömyysaste Perhossa oli 12,0 prosenttia (joulukuu 2024 10,7 %). Pitkäaikaistyöttömien (yli yhden vuoden työttömänä olleet) määrä oli joulukuun lopussa 25 (joulukuu 2024 17). Alle 25-

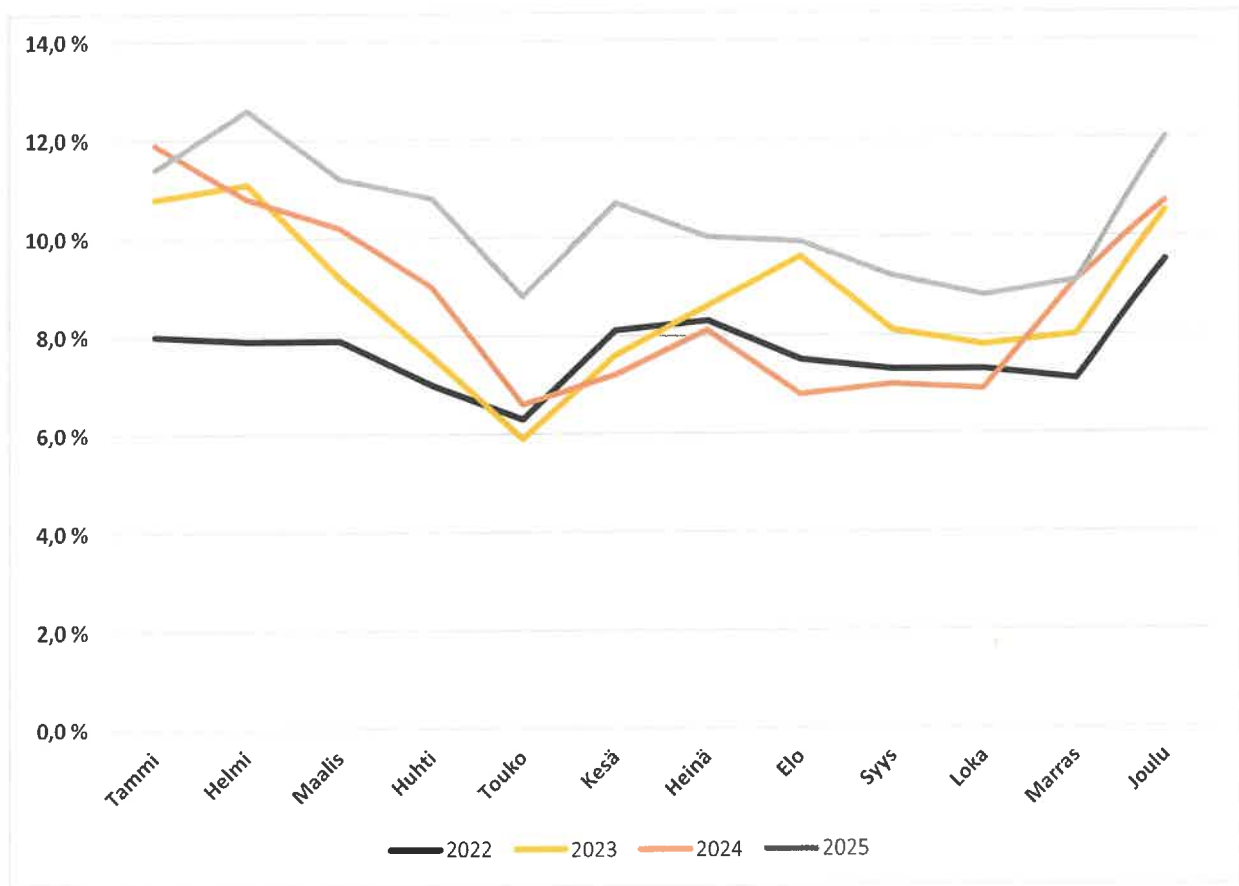
vuotiaita oli työttömänä joulukuun lopussa 26 (joulukuu 2024 17). Yli 50- vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 30 (joulukuu 2024 28).

Pohjanmaan alueen kokonaistyöttömyysaste oli joulukuussa 2025 9,3 % (joulukuu 2024 7,9 %).

Halsuan työttömyysaste joulukuussa 2025 oli 9,8 prosenttia, Kaustisen 7,9 prosenttia, Lestijärven 8,2 prosenttia, Toholammin 9,2 prosenttia ja Vetelin 8,0 prosenttia.

Koko maan työttömyysaste oli joulukuun lopussa 12,0 %.

TYÖTTÖMYYSASTE

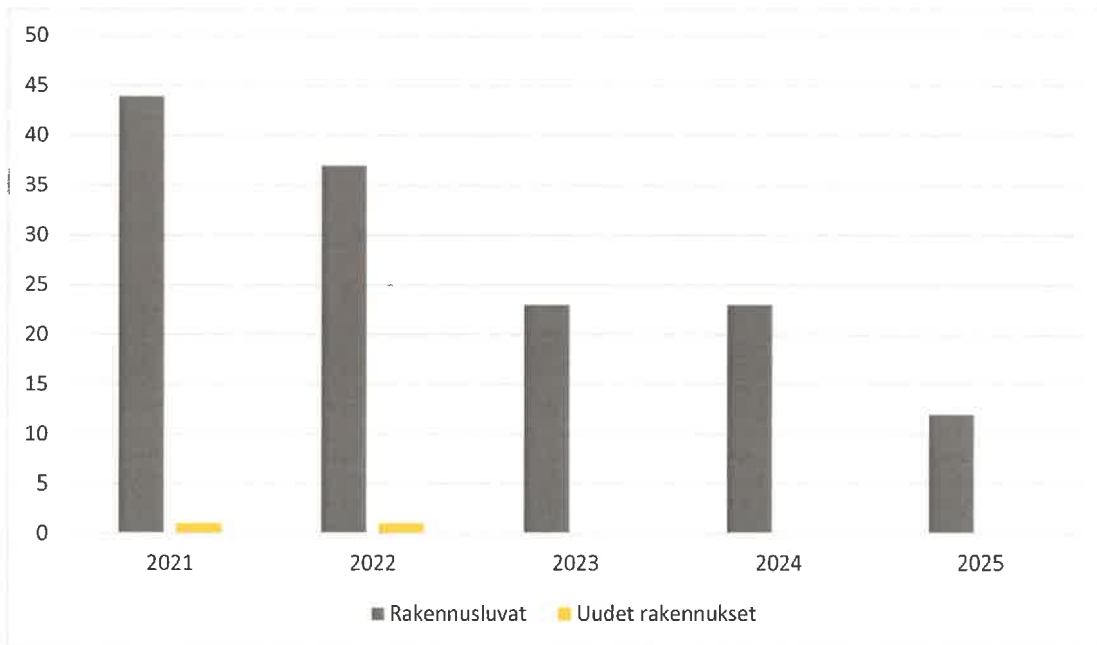

1.5. Rakentaminen ja asuminen

Perhossa myönnettiin vuonna 2025 rakentamislupia 12 kpl. Uusia asuinrakennuksia tai vapaa-ajan asuntoja ei luvitettu lainkaan. Vuoden 2025 alusta ainoastaan yksi rakentamisen lupamuoto eli rakentamislupa. Rakennuslupa, toimenpidelupa ja toimenpideilmoitus poistuivat.

Maa-aineslupia myönnettiin 2 kpl, ympäristölupia 1 kpl ja poikkeamislupia 1 kpl. Maa-aineslupien valvontoja suoritettiin 8 kpl, joista 3 kpl yhteislupia (maa-aineslupa + ympäristölupa). Eläinsuojien ym. ympäristölupa-valvontoja ei suoritettu.

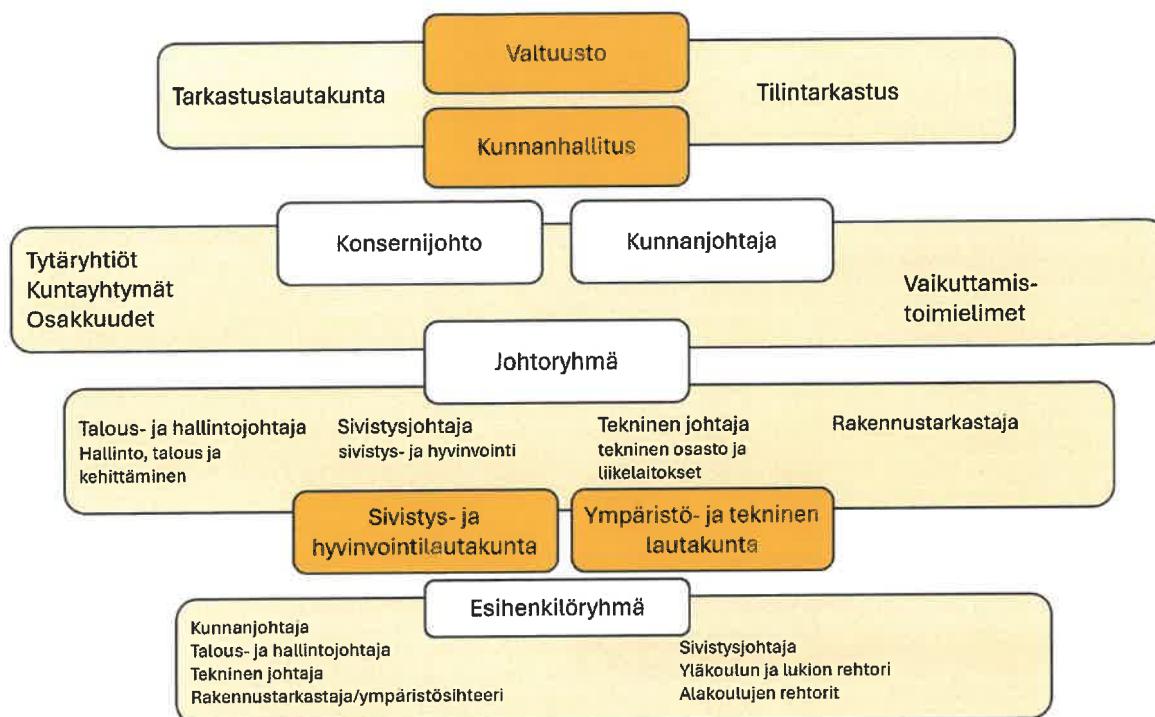
RAKENNUSLUVAT

1.6. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hallinto-organisaatio

Päävastuualueet muodostavat organisaation, jota johtaa kunnanjohtaja. Osastopäälliköt vastaavat toimialansa toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

KUNNANHALLITUS 31.5.2025 SAAKKA

Louhula Matti, puheenjohtaja
 Peltokangas Tapio, I varapuheenjohtaja
 Siironen Mirja, II varapuheenjohtaja
 Kytölä Matti, jäsen
 Hertteli Anni, jäsen
 Alatalo Ilona, jäsen
 Jylhä Pauli, jäsen

KUNNANVALTUUSTO 31.5.2025 SAAKKA

Riihimäki Pekka, puheenjohtaja
 Kellokoski Mika V., 1. varapuheenjohtaja
 Erkkilä Rami, 2. varapuheenjohtaja
 Alatalo Ilona, valtuutettu
 Hertteli Anni, valtuutettu
 Humalajoki Asko, valtuutettu
 Isomöttönen Antti, valtuutettu

Itäniemi Sirpa, valtuutettu
Jaatinen Tanja, valtuutettu
Kellokoski Matti, valtuutettu
Kivelä Markus, valtuutettu
Kytölä Matti, valtuutettu
Kytölä Mika, valtuutettu
Louhula Matti, valtuutettu
Peltokangas Tapio, valtuutettu
Siironen Mirja, valtuutettu
Syrjälä Toni, valtuutettu
Tamminen Mikko, valtuutettu
Vikman Joanna, valtuutettu

SIVISTYSLAUTAKUNTA 31.5.2025 SAAKKA

Isomöttönen Antti, puheenjohtaja
Jänkä Jussi, varapuheenjohtaja
Aho Terhi, jäsen
Penttilä Sofia, jäsen
Humalajoki Tapani, jäsen
Kinnunen Teea, jäsen
Tamminen Mikko, jäsen

HYVINVOINTILAUTAKUNTA 31.5.2025 SAAKKA

Vikman Joanna, puheenjohtaja
Rannila Maria, varapuheenjohtaja
Itäniemi Sirpa, jäsen
Kinnunen Matias, jäsen
Humalajoki Jussi, jäsen
Liukko Monika, jäsen
Koivuniemi Jorma, jäsen

TEKNINEN LAUTAKUNTA 31.5.2025 SAAKKA

Kytölä Mika, puheenjohtaja
Kellokoski Mika V, varapuheenjohtaja
Itäniemi Sirpa, jäsen
Honkonen Alina, jäsen
Kalliokoski Jukka, jäsen
Tiala Helena, jäsen
Kivelä Markus, jäsen
Rannila Mari, jäsen

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 31.5.2025 SAAKKA

Riihimäki Jouko, puheenjohtaja
Lassila Olavi, varapuheenjohtaja
Huopana Tarja, jäsen
Kortelainen Sami, jäsen
Poranen Helena, jäsen
Rauhala Jussi, jäsen
Polvilampi Kirsi, jäsen

TARKASTUSLAUTAKUNTA 31.5.2025 SAAKKA

Kellokoski Matti, puheenjohtaja
Kivelä Markus, varapuheenjohtaja
Syrjälä Toni, jäsen
Joutsen Sirkka, jäsen
Koskela-Nevalainen Kaisa, jäsen

KUNNANVALTUUSTO 1.6.2025 ALKAEN

Kirvesmäki Sarita, puheenjohtaja
Humalajoki Asko, I varapuheenjohtaja
Tamminen Mikko, II varapuheenjohtaja
Elgland Joel, valtuutettu
Erkkilä Rami, valtuutettu
Hertteli Anni, valtuutettu
Isomöttönen Antti, valtuutettu
Kalliokoski Esa, valtuutettu
Kivelä Markus, valtuutettu
Kytölä Matti, valtuutettu
Kytölä Mika, valtuutettu
Louhula Matti, valtuutettu
Marjusaari Elisa, valtuutettu
Nulpponen Jari, valtuutettu
Riihimäki Jouko, valtuutettu
Salmela Antti, valtuutettu
Syrjälä Toni, valtuutettu

KUNNANHALLITUS 1.6.2025 ALKAEN

Kalliokoski Esa, puheenjohtaja
Kytölä Matti, I varapuheenjohtaja
Erkkilä Rami, II varapuheenjohtaja
Hertteli Anni, jäsen
Huttunen Elina, jäsen
Poranen Helena, jäsen
Syrjälä Toni, jäsen

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA 1.6.2025 ALKAEN

Isomöttönen Antti, puheenjohtaja
Nulpponen Jari, varapuheenjohtaja
Kinnunen Teea, jäsen

Kivelä Markus, jäsen
 Kivelä Viivi, jäsen
 Marjusaari Elisa, jäsen
 Salmela Antti, jäsen

YMPÄRISTÖ JA TEKNINEN LAUTAKUNTA 1.6.2025 ALKAEN

Riihimäki Jouko, puheenjohtaja
 Kytölä Mika, varapuheenjohtaja
 Elgland Joel, jäsen
 Honkonen Alina, jäsen
 Kortelainen Sami, jäsen
 Koto Sofia, jäsen
 Rannila Mari, jäsen

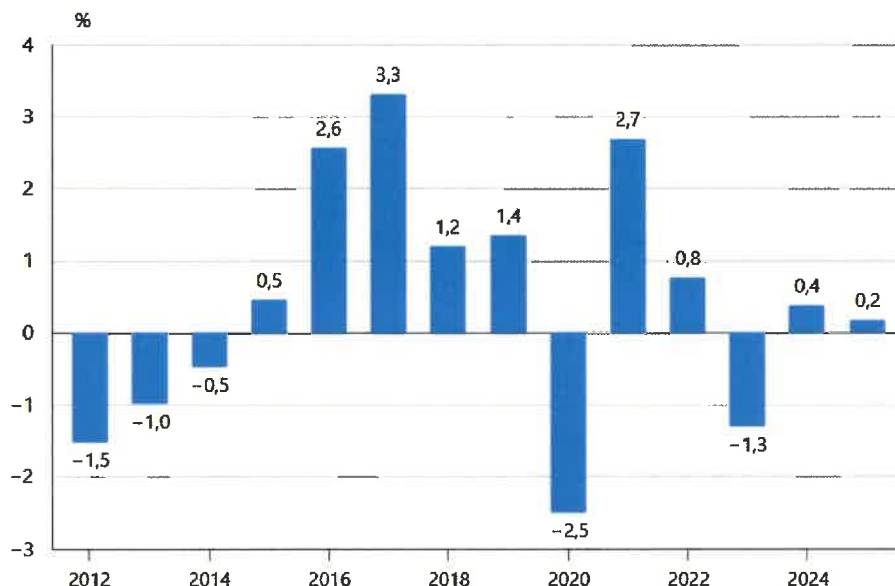
TARKASTUSLAUTAKUNTA 1.6.2025 ALKAEN

Louhula Matti, puheenjohtaja
 Kivelä Markus, varapuheenjohtaja
 Haukilahti Katri, jäsen
 Jylhä Pauli, jäsen
 Kinnunen Marika, jäsen

1.7. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 0,2 % vuonna 2025 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan (0,2 % myös helmikuussa). Julkisyhteisöjen nettoluotonotto oli 9,6 miljardia euroa, mikä oli 2,4 miljardia euroa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vaihtotase kääntyi ylijäämäiseksi.

Volyymin muutokset, %, B1GMH Bruttokansantuote markkinahintaan 2012-2025*

Päivitetty: 13.3.2026

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito

Kotitalouksien säästämisaste kasvoi

Kotitalouksien säästämisaste oli 4,1 % vuonna 2025 (3,9 % vuonna 2024).

Säästämisaste kasvoi edellisvuodesta tulojen kasvaessa menoja nopeammin. Kotitalouksien saamat palkansaajakorvaukset sekä sosiaalietuudet (mukaan lukien eläkkeet) kasvoivat maltillisesti vuonna 2025, mutta hieman nopeammin kuin yksityinen kulutus.

Kotitalouksien velkaantumisasasteen lasku jatkui vuonna 2025. Korkeimmillaan velkaantumisasaste oli vuonna 2021, 133 %. Vuonna 2025 velkaantumisasaste oli 122 %.

Veroaste kääntyi nousuun vuonna 2025

Veroaste nousi 42,6 %:iin vuonna 2025 (42,2 % vuonna 2024). Vuosina 2022–2024 veroaste laski edellisvuodesta.

Veroasteen nousua selitti maksettujen pakollisten sosiaaliturvamaksujen kasvu.

Julkisyhteisöiden alijäämä pieni

Julkisyhteisöjen nettoluotonotto oli 9,6 miljardia euroa vuonna 2025, mikä oli 2,4 miljardia euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Valtionhallinnon alijäämä oli 10,9 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 10,2 miljardia euroa. Menoja kasvattivat erityisesti kunnille ja hyvinvointialueille maksetut tulonsiirrot, jotka olivat 3,2 miljardia edellisvuotta suuremmat. Myös valtionhallinnon maksamat korot kasvoivat. Edelliseen vuoteen nähden korkotulojen ja –menojen erotus eli nettokorkomenot kasvoivat 0,5 miljardia euroa. Valtion saamat verotulot kasvoivat 1,5 miljardia euroa, lähinnä arvonlisä- ja tuloverojen suuremman kertymän ansiosta.

Paikallishallinnon alijäämä oli 0,7 miljardia vuonna 2025, kun edellisenä vuonna alijäämä oli 2,6 miljardia. Alijäämän pienenemiseen vaikuttivat mm. hyvinvointialueiden rahoituksen jälkikäteistarkistus, joka kasvatti valtion tulonsiirtoja hyvinvointialueille.

Vuonna 2025 hyvinvointialuehallinto teki 45 miljoonan suuruisen ylijäämän.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialuehallinto, menot kasvoivat edellisvuodesta 1,4 miljardia euroa ja tulot 1,5 miljardia euroa. Suurin osa menojen ja tulojen kasvusta johtui julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirrosta valtiolta kunnille.

Työeläkelaitosten ylijäämä oli 2,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,2 miljardia euroa. Rahoitusaseman paranemiseen vaikuttivat ennen kaikkea kasvaneet omaisuustulot.

Muiden sosiaaliturvarahastojen alijäämä oli 0,8 miljardia euroa.

Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT): Kansantalouden vuositilinpito [verkkojulkaisu]. Viiteajankohta: 2025. ISSN=2954-0828. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 16.3.2026]. Saantitapa: <https://stat.fi/fi/julkaisu/cmh0ec4mja3ti07uhiy319w2j>

1.8. Kunnan taloudellinen kehitys

Perhon kunnan tilikauden ylijäämä on 580.450,85 euroa ja on +72.674,42 euroa edellisvuotta parempi. Käyttötalouden nettomenot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna -386.746,70 euroa (-3,34 %). Käyttötalouden toimintatuotot pienenevät 75.787,35 euroa (-3,23 %).

Verotuloja saatiin 46.284,96 euroa (-0,86 %) edellisvuotta vähemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 5.32 milj. euroa, kun kertymä oli edellisvuonna 5,37 milj. euroa. Valtionosuuksia vuonna 2025 kirjattiin 5.532 milj. euroa eli 185.053 euroa edellisvuotta enemmän. Vuonna 2024 valtionosuuksia kirjattiin 5,347 milj. euroa.

Vuosikate tilinpäätöksessä 2025 on 1,847 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen (1,270 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui 576.903,17 euroa. Tilinpäätössiirtojen (poistoeron 3.547,68 euroa) jälkeen tilikauden ylijäämä on 580.450,85 euroa.

Investoinnit vuonna 2025 olivat 2,713 milj. € ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kirjattiin 21.144,40 euroa. Lyhytaikaista kuntatodistustuloina ei ollut vuoden vaihteessa. Pitkäaikaisten lainojen kokonaisuus kasvoi 0,899 milj. eurolla.

Vuoden 2025 talousarvio oli alun perin -0,850 milj. euroa alijäämäinen ja vuoden aikana tehtyjen muutosten jälkeen -0,083 milj. euroa alijäämäinen. Muutoksiin vaikutti yhteistoimintaneuvotteluiden tulos ja tekojään kattamiseen myönnetty lisämääräraha. Tulos asettui lopulta +0,580 milj. euroa positiiviseksi. Keskeiset tekijät positiiviseen tulokseen pääasiassa kirjanpidolliset eli kaatopaikkavarausta purettiin 71.000 euroa, joka vaikutti saman verran tulosta parantavaksi. Lisäksi tapaturmavakuutusmaksun ja työttömyysmaksun palautusta saatiin yhteensä 94.482 euroa, joka paransi tulosta. Sijoitustoiminnan tuottoja saatiin 48.000 euroa budjetoitua enemmän. Henkilöstökuluja oli 260.935 euroa vähemmän kuin muutostalousarvioon oli budjetoitu. Lisäksi aiempien vuosien taloudentasapainotustoimenpiteiden vaikutukset näkyivät kautta organisaation, jolloin toimintakulut laskivat kokonaisuudessa budjettiin verrattuna 601.000 euroa. Lisäksi toimintatuottoja saatiin 135.000 euroa enemmän kuin oli budjetoitu. Toimintatuottojen kasvuun vaikutti mm. jätevesimaksutuksen korotus.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettely

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelystä säädetään kuntalain 118 §:ssä.

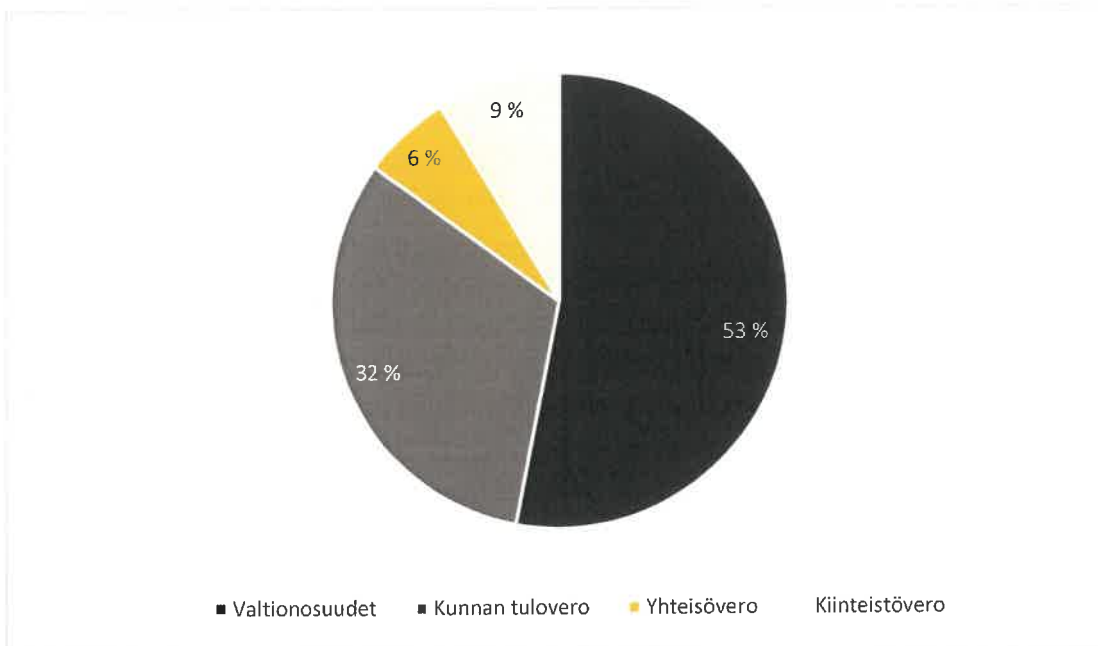
Perhon kunnan taloudessa ei täyty kriisikuntakriteerit kunnan eikä kuntakonsernin osalta.

Perhon tunnusluvut

PERHON KUNNAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Kunnan vuosikate, euroa/asukas	724	714
Konsernin vuosikate, euroa/asukas	838	823
Tuloveroprosentti	9,30 %	9,30 %
Kunnan lainakanta 31.12./asukas	8 552	8 068
Konsernin lainakanta 31.12./asukas	9 057	8 594
Kertynyt ylijäämä/asukas €	2 222	1 963
Kertynyttä ylijäämää, milj. €	5,67	5,09
Kunnan omavaraisuusaste	41,8 %	41,9 %
Konsernin omavaraisuusaste	41,8 %	41,7 %
Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus	179,9 %	173,3 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus	162,7 %	158,1 %
Kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde	130,3	127,3
Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8

PERHON KUNNAN TULOT

Perhon kunnan strategiassa 2022–2030 päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Kuntastrategian arvolause; ”Olemme ennakkoluulottomia tekemään yhdessä uusia asioita” yhdistää kunnan toiminnan arvot ja vision. Strategian keskiössä on pysyvä toimintakulttuurin muutos, jossa ideoivan kulttuurin kautta vapaus ja vastuu kehittämisestä jakautuu kaikille. Strategian onnistunut läpivienti näkyy kustannussäästöinä, yhteistyön lisääntymisenä ja parantuneina palveluina.

Perhon kuntastrategian toimeenpanopolku:

Askel: Ideoista toimeenpanoon

- Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille, sidosryhmät (yritykset ja yhteisöt) mukaan, opitaan ideoimaan ja johtamaan strategista ideointia.
- Nähdään hyvä itsessämme, toisissamme ja teoissamme.
- Rohkeutta rakentaa palveluita ja elämyksiä, mitä ei ole muualla.
- Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut.

Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä

- Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu.
- Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.
- Tartutaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti investointimahdollisuuksiin.
- Henkilöstön hyvinvointi suurennuslasin alle -> taloussäästöjä hyvinvoinnista.

Askel: Yhdessä hyvinvointi

- Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.
- Kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyisyyttä: tapahtumia, ympäristön viihtyvyyden kohentaminen talkoovoimin.

- Tehdään yritysten kesken enemmän yhteistyötä, tietoa tekemisistä ja yhteiskehittämistä.

Askel: Maineella vetoa ja työvoimaa

- Kuntaviestinnän aktivointi, kokonaisvaltainen viestintäsuunnitelma, sis. kunnan visuaalisen ilmeen uudistamisen.
- Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä.
- Tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia ja yrityksiin työntekijöitä.

Strategialle on määritellyt hyötynäkökulmat, joilla arvioidaan toiminnan onnistumista ja oikeaa suuntausta. Hyötynäkökulmat ovat kestävä kuntatalous, asukasmäärän kehittyminen, työllisyys, ympäristön viihtyvyys, kuntalaisten osallisuus, positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri, kuntalaisten hyvinvointi, henkilöstön työtyytyväisyys ja hyvinvointi sekä ulkoinen kuntaimago.

Toimeenpanopolun askeleet muuttuvat käytännön tekemiseksi vuosittain laadittavissa ja kunnanvaltuuston vahvistamissa toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa. Toimintasuunnitelmaan mietitään käytännön toimenpiteet, varataan talousarvioon tarvittavat resurssit ja määritellään mittarit, pohjana strategiassa määriteltä hyötynäkökulma. Mittarit ovat joko numeraalisia (esim. talouden tunnusluvut, asukasluvu, työllisyys) tai saatuun mielikuvaan, kokemukseen tai tunteeseen (veto- ja pitovoima, kuntakuva, viihtyvyys) perustuvia. Strategian läpivienti, seuranta ja arviointi muodostavat kokonaisuuden, joka on jatkuva prosessi ja osa kunnan toimintakulttuuria.

Kunnassa on valmisteltu syksystä 2025 alkaen uutta kuntastrategiaa.

1.8.1. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntalain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Talouden kehittymisen suuntaa kuvataan mm. vertaamalla toimintakulujen kasvua verotulojen kasvuun. Toimintakulujen kasvu ei saisi ylittää verotulojen kasvua. Tilinpäätöksen mukaan käyttötalouden toimintakate (käyttötalousmenot – käyttötaloustulot) parani edellisvuodesta 0,311 milj. euroa. Kokonaisverotulot laskivat edellisvuoteen verrattuna 0,046 milj. euroa (-0,86 %). Valtionosuudet nousivat 0,185 milj. euroa (3,46 %). Yhteensä verotuotot ja valtionosuudet olivat 10,856 milj. euroa, joka tarkoittaa 1,29 %:n nousua edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2025 tuloveroprosentti on 9,3 %.

Toimintavuoden taloudellinen asema parani edellisvuoteen verrattuna. Vuosikate kattaa poistot ja arvonalentumiset. Lainakanta kasvoi vuonna 2025 ensisijaisesti liikuntahalli-investoinnin vuoksi, mutta myös tekojään kattamisen vuoksi.

Vuonna 2025 kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvoivat TE-palveluiden järjestämisestä muodostuvan uuden valtionosuustehtävän myötä. Perhon osuus oli 0,268 milj. euroa. Tämä ei kattanut työllisyyden hoidon kustannuksia. Perhon kunnan valtionosuudet näyttävät ennakkolaskelmien perusteella kasvavan. Kuntaliiton laskelmien perusteella Perhon kunnan valtionosuudet olisivat vuonna 2026 yhteensä 5,739 milj. euroa. Tällöin asukaskohtainen valtionosuus olisi 2.214 euroa, kun vuonna 2025 asukaskohtainen valtionosuus oli 2.169,62. Tämä tarkoittaisi 3,74 %:n nousua valtionosuuksiin. Nousu johtuu erityisesti peruspalveluiden valtionosuuksien, verotulomenetyksen korvauksen sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden kasvusta. Toisaalta myös kuntakohtaisen sote-erien vaikutus on pienentynyt. Valtionosuuslaskemissa tulee huomioida, että kunnan asukasluvu nousi 16 asukkaalla vuodesta 2023 vuoteen 2024. Vuodesta 2024 asukasluvu on laskenut 44 asukkaalla ennakkotietojen mukaan.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde. Koko Suomessa tuloveroprosenttia vuodelle 2026 nosti 38 kuntaa ja laski 5 kuntaa. Tuloveroprosentti säilyi ennallaan 265 kunnassa. Tuloveronkorotukset

kohdistuvat vuonna 2026 pääasiassa pieniin ja keskisuuriin kuntiin ja kaupunkeihin. Tuloveroan korottavien kuntien joukossa oli poikkeuksellisen vähän suuria kaupunkeja. Keski-Pohjanmaalla yksikään kunta ei nostanut tuloveroan. Kiinteistövero kiristyi yhteensä 26 kunnassa, ja korotuksia voidaan luonnehtia maltillisiksi. Sekä tulo- että kiinteistöverotustaan kiristi 14 kuntaa. Väestönmurros eli syntyvyyden lasku, ikääntyminen, keskittyvä maahanmuutto ja kaupungistuminen vaikeuttavat ennennäkemättömällä tavalla kuntien mahdollisuuksia järjestää palveluita kuntalaisille. Kuntaliitto toteaa, että kuntien taloudellinen liikkumavara on kapenemassa, mikä haastaa peruspalveluiden järjestämistä tulevaisuudessa.¹ Perhon kunta piti veropro-sentit vuodelle 2026 samoina kuin edellisvuotena ja sitä edellisenä vuotena.

Valtiovarainministeriön mukaan on selvää, ettei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntien ja kuntayhtymien sopeutustoimet tulevat arvion mukaan painottumaan menojen kasvua hillitseviin toimiin. Perhon kunnassa käytiin syksyn 2024 ja talven 2025 aikana yhteistoimintaneuvottelut, joiden myötä kustannussäästöjä arvioitiin saatavan vuonna 2025 noin 0,5 miljoonaa euroa. Yhteistoimintaneuvotteluiden myötä viisi henkilötyövuotta väheni. Koko henkilöstö lomautettiin kahdeksi viikoksi. Lomautusten suora kustannusvaikutus oli -149.000 euroa. Valtuusto on linjannut, että lomautuksia ei käytetä säästökeinona kulu-valla kaudella.

Kunnan tasapainotustoimenpiteet 2023–2025 ovat alkaneet toimia ja käyttötalouden menokasvu onkin saatu taitettua. Haaste kuntatalouden kannalta on tulorahoituksen pieneneminen jo usean vuoden ajan etenkin maksutuottojen osalta. Lisäksi vertotulokertymät ovat epävarmoja johtuen vaikeasta työllisyysilanteesta sekä yritysten haasteellisista ajoista useilla toimialoilla. On huomioitava, että Kuntaliiton verotuloennuste on myös hieman aiempien vuosien ennustetta epävarmempi. Perhon osalta työkäisten määrä on noussut en-nusteiden välillä selvästi enemmän kuin valtakunnallisesti. Esimerkiksi tuloveron kuolatiivinen kertymä on koko maassa 2,2 %, kun Perhossa se on 4,8 %. Työttömyysasteen vaihtelu ja nousutrendi vaikuttaa osaltaan tuloverokertymään. Lisäksi verotuloskertymän kasvuun vaikuttaa kunnissa ansiotulon vähennyksen korvaa-minen työtulovähennyksellä, joka kasvattaa kuntien tuloveroprosenttia. Onkin todettava, että tuloveroker-tymäennusteeseen liittyy useita epävarmuuksia.

Valtionosuusuudistuksen oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026, mutta valtionosuusuudistusta siirrettiin loka-kuussa 2025 vuodelle eteenpäin. Tavoitteena valtiovarainministeriöllä on, että uusi rahoitusmalli vahvistaa itsehallintoa ja säilyttää kuntien saamien valtionosuuksien yleiskatteellisuus. Uudistus on tarkoitus toteuttaa kustannusneutraalisti siten, että se ei lisää julkisia menoja, vaan vahvistaa kasvua ja julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Osana uudistusta arvioidaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen piirissä olevien verojen tarkoituksenmukaisuutta ja tasauksen tasoa. Valtioneuvosto on asettanut vuoden 2026 alussa parla-mentaarisen kuntien tulevaisuutta käsittelevän työryhmän. Sen tavoitteena on muodostaa yhteistä kuvaa siitä, miten kuntaperusteinen järjestelmä pystyy kestävästi ja vaikuttavasti turvaamaan Suomen kuntalaisten toimivia palveluita myös tulevaisuudessa. Käsiteltäviä teemoja ovat ainakin kuntien taloudellinen tilanne ja kestävyys, kuntien vastuulla olevat lakisääteiset palvelut ja yleisen toimialan tehtävät, rahoitus, palvelulu-paus, erilaistuminen, demokratia ja kuntien itsehallinto, kuntien välinen yhteistyö ja kuntarakenne sekä hy-vinvointialueiden ja kuntien yhteistyön tavat ja yhdyspinnat sekä valtion kuntiin kohdistama ohjaus. Työryh-män tehtävänä on toimittaa välilyhteen vetonsa joulukuussa 2026 ja johtopäätöksensä ennen toimikauden päättymistä syksyllä 2027.² Uudistus tuo epävarmuutta yksittäisen kunnan valtionrahoitusosuuksiin. Lisäksi Perhon kunnan osalta mahdollinen tuulivoimapuistoista kertyvän kiinteistöverojen uudistus luo epävar-muutta verokertymään.

Työllisyyspalveluiden järjestämistä vastuu siirtyi TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025 ja näin ollen työllisyyspalve-luista tuli kunnille uusi peruspalvelujen järjestämistehtävä. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille

yhteistoiminta-alueille siirtyi vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennettiin. Työllisyyskehitys vaikuttaa uudistuksen jälkeen entistä enemmän kuntien talouteen, mikä tekee kuntahallinnosta herkemmän suhdannevaihteluille. Vaikea työllisyystilanne ja synkät talousnäkömät valtakunnantasolla aiheuttavat menopaineita työllisyyden hoidon kustannuksiin. Perhon kunta ostaa työllisyysalueelta lisäresurssia, joka kohdennetaan paikallisesti työttömien työnhakijoiden palveluihin.

¹ Kuntaliitto, tiedote 18.11.2025. Kuntaveroprosentti nousee ensi vuonna 560 000 suomalaisella - korotukset keskittyvät samoihin kuntiin hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Viitattu 20.3.2026. [Saatavilla: <https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2025/kuntaveroprosentti-nousee-ensi-vuonna-560-000-suomalaisella-korotukset-keskittyvat>]

² Parlamentaarinen työryhmä asetettu pohtimaan kuntien tulevaisuutta, valtiovarainministeriö Tiedote 26.2.2026. Viitattu 20.3.2026. [Saatavilla: <https://valtioneuvosto.fi/-/10623/parlamentaarinen-tyoryhma-asetettu-pohtimaan-kuntien-tulevaisuutta>]

1.9. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Määritelmiä

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

Riskillä tarkoitetaan haitallista tapahtumaa, joka voi toteutuessaan vaarantaa kunnan palvelutuotannon toiminnan, tavoitteiden saavuttamisen, päätösten toimeenpanon tai muutosten toteutumisen. Riski voi myös aiheuttaa vahinkoa, menetyksiä tai resurssien tuhlausta sekä vaikuttaa negatiivisesti maineeseen, kuntalaisyhteisöön, asiakkaisiin, henkilöstöön tai muihin sidosryhmiin.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan menettelyitä, joilla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan edellä kuvattuja uhkia. Riskienhallinnalla otetaan kantaa siihen, miten suuria riskejä ollaan valmiita ottamaan ja miten suuria menetyksiä organisaatio pystyy kestävänsä. Nämä ratkaisut vaikuttavat siihen, millaisiin riskienhallintatoimenpiteisiin ryhdytään.

Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tilintarkastaja ja tarkastuslautakunta. Tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan vastuulla on kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksessa arvioida ja raportoida, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta asianmukaisesti järjestetty.

Järjestäminen ja vastuut

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Perhon kunnan hallintosäännön luku 11, §:t 87-90 määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille.

Sisäisen valvonnan tulee toteutua osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja, jolloin varmistetaan

- tavoitteiden saavuttaminen
- toiminnan tuloksellisuus
- toiminnan tehokkuus, jatkuvuus ja häiriöttömyys
- raportoinnin ja tiedon luotettavuus ja eheys
- resurssien ja omaisuuden turvaaminen
- lainsäädännön ja ohjeiden noudattaminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat paitsi kunnan oman toiminnan, niin myös toiminnan, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden tai sopimusten nojalla. Riskienhallinnan kattaa paitsi kunnan päivittäisen toiminnan, myös päätöksenteon. Päätöksenteon edellytyksenä on toimiva ja kattava riskien tunnistaminen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus rakentuu hallinnon järjestämisestä, johtamisvastuista, valvontatoimenpiteistä, raportoinnista, seurannasta ja arvioinnista. Tavoitteena on jatkuva, vuosittain kehittyvä prosessi toimintatapojen edistämiseksi.

Kunnanvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia. Lisäksi kaikki tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntakonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön,

valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja konsernijohtoon antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määrittellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiota soilla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala sekä niiden tilivelvollisen johdon on tullut huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Selonteko on valmisteltu huomioiden toimialoittain laaditut raportit. Selonteossa esitettävät havaitut puutteet on koottu osastopäälliköiden ja esihenkilöiden tekemistä havainnoista päivittäisessä toiminnassa. Tämän lisäksi selonteko perustuu konsernijohtolle muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Selonteon laatimisessa on otettu huomioon kuntastrategiassa, hallintosäännössä ja muissa toimijoille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetut tavoitteet. Selonteossa tuodaan esille havaitut poikkeamat ja ennaltaehkäisevät kehittämisehdotukset.

Havaitut puutteet

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan ja kuntakonsernin taloudelle ja toiminnalle.

Kehittäminen ja kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia kehitetään kuntakonsernissa toimialojen ja tytäryhtiöiden erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Toimintatapoja ja työkaluja arvioidaan ja kehitetään siten, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostuu kiinteäksi osaksi kuntakonsernin tavallisia toimintaprosesseja. Tämän tuloksena toimintaympäristön muutokset sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteet pystytään kohdentamaan yhtenäisemmin ja tavoitteellisemmin. Tavoitteena on, että toimintatavoilla pystytään ennakoimaan muuttuva toimintaympäristö ja hyödyntämään uudet mahdollisuudet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja ohjeet, sekä riskien arviointimalli päivitetään vuoden 2026 aikana.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäinen valvonta on riippumaton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tukitoiminto, joka toimii kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa. Sisäinen valvonta auttaa kunnan johtoa valvontavelvollisuutensa täyttämässä. Sisäisen valvonnan tehtävänä on objektiivisella arviointi- ja varmistustoiminnalla sekä ohjeistuksilla tukea kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista.

Sisäistä valvontaa ohjaa hallintosääntö, jossa määritellään toiminnan tarkoitus, toimivalta ja vastuut. Vuonna 2025 sisäinen valvonta on toteutunut kunnanhallituksessa päätetyn riskienhallintasuunnitelman pohjalta ja on raportoitu toimialoittain tässä selonteossa.

Havaittujen poikkeamien perusteella on tehty korjaavia toimenpiteitä ja/tai esityksiä korjaaviksi toimenpiteiksi.

Sisäisen valvonnan raportointien yhteenveto osastoittain**Konserni**

Perhon kunnan konserni:

Perhon Kehitysyhtiö, Kiinteistö Oy Perhon Kartano, As Oy Perhonjokiranta ja As Oy Rivihiekka sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan koulutus kuntayhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto. Ja näiden lisäksi osakkuusyhteisöt KaseNet Oy, Järvinet Oy ja Kokkolanseudun Kehitys Oy.

Konsernijohto valvoo, että yhteisöt toimivat asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. konserniyhtiöt tuntevat hallintosäännön ja ohjeiden sisällöt. Vastuunjako konserniohjauksessa on selkeä, eikä tunnisteta merkittäviä riskejä näiltä osin. Konsernijohto seuraa yhtiöiden toimintaa ja talousarviossa annettujen tavoitteiden toteutumista puolivuositain osavuositarkastuksen (1–6) ja tilinpäätöksen (1–12) yhteydessä, sekä yhtiökokouksissa.

Konserniin kuuluville yhteisöille asetetut tehtävät ja vastuunjako ovat selkeät ja riittävät. Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa yhteisöjen toimintaa myös yksittäisissä tilanteissa.

Yleishallinto

Osastopäällikkötasolla henkilöstövaihdokset olivat selkeästi vähäisemmät, kuin vuonna 2024. Ainoastaan sivistysjohtajan tehtävässä oli n. 3 kuukauden sijaisuus keväällä 2025. Yleishallinnossa etätöitä on hyödynnetty huomioiden asiakaspalvelun toimivuus.

Yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena päätetty, koko henkilöstöä koskeva kahden viikon lomautus vuoden 2025 aikana aiheutti heikennyksiä kunnan palvelutuotannossa sekä henkilöstön työhyvinvoinnissa.

Koko organisaation osalta kiinnitettiin edelleen huomiota sairauspoissaolojen kehittymiseen. Sairauspoissaolot lisääntyivät n. 2 pv/hlö/a verrattuna vuoteen 2024.

Sivistys

Sivistyspäävastuualueen johtavalla viranhaltijalla oli keväällä n. 3 kk:n ajan sijainen. Yläkoulun ja lukion rehtorin virkaan vuoden alusta valittu irtisanoutui kevätlukukauden päätteeksi. Virka hoidettiin sijaisjärjestelyillä elokuun loppuun ja uusi viranhaltija aloitti tehtävässään 1.9.2025.

Perusopetuksessa ilmeni keväällä epäily mahdollisesta oppilastietojen urkinnasta. Tämän seurauksena tarkennettiin ohjeistusta, jotta vastaavat tilanteet eivät toistuisi. Tapahtuneesta tehtiin tutkintapyyntö viranomaiselle, mutta se ei johtanut toimenpiteisiin.

Nuorisotiloissa tapahtui vuoden lopussa pahoinpitelytilanne. Tapahtumasta on asianomistajan toimesta tehty rikosilmoitus. Epäilyille määrättiin porttikielto nuorisotiloihin ja ohjeistuksia tilanteisiin käytiin läpi henkilöstön kanssa. Korjauksia ohjeistuksiin ei tehty, koska henkilökunnan toiminta oli moitteetonta tilanteessa.

Tekninen ja ympäristö

Teknisen osaston toimintaan vaikutti vahvasti Liikuntahalli-, keskuskeittiö- ja ruokala investoinnin KVR-urakoitsijan konkurssi alkuvuodesta 2025. Kunta otti investoinnin loppuun saattamisen omaksi hankkeekseen. Hankkeen valmistuminen siirtyy n. 1,5 vuotta alkuperäisestä arviosta. Tilanne aiheutti merkittävää lisätöitä rakenteiden korjauksina ja hankkeen talouden järjestelyinä. Lopulliset talousluvut saadaan vasta tulevina vuosina, kun konkurssipesän selvitykset valmistuvat.

Tekojään kattamiseksi valtuusto päätti lisätalousarviosta kesäkuussa 2025. Hankkeen edetessä syntyi lisäku-
luja, joita ei oltu huomioitu alkuperäisessä, nopealla aikataululla tehdyssä suunnittelussa. Lisäkustannukset
syntyivät mm. pohjan maanrakennustöistä, rungon vahvistamisesta ja maalauksesta sekä uuden pressun han-
kinnasta. Valtuusto hyväksyi lisätalousarvion joulukuussa. Jatkossa investointien suunnitteluun tulee varata
riittävästi aikaa, jotta mm. kustannusarvio pystytään laatimaan tarkemmin.

Tekninen toimi vuokraa kunnan suoraan omistuksessa olevat kiinteistöt. Vuokrien saaminen vuokrasopimus-
ten mukaisesti on joissakin yksittäisissä tapauksissa osoittautunut haasteelliseksi. Vuokralainen jätti oikeu-
delle vaatimuksen vuokran kohtuullistamisesta, koskien vuokrasopimusta, jonka laatimisvaiheessa oli hyväk-
synyt. Oikeusprosessin ollessa kesken, ei häätöä tiloista voida toteuttaa. Jatkossa tulee kiinnittää enemmän
huomiota vuokralaisten vuokranmaksukykyyn ja tarvittaessa vaatia vuokravakuutta, jolla ennaltaehkäistään
luottotappioiden syntymistä.

Kunnanhallituksen kokonaisarvio

Kuntakonsernin valvontaympäristö kokonaisuutena, muodostaa hyvän pohjan sisäiselle valvonnalle ja ris-
kienhallinnan prosessin kehittämiseksi. Valvonnan vastuut ja organisaatiotason kontrollit on hallintosään-
nössä määritelty kuntalain edellyttämällä tavalla.

Valvontavastuu sekä sisäisen valvonnan merkitys on tiedostettu ja sen toimivuuteen sekä läpinäkyvyyteen
on panostettu. Ohjeistusta tarkennetaan toiminnan muuttuessa ja toimintatapoja yhtenäistetään. Toiminta-
tapoja, seuranta ja raportointia on tehostettu kunnan johtoryhmän ja esimiestyöryhmän kautta. Tavoit-
teena on ennakoiva toimintatapa, joka on osa tavallista toimintaa.

Kunnanhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai
hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu
sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus. Kunnanhallituksella ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovu-
tuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua
kunnalle merkittävä korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu. Liikuntahalli-, keskuskeittiö ja ruokalainves-
tointia koskeva KVR-urakoitsijan konkurssimenettely ja siihen liittyvä rakennusaikainen vakuus sekä kiinteis-
tön vuokrasopimusriita ovat oikeusprosesseina kesken, eikä niistä tilinpäätöksen laadintahetkellä ole tie-
dossa ratkaisua.

**Kunnanhallituksen arvion mukaan hallintoa on hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä
hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan
toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty, ja ne tuottavat kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuu-
desta ja lainmukaisuudesta.**

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

(1 000 euroa)	2025	2024
Toimintatuotot	2 270	2 346
Toimintakulut	-11 181	-11 567
Toimintakate	-8 911	-9 221
Verotulot	5 324	5 370
Valtionosuudet	5 533	5 347
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	494	893
Muut rahoitustuotot	58	19
Korkokulut	-518	-482
Muut rahoituskulut	-133	-76
Vuosikate	1 847	1 850
Poistot ja arvonalentumiset	-1 270	-1 346
Tilikauden tulos	577	504
Tilinpäätössiirrot	4	4
Tilikauden yli-/alijäämä	580	508

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	2025	2024
Toimintatuotot/toimintakulut	20,3 %	20,3 %
Vuosikate/poistot	145,4 %	137,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	724	714
Asukasluku	2 550	2 591

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Investointien tasolla merkitystä.

2.1.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 847	1 850
Tulorahoituksen korjaukset	-93	-3
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 754	1 847
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 721	-2 569
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	375
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	29	5
Investointien rahavirta yhteensä	-2 692	-2 189
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-938	-343
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000	2 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 099	-1 099
Lainakannan muutokset yhteensä	901	1 401
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	0	-8
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	0
Saamisten muutos	198	96
Korottomien velkojen muutos	-4	-111
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	188	-23
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 090	1 378
Rahavarojen muutos	151	1 035
Rahavarat jakson alussa	9 536	8 501
Rahavarat jakson lopussa	9 687	9 536

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1 849	-505
Investointien tulorahoitus, %	67,9 %	84,3 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,73	0,75
Kassan riittävyys, pv	226	220
Asukasluku	2 550	2 591

Tunnuslukujen laskentakaavat: Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$
 Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

2.2. Rahoitusasema ja sen muutokset

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	11	0
2. Muut pitkävaikutteiset menot	66	118
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	77	118
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 255	1 257
2. Rakennukset	12 514	12 968
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 228	5 178
4. Koneet ja kalusto	80	132
5. Muut aineelliset hyödykkeet	21	21
6. Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	5 110	3 161
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	24 207	22 717
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	5 725	5 732
4. Muut saamiset	45	45
III Sijoitukset yhteensä	5 770	5 777
A Pysyvät vastaavat yhteensä	30 054	28 611
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	26	26
B Toimeksiantojen varat yhteensä	26	26
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
5. Ennakkomaksut	6	0
I Vaihto-omaisuus yhteensä	6	0
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	353	436
3. Muut saamiset	97	129
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	443	507
2. Lainasaamiset	32	36
3. Muut saamiset	234	256
4. Siirtosaamiset	68	62
II Saamiset yhteensä	1 227	1 425
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	6 547	6 177
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	215	213
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 762	6 390
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 925	3 146
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	10 920	10 961
VASTAAVAA YHTEENSÄ	41 000	39 598

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	8 979	8 979
III Muut omat rahastot	2 409	2 409
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 087	4 579
V Tilikauden yli-/alijäämä	580	508
A Oma pääoma yhteensä	17 055	16 475
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	68	72
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	68	72
C Pakolliset varaukset		
2. Muut pakolliset varaukset	178	250
C Pakolliset varaukset yhteensä	178	250
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	27	27
3. Muut toimeksiantojen pääomat	59	59
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	85	85
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 705	19 807
Korottomat		
5. Saadut ennakot	3	4
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 101	1 099
Korottomat		
5. Saadut ennakot	0	76
6. Ostovelat	770	781
7. Muut velat	130	130
8. Siirtovelat	904	820
E Vieras pääoma yhteensä	23 613	22 716
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	41 000	39 598

KUNNAN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	41,8 %	41,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	179,9 %	173,3 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	5 667	5 087
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa / asukas	2 222	1 963
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	21 807	20 905
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	8 552	8 068
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1000 euroa	21 863	20 969
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	8 574	8 093
Lainasaamiset, 1000 euroa	0	0
Asukasmäärä	2 550	2 591

2.3. Kokonaistulot ja -menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT (1 000 euroa)		MENOT (1 000 euroa)	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	2 270	Toimintakulut	11 181
Verotulot	5 324	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	5 533	Korkokulut	518
Korkotuotot	494	Muut rahoituskulut	133
Muut rahoitustuotot	58	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjaukset	
Tulorahoituksen korjaukset		Pakollisten varausten muutos	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-21	Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	72
		Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustap- piot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investointimenot	2 721
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	29		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 099
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	15 686	Kokonaismenot yhteensä	15 723

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 15 686 - 15 723 = -37

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 151 - 188 = -37

2.4. Kuntakonsernin toiminta ja talous**1.1.1. Konsernitilinpäätös****1.1.1.1. Konsernituloslaskelma****KONSERNITULOSLASKELMA**

(1 000 euroa)	2025	2024
Toimintatuotot	3 139	3 260
Toimintakulut	-13 114	-13 595
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	0	10
Toimintakate	-9 976	-10 325
Verotulot	5 324	5 340
Valtionosuudet	6 929	6 801
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	494	894
Muut rahoitustuotot	58	19
Korkokulut	-559	-519
Muut rahoituskulut	-133	-77
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-140	318
Vuosikate	2 137	2 133
Poistot ja arvonalentumiset	-1 639	-1 675
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät yht.	0	0
Tilikauden tulos	497	458
Tilinpäätössiirrot	118	5
Tilikauden verot	0	-1
Vähemmistöosuudet	4	-2
Tilikauden yli-/alijäämä	619	460

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toimintatuotot/toimintakulut	23,9 %	24,0 %
Vuosikate/poistot	130,3 %	127,3 %
Asukasluku	2 550	2 591
Vuosikate, euroa/asukas	838	823

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA; jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan, että konsernin tulorahoitus on riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

1.1.1.2. Konsernirahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 euroa)	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 137	2 133
Tilikauden verot	0	-1
Tulorahoituksen korjauserät	-92	-12
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 045	2 120
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 876	-2 974
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8	381
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	29	5
Investointien rahavirta yhteensä	-2 839	-2 588
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-794	-467
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0	2
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	2
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 131	2 719
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 695	-1 731
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20	59
Lainakannan muutokset yhteensä	416	1 047
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	23	-9
Vaihto-omaisuuden muutos	-5	13
Saamisten muutos	688	573
Korottomien velkojen muutos	-201	-209
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	504	367
Rahoituksen rahavirta yhteensä	920	1 416
Rahavarojen muutos	126	949
Rahavarat jakson alussa	10 347	9 398
Rahavarat jakson lopussa	10 473	10 347

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	-1,95	-0,67
Investointien tulorahoitus, %	74 %	82 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,78	0,80
Kassan riittävyys, pv	208	200

INVESTOINTIEN TULORAHOITUS –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankinta- menoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

LAINANHOITOKATE kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

1.1.1.3. Konsernitase

KONSERNITASE - VASTAAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	13	4
Muut pitkävaikutteiset menot	66	118
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	79	122
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 471	1 366
Rakennukset	19 224	22 930
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 318	5 274
Koneet ja kalusto	150	216
Muut aineelliset hyödykkeet	21	21
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 145	241
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	31 329	30 048
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	723	732
Muut saamiset	62	83
Sijoitukset yhteensä	785	815
Pysyvät vastaavat yhteensä	32 194	30 985
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	27	167
Muut toimeksiantojen varat	26	26
Toimeksiantojen varat yhteensä	53	193
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	13	13
Muu vaihto-omaisuus	13	13
Ennakkomaksut	6	0
Vaihto-omaisuus yhteensä	31	26
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0	174
Lainasaamiset	23	0
Muut saamiset	97	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	711	856
Saamiset yhteensä	831	1 030
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	6 762	6 390
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 762	6 390
Rahat ja pankkisaamiset	3 711	3 957
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	11 335	11 404
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 582	42 582

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

(1 000 euroa)	2025	2024
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	8 979	8 979
Muut omat rahastot	2 576	2 480
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 733	5 470
Tilikauden yli-/alijäämä	619	460
Oma pääoma yhteensä	17 908	17 389
Vähemmistöosuudet	323	345
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	178	250
Pakolliset varaukset yhteensä	178	250
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	49	166
Muut toimeksiantojen pääomat	81	85
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	130	252
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset	21 779	20 934
Korottomat	30	33
Lyhytaikainen		
Korolliset	1 316	1 334
Korottomat	1 918	2 045
Vieras pääoma yhteensä	25 043	24 346
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 582	42 582

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	41,8 %	41,7 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	163 %	158 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	6 352	5 930
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 491	2 289
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	23 095	22 268
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	9 057	8 594
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	23 259	22 425
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	9 121	8 655
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasmäärä	2 550	2 591

2.5. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2025 tilinpäätöksen ylijäämä on 580.450,85 euroa. Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 5.086.508,66 euroa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 3.547,68 euroa
2. tilinpäätösvuoden 2025 ylijäämä 580.450,85 euroa siirretään aikaisempien vuosien yli-/alijäämätilille,
3. allekirjoittaa vuoden 2025 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi,
4. antaa talous- ja hallintojohtajalle ja taloussihteerille valtuudet mahdollisten teknisten korjausten tekemiseen toimintakertomusosaan sekä valtiokonttorille tehtävään talousraportoinnin vaatimiin palveluluokka- ja sektorikorjauksiin, ja
5. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Rahoitusnäkökulmasta vuosikatetta suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen riittävydestä voidaan tehdä johtopäätöksiä, onko kunnan talous tasapainossa vai ei.

KERTYNYT YLIJÄÄMÄ

(1 000 euroa)	2025	2024
Kertynyt yli-/alijäämä		
Perhon kunta	5 667	5 087

KRIISIKUNTAKRITEERIT

	2025	2024
Vuosikate / poistot		
Perhon kunta	145,4	137,5
Tavoite	80,0	80,0
Tuloveroprosentti		
Perhon kunta	9,3 %	9,3 %
Kuntien painotettu keskiarvo	9,5 %	9,3 %
Lainat ja vuokravastuut / asukas		
Perhon kunta	8 574	8 093
Kuntien painotettu keskiarvo	12 823	12 099
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate		
Perhon kunta	0,8	0,8
Tavoite	0,8	0,8

3. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

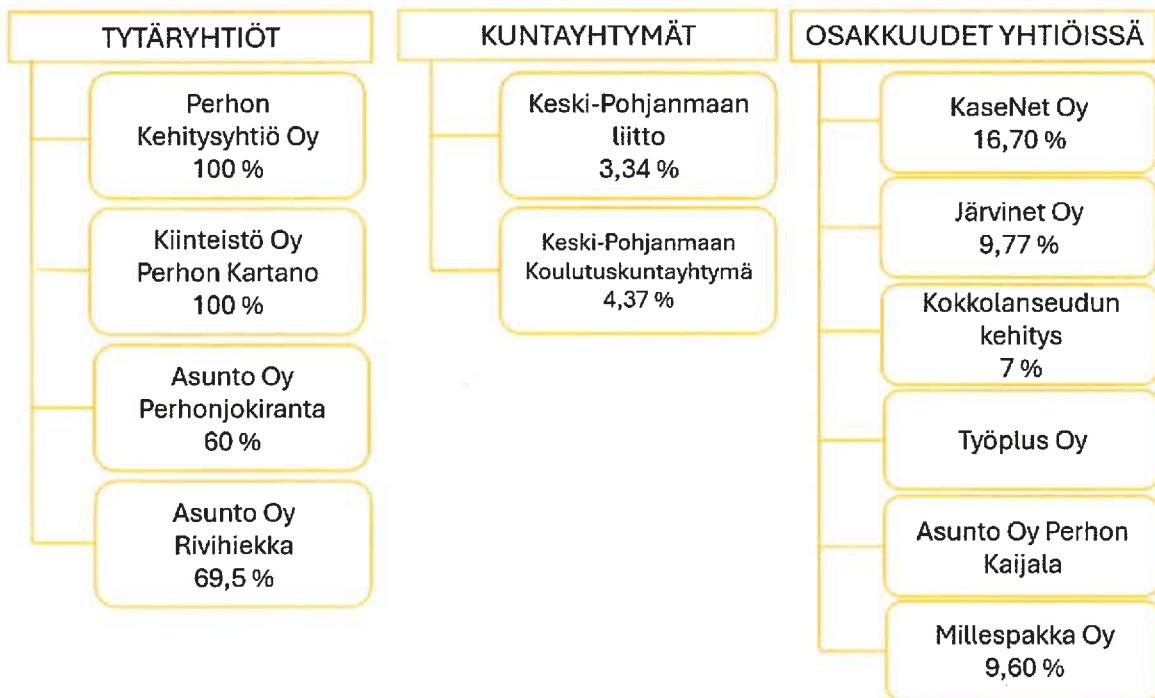
3.1. Konserniyhtiöt

Kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt: Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, Perhon Opiskelija-asunnot Oy 100 %, As Oy Perhon Paroni 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivihiekka 69,5 % sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä 4,37 % ja Keski-Pohjanmaan liitto 3,34 %. Ja näiden lisäksi kunta omistaa seuraavista yhtiöistä osuudet: KaseNet Oy 16,7 %, Järvinet Oy 9,77 %, Kokkolanseudun Kehitys Oy 7 %, Työplus Oy ja Asunto Oy Perhon Kaijala.

Perhon kunnan markkinoilla tapahtuvien toimintojen yhtiöittäminen toteutettiin vuonna 2021 niin, että Perhon kunta merkitsi osakkeet Kiinteistö Oy Perhon Kartanon ja Perhon Kehitysyhtiö Oy:n tekemästä suunnasta osakeannista. Kunta sijoitti vuokratilat Kiinteistö Oy Perhon Kartanoon ja teollisuustilat Perhon Kehitysyhtiö Oy:n osakeannin yhteydessä apporttisijoituksina.

Konserniyhtiöt ovat raportoineet taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä, loppuvuosi tilinpäätöksen yhteydessä.

Perhon kunnan konsernirakenne 31.12.2025

3.1.1. Kuntakonserni

TILIVELVOLLINEN

Konsernijohto

YLEISTIEDOT

Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivi-
hiekkä 65,9

% sekä Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto.

TOTEUMA

Konserniyhtiöt raportoidaan omissa kohdissaan erikseen.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Sujuvuudella taloushyötyjä
1) Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu
-Toimenpiteet: Asunto Oy Perhon Kartanon toiminnan tehostaminen sulauttamisten toteuduttua.
-Mittari ja tavoitetaso: Vuokratasojen tarkastaminen tehtynä
-Toteuma: Toteutunut (Kiinteistö Oy Perhon Kartano)
2) Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia
-Toimenpiteet: Asunto Oy Perhon Kartanon toiminnan tehostaminen sulauttamisten toteuduttua.
-Mittari ja tavoitetaso: Uudis- ja korjausrakentamisen talous- ja toteutussuunnitelma laadittuna ja käynnistettynä.
-Toteuma: Osittain toteutunut. Tehty kahden kiinteistön osalta ja jatkuu kiinteistö kerrallaan.
3) Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia
-Toimenpiteet: Sote- ja Pela-kiinteistöjen siirtäminen Perhon Kehitysyhtiön Oy:n hallintaan
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuminen 31.12.2025.
-Toteuma: Ei toteutunut. Sote- ja Pela- kiinteistöjen yhtiöittäminen selvitystä jatkettu. Vaatii tarkemman taloudellisen selvityksen ja riskienarvioinnin yhtiöittämisestä ja sen taloudellisista vaikutuksista sekä omistajalle, että vastaanot- tavalle yhtiölle. Arvioitava myös markkinoiden toimivuus.

3.1.2. Perhon kehitysyhtiö Oy

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa.

Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti selvittämällä 1-2 teollisuus- ja/tai toimitilakiinteistön kysynnän ja investointihankkeen toteutusedellytykset.

Yritysten yhteistyötä aktivoidaan järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia, jossa yrittäjät ja elinkeinoelämän kehittämistä kiinnostuneet toimijat pääsevät keskustelemaan ja vaihtamaan ajatuksia yhteistyön keinoista. Messu- ja tutustumismatkoja järjestetään, mikäli paikalliset yritykset sitoutuvat niille osallistumaan, tavoitteena Perholaisten yritysten verkottuminen toimialakohtaisesti ja toimialat ylittäen.

Jatketaan yritysten kasvua ja liiketoimintaosaamista vahvistavaa aktivointia järjestämällä infoja ja ”motivatio tilaisuuksia”, joilla pyritään käynnistämään uusia yritysryhmä- ja yrityskeitaisia kehittämishankkeita.

Yhtiön tulot muodostuvat yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokra- ja kiinteistönmyyntituloista, sekä mainostornien kustannusten laskuttamisesta yhteistyökumppaneilta.

Perustehtävää toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, Kosek Oy:n, elinkeinoelämän järjestöjen (Yrittäjät, MTK, kauppakamari ja Viexpo) ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

TOTEUMA

Yhtiön hallitus on kokoontunut raportointikaudella 12 kertaa ja pitänyt yhden sähköpostikokouksen, jonka päätös siirrettiin varsinaiseen kokoukseen. Hallitus käsitteli kokouksissaan 72 asiakohtaa. Yhtiön toimitusjohtajaksi valittiin 3.2.2025 alkaen Sami Lindfors, joka irtisanoutui tehtävästä koeajalla 9.4.2025. Yhtiölle ei ole valittu uutta toimitusjohtajaa.

Yhtiössä on pidetty toimintavuoden aikana kaksi yhtiökokousta. 19.5.2025, jossa vahvistettiin toimintakertomus vuodelta 2024, tilinpäätös vuodelta 2024, tuloslaskelma ja tase vuodelta 2024 päätettiin tilikauden 2024 tuloksen käsittelystä sekä vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025, sekä valittiin hallituksen jäsenet seuraavaksi toimikaudeksi. 8.12.2025 pidettiin ylimääräinen yhtiökokous, jossa vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2026 sekä valittiin hallituksen jäsenet toimintakaudelle 1.1.-31.12.2026.

Möttösen rantakioskin hirsikehikon saneeraus suoritettiin loppuun ja tiloihin haettiin julkisella haulla toimija toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella. Kevään aikana jatkettiin Myllykankaan investointihankkeen valmistelua ja esitettiin omistajalle 700 000 euron omavelkaista takausta investoinnin mahdollistamiseksi. Omistaja ei ole tehnyt takauksesta myönteistä päätöstä toimintavuoden aikana.

Kehitysyhtiö järjesti yrittäjävuoropuhelun 11.2.2025, koskien Möttösen hirsikehikon peruskunnostuskilpailusta ja oli Kosek Oy:n kumppanina yrittäjäyryskasvatuksen yhteistyöverkoston tapaamisessa 15.1.2025 sekä Alkutuotannon yrittäjien päiväkahvitilaisuudessa 4.3.2025. Hallituksen jäseniä osallistui Suomen Yrittäjien Kunnallisjohdon seminaari -tapahtumaan Kuopiossa 13.-15.5.2025 viisi henkilöä. Alkukesästä toteutettiin yritys-kysely perholaistille yrityksille, jossa selvitettiin mm. toimitila-, koulutus- ja asiantuntijapalveluiden

tarpeita. Kyselyyn vastasi 18 yritystä. Yrittäjän päivänä 5.9.2026 järjestettiin perinteinen Yrittäjänpäivän kahvitilaisuus yrittäjille sekä osallistuttiin yläkouluun yritysvierailujen toteutukseen yhteistyössä Perhon kunnan ja Perhon Yrittäjien kanssa. Yritysten aamukahvit pidettiin Möttösen Rantagrillillä 19.9.2026, Joki-Pohjanmaan Osuuspankilla Perhossa 31.10.2026, Vuoden 2025 menestyjät ja aloittaneet palkitsemistilaisuus pidettiin 20.11.2026 ja perinteinen yritysten joulupuuro tapahtuma pidettiin seurojentalolla 4.12.2026.

Kasvulla Menestykseen -yritysryhmä hanke päättyi 31.8.2025 menestyksekkäästi. Hanke toteutettiin hanke- ja rahoitussuunnitelman mukaisesti. Uusia yritysryhmä hankkeita päätettiin selvittää.

Loppuvuodesta 2025 yhtiön hallitus, Kiinteistö Oy Perhon Kartanon hallitus ja omistajataho neuvottelivat yhtiöiden toimitusjohtajan tehtävien järjestelyistä ja päättivät rekrytoida yhteisen toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan rekrytointi jatkui vuoden 2026 puolelle.

Omistajaohjausneuvottelut pidettiin 11.3. ja 9.10.2025 yhdessä Kiinteistö Oy Perhon Kartanon hallituksen kanssa.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Ideoista toimeenpanoon
1) Teollisuus- ja toimitilan uudisrakentaminen
-Toimenpiteet: Selvitys hankkeen taloudellisista toteuttamisedellytyksistä. Rakentamisinvestoinnin toteutus.
-Mittari ja tavoitetaso: Selvitys tehty ja rahoitus järjestetty. Investoinnin toteutus
-Toteuma: Osittain tehty. Selvitys tehty. Haettu omistajalta takausta. Päätöstä ei ole tehty.
Sujuvuudella taloushyötyjä
2) Konsernihallinnon kehittäminen
-Toimenpiteet: Sote- ja Pela -kiinteistöjen siirtäminen Perhon Kehitysyhtiö Oy:n hallintaan
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuminen 31.12.2025
-Toteuma: Ei toteutunut. Sote- ja Pela- kiinteistöjen yhtiöittämissä selvitystä jatkettu. Vaatii tarkemman taloudellisen selvityksen ja riskienarvioinnin yhtiöittämisestä ja sen taloudellisista vaikutuksista sekä omistajalle, että vastaanotavalta yhtiöltä. Arvioitava myös markkinoiden toimivuus.
Yhdessä hyvinvointi
3) Yrittäjien yhteistyön lisääminen
-Toimenpiteet: Yrittäjille suunnattujen tilaisuuksien järjestäminen. Kosek Oy:n yrittäjäinfojen markkinointi yrityksille
-Mittari ja tavoitetaso: Tilaisuuksien määrä, tavoite; 10 kpl Osallistujien määrä yhteensä, tavoite; 100 henkilöä Osallistujien määrä, tavoite; yhteensä 30 henkilöä
-Toteuma: Toteutuma; 6 tapahtumaa Toteutuma; n. 65 osallistujaa

Painopiste ja tavoite
Toteutuma; n. 35 osallistujaa
Maineella vetoa ja työvoimaa
4) Teollisuus- ja toimitilatonttien markkinointi
-Toimenpiteet: Markkinoidaan yhtiön ja kunnan omistuksessa olevia teollisuus- ja toimitilatontteja
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuneet tonttikaupat, tavoite; 3 kpl
-Toteuma: Ei toteutunut.

3.1.3. Konsernin asuntoyhtiöt**YLEISTIEDOT****KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO**

Kiinteistö Oy Perhon Kartano on Perhon kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Yhtiöllä on yhteensä 100 asuntoa, jotka sijaitsevat kirkonkylällä ja Oksakoskella.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Perhon kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on omistaa ja hallita rivitalokiinteistöä osoitteessa Tuomaankuja 2, 69950 Perho

Yhtiössä on yhteensä 9 asuntoa, joista 6 on Perhon kunnan omistuksessa ja 3 on yksityisten omistamia.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Perhon kunnan 60 % omistama yhtiö, joka hallitsee vuokraoikeuden nojalla yhtiön tontteja ja omistaa ja hallinnoi tonteilla sijaitsevat rakennukset osoitteessa Vehtarinkuja 6, 69950 Perho. Yhtiössä on yhteensä 5 asuntoa, joista 3 on Perhon kunnan omistuksessa ja 2 on yksityisten omistamia.

TOTEUMA

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO Uusi hallitus aloitti toimintansa vuoden alusta. Hallituksen jäsenmäärä on seitsemän henkilöä.

Kiinteistö Oy Perhon Kartano on palkannut määräaikaiseen palvelusuhteeseen kiinteistöhoitajan hoitamaan yhtiön kiinteistöhoitoa tehtäviä ajalle 1.1.-31.12.2025.

Kiinteistö Oy Perhon Kartano on myynyt kiinteistöhoitopalveluita kunnan tytäryhtiöidelle vuoden 2025 aikana. Kiinteistöpalvelut yhtiö on ostanut Perhon kunnalta. Kiinteistö Oy Perhon Kartano on tehnyt sopimuksen nurmikonleikkusta ja trimmeröinnistä vuodeksi 2025. Vuokra-asuntojen viihtyvyyteen on kiinnitetty huomiota tekemällä pieniä pintaremontteja asukkaiden vaihtuessa. Vuokra-asuntojen kunnossapitoon ja kiinteistön hoitoon on pystytty panostamaan enemmän oman kiinteistöhoitajan toimesta.

Kiinteistö Oy Perhon Kartano käynnisti rekrytointiprosessin kiinteistöhoitajan määräaikaiseen toimeen loppuvuoden 2025 aikana ja kiinteistöhoitaja on aloittanut työt 2.2.2026. Kiinteistö Oy Perhon Kartano ja Perhon Kehitys-yhtiö Oy käynnistivät yhteisen rekrytointiprosessin yhteisen toimitusjohtajan palkkaamiseen loppuvuoden 2025 aikana. Yhtiön tarkoituksena ostaa toimitusjohtajan palvelut jatkossa Perhon Kehitys-yhtiö Oy:ltä. Muutoksen on tarkoitus tapahtua kevään 2026 aikana.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA Yhtiökokous päätti, että vastike pysyy samana. Lisäksi yhtiökokous päätti, että yhtiön hallituksella on tarvittaessa oikeus päättää ylimääräisen vastikkeen perimisestä enintään kahden kuukauden ajalta tilikaudella 2025. Yhtiössä ei suoritettu suurempia korjaustoimenpiteitä vuoden 2025 aikana. Yhtiölle on laadittu kunnossapitosuunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa vuosittain. Yhtiö osti kiinteistöhoitopalvelut Kiinteistö Oy Perhon Kartanolta tehtyjen tuntien perusteella vuonna 2025.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA Yhtiövastike nousi 1.7.2025 alkaen siten, että vastiketta nostetaan. Yhtiössä ei suoritettu suurempia korjaustoimenpiteitä vuoden 2025 aikana. Yhtiö on ostanut kiinteistöhoitopalvelut Kiinteistö Oy Perhon Kartanolta tehtyjen tuntien perusteella 1.1.2025 alkaen.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Ideoista toimeenpanoon
1) Vuokrien laskutuksen automatisointi
-Toimenpiteet: Selvitetään ja otetaan käyttöön. 1. vaihe: pitkät (yli 12 kk) vuokrasopimukset 2. vaihe; lyhyet vuokrasopimukset
-Mittari ja tavoitetaso: 80 % vuokrien laskutuksesta automatisoitu vuoden 2025 aikana
-Toteuma: Selvitys toteutunut. Todettu, että nykyinen laskutusjärjestelmä on kunnan kokonaistoiminnan kannalta perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Olemassa olevien ohjelmistojen ja julkisen hallinnon toimintavaatimusten vuoksi talousraportointi ja laskutus tulee olla konsernissa yhteneväinen. Myyntilasku tarvitaan jokaisesta myyntitapahtumasta kirjapidon, sisäisen valvonnan ja tilintarkastuksen vuoksi.

Painopiste ja tavoite			
2) Asuntoyhtiöiden kiinteistönhoito			
-Toimenpiteet: Vuoden 2025 kiinteistönhoito omalla työntekijällä			
-Mittari ja tavoitetaso: Kustannusvertailu; oma/ulkoistettu			
-Toteuma: Ei toteutunut. Kustannukset vertailtu tuloslaskelma tasolla.			
Sujuvuudella taloushyötyjä			
3) Konsernirakenteen kehittäminen			
-Toimenpiteet: Yhtiön toiminnan vahvistuminen sulautumisten tapahduttua Kunnan omistamien asunto-osakkeiden siirtäminen Kiinteistö Oy Perhon Kartanon omistukseen			
-Mittari ja tavoitetaso: Hallitustyöskentely on systemaattista ja jatkuvaa Toteutuu kevään 2025 aikana.			
-Toteuma: Toteutunut. Hallitus kokoontunut 10 kertaa KOY Perhon Kartano ja 4 kertaa As. Oy Perhonjokiranta. Ei toteutunut. Selvitys kustannusvaikutuksista kunnan talouteen selvitetty, eikä ole taloudellisesti kestävä.			
4) Kohtuuhintaiset vuokra-asunnot			
-Toimenpiteet: Vuokratasojen tarkastaminen markkinakelpoisiksi (ei omistajan kompensatiota)			
-Mittari ja tavoitetaso: Vuokratasojen tarkastamiselle laadittu ja vahvistettu aikataulu			
-Toteuma: Toteutunut. (Kiinteistö Oy Perhon Kartano)			
Yhdessä hyvinvointi			
5) Tarjolla viihtyisiä vuokra-asuntoja			
-Toimenpiteet: Asuntojen peruskorjausohjelma Asukkaiden vaihtuessa tehdään tarvittavat pienet korjaukset ja esim. kiinteiden koneiden uusimiset			
-Mittari ja tavoitetaso: Laadittu Toteutettu ja dokumentoitu			
-Toteuma: Osittain toteutunut. Laadinta jatkuu kiinteistöittäin			

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Vuokrausaste (pl. remontoitavat asunnot)	90,7 %	95 %	96,1 %

3.2. Tarkastuslautakunta

TILIVELVOLLINEN

Tarkastuslautakunta

YLEISTIEDOT

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan tulee huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan tulee myös valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §). Tarkastuslautakunnan tulee antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunnalla on mahdollisuus antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi.

Valtuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2022–2023 ja optiovuodelle 2024 oli BDO Auditor Oy, ja vastuullisena tarkastajana toimii JHT, HT Mark Lassfolk. Vastuullisen varahenkilö on JHT, KHT Andreas Holmgård. Avustavana tarkastajana toimii Maritta Hintsala. Tarkastuslautakunta kilpailutti tilintarkastuspalvelut alkuvuodesta 2025. Tarjouksia saatiin kolmelta eri tilintarkastusyhteisöltä. Valtuusto valitsi tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2025–2027 BDO Auditor Oy:n. Sopimus kattaa optiovuoden 2028. BDO Auditor Oy:n määräämänä kuntalain 122 §:n mukaisena vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Mark Lassfolk. Vastuullisen varahenkilö JHT, KHT Andreas Holmgård. Avustava tarkastaja Maritta Hintsala.

TOTEUMA

Tarkastuspalvelut kilpailutettiin keväällä 2025. Tarjouksen jättivät BDO Auditor Oy, KPMG Oy Ab ja Oy SK-Reviisorit Ab. Valtuusto hyväksyi BDO Auditor Oy:n tarjouksen tilintarkastuspalveluista vuosille 2025–2027. Tarjous oli pisteytyksen perusteella edullisin.

Valtuusto valitsi uuden lautakunnan 16.6.2025. Tarkastuslautakuntaan valittiin puheenjohtajaksi Matti Louhula ja varapuheenjohtajaksi Markus Kivelä. Jäseniksi valittiin Marika Kinnunen, Pauli Jylhä ja Katri Haukilahti. Uusi tarkastuslautakunta kokoontui ensimmäisen kerran 3.9.2025. Tarkastuslautakunta on kokoontunut yhteensä 8 kertaa. Tarkastuslautakunta on käynyt läpi sidonnaisuusilmoitukset sekä tarkastuslautakunnan esteellisyydet. Hallintokuntavierailut / johdon tapaamisia yhteensä 11 kertaa. Vierailijoina ovat olleet kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, tietohallintoasiantuntija sekä tytäryhtiöiden osalta Perhon Kartanon toimitusjohtaja Kirsi Anttila.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Tarkastuspäivät / v	20	12	11
Sihteeripalvelut	4		5
Kokousten lukumäärä	6	10	8
Hallintokuntavierailut / johdon tapaamiset	4	5	11

TARKASTUSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	0	-	0
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 488	-4 709	0	-4 709	-3 617	76,8 %	1 092
Palvelujen ostot	-25 255	-23 650	0	-23 650	-23 079	97,6 %	571
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30	-170	0	-170	-70	41,4 %	100
Vuokratulut	-268	-200	0	-200	-131	65,4 %	69
Muut toimintakulut	0	-350	0	-350	-2	0,6 %	348
Toimintakulut yht.	-28 040	-29 079	0	-29 079	-26 898	92,5 %	2 181
Toimintakate	-28 040	-29 079	0	-29 079	-26 898	92,5 %	2 181
Yhteensä	-28 040	-29 079	0	-29 079	-26 898	92,5 %	2 181
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-11	-11	0	-11	-11	92,5 %	1

3.3. Keskusvaalilautakunta

TILIVELVOLLINEN

Keskusvaalilautakunta

YLEISTIEDOT

Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta. Tehtäviin kuuluu yleisen ennakoäänestyksen, laitos- ja kotiaänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, tiedottaminen sekä vaaliorganisaatioiden koulutus.

Vuonna 2025 järjestetään kuntavaalit ja aluevaalit. Vuosi 2026 on vaaliton vuosi. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

TOTEUMA

Kuntavaalit ja aluevaalit järjestettiin 13.4.2025. Ennakoäänestys toimitettiin 2.-8.4.2025.

Vaalit järjestettiin asianmukaisesti ja virheettömästi.

Kuntavaaleissa äänestysprosentti oli Perhossa 62,8 %. Se oli korkeampi kuin koko maassa (54,3 %). Koko maassa kuntavaaleissa hylättyjen äänien osuus oli 1,7 %. Perhossa hylättyjä ääniä kuntavaaleissa oli 11, joka on 0,95 % annetuista äänistä.

Aluevaaleissa äänestysprosentti oli Perhossa 58,9%. Se oli korkeampi kuin koko maassa (51,7 %) ja myös korkeampi kuin Keski-Pohjanmaalla (54,9 %). Koko maassa aluevaaleissa hylättyjen äänien osuus oli 4,1 %. Perhon osalta aluevaaleissa oli hylättyjä ääniä 19, joka on 1,75 % annetuista äänistä.

##02-10##Tavoitteet

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01-12 2024	TA 2025	01-12 2025
Äänioikeutettujen määrä	1 799		1 839
Kuntavaalit, Aluevaalit			1154, 62,8 % 1084, 58,9 %
Presidentinvaalit	1 kierros 1360 (74,9 %) 2 kierros 1217 (66,6 %)		
EU-vaalit	583 (30 %)		

45

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	2 575	-	2 575
Muut toimintatuotot	12 958	2 000	0	2 000	0	0,0 %	-2 000
Toimintatuotot yht.	12 958	2 000	0	2 000	2 575	128,7 %	575
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-11 197	-5 673	0	-5 673	-5 886	103,8 %	-213
Palvelujen ostot	-5 417	-3 999	0	-3 999	-3 850	96,3 %	149
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-377	-300	0	-300	-727	242,5 %	-427
Vuokratulot	-25	-150	0	-150	-15	10,3 %	135
Muut toimintakulut	0	-300	0	-300	-3	0,9 %	297
Toimintakulut yht.	-17 016	-10 422	0	-10 422	-10 482	100,6 %	-60
Toimintakate	-4 058	-8 422	0	-8 422	-7 908	93,9 %	514
Yhteensä	-4 058	-8 422	0	-8 422	-7 908	93,9 %	514
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-2	-3	0	-3	-3	93,9 %	0

3.4. Kunnanhallitus

KUNNANHALLITUS (ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	184 411	92 500	80 000	172 500	172 241	99,8 %	-259
Maksutuotot	-72	0	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	85 004	40 000	0	40 000	36 962	92,4 %	-3 038
Muut toimintatuotot	12 148	19 200	0	19 200	33 802	176,1 %	14 602
Toimintatuotot yht.	281 492	151 700	80 000	231 700	243 004	104,9 %	11 304
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-886 797	-866 666	45 585	-821 081	-777 430	94,7 %	43 651
Palvelujen ostot	-928 606	-1 082 367	-116 740	-1 199 107	-1 120 821	93,5 %	78 286
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 372	-16 726	0	-16 726	-15 258	91,2 %	1 468
Avustukset	-98 816	-200 000	-100 000	-300 000	-259 806	86,6 %	40 194
Vuokratulot	-22 481	-18 100	0	-18 100	-15 984	88,3 %	2 116
Muut toimintakulut	-34 811	-117 798	100 000	-17 798	-26 892	151,1 %	-9 094
Toimintakulut yht.	-1 989 883	-2 301 657	-71 155	-2 372 812	-2 216 190	93,4 %	156 622
Toimintakate	-1 708 391	-2 149 957	8 845	-2 141 112	-1 973 186	92,2 %	167 926
Rahoitustuotot ja -kulut	-34	0	0	0	-145	-	-145
Poistot ja arvonalentumiset	-33 762	-32 834	0	-32 834	-33 365	101,6 %	-531
Yhteensä	-1 742 187	-2 182 791	8 845	-2 173 946	-2 006 696	92,3 %	167 250
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-672	-856	3	-853	-787	92,3 %	66

= valtuustoon nähden sitova erä

KUNNANHALLITUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	956 260	928 973	80 000	1 008 973	952 243	94,4 %	-56 730
Maksutuotot	-72	0	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	85 004	40 000	0	40 000	36 962	92,4 %	-3 038
Muut toimintatuotot	12 148	19 200	0	19 200	33 802	176,1 %	14 602
Toimintatuotot yht.	1 053 341	988 173	80 000	1 068 173	1 023 007	95,8 %	-45 166
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-886 797	-866 666	45 585	-821 081	-777 430	94,7 %	43 651
Palvelujen ostot	-1 074 369	-1 228 342	-116 740	-1 345 082	-1 265 060	94,1 %	80 022
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 385	-16 726	0	-16 726	-15 258	91,2 %	1 468
Avustukset	-98 816	-200 000	-100 000	-300 000	-259 806	86,6 %	40 194
Vuokratulot	-26 781	-33 557	0	-33 557	-21 362	63,7 %	12 195
Muut toimintakulut	-34 811	-117 798	100 000	-17 798	-26 892	151,1 %	-9 094
Toimintakulut yht.	-2 139 959	-2 463 089	-71 155	-2 534 244	-2 365 808	93,4 %	168 436
Toimintakate	-1 086 618	-1 474 916	8 845	-1 466 071	-1 342 802	91,6 %	123 269
Rahoitustuotot ja -kulut	-34	0	0	0	-145	-	-145
Poistot ja arvonalentumiset	-33 762	-32 834	0	-32 834	-33 365	101,6 %	-531
Yhteensä	-1 120 414	-1 507 750	8 845	-1 498 905	-1 376 312	91,8 %	122 593
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-432	-591	3	-588	-540	91,8 %	48

3.4.1. Yleishallintopalvelut

3.4.1.1. Yleisjohto

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala, talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen

YLEISTIEDOT

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (valtuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisuvaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (kuten esimerkiksi Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

TOTEUMA

Valtuustokausi vaihtui raportointikaudella eli uusi valtuustokausi alkoi 1.6.2025. Uusi valtuusto kokoontui ensimmäisen kerran 16.6.2025. Uudessa valtuustossa on 17 jäsentä. Valtuustossa on 9 keskustan edustajaa, 2 SDP:n edustajaa ja 1 Kokoomuksen edustaja ja 1 Perussuomalaisten edustaja. Puheenjohtajaksi valittiin Sarita Kirvesmäki, 1. varapuheenjohtajaksi valittiin Asko Humalajoki ja 2. varapuheenjohtajaksi valittiin Mikko Tamminen.

Valtuusto kokoontui tilikauden aikana kuusi kertaa ja käsitteli niissä 84 asiakohtaa. Valtuusto on pitänyt yhteensä viisi valtuustoseminaaria tilikaudella. Ensimmäisen seminaari aiheena oli organisaatiomuutos. Kesäkuussa pidettiin uuden valtuuston perehdytys. Syyskuussa, lokakuussa ja marraskuussa pidettiin talousarvioseminaarit.

Uusi kunnanhallitus valittiin valtuustossa 16.6.2025. Kunnanhallituksessa on yhteensä seitsemän jäsentä ja kullekin jäsenelle on valittu henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajaksi valittiin Esa Kalliokoski, 1. varapuheenjohtajaksi valittiin Matti Kytölä ja 2. varapuheenjohtajaksi valittiin Rami Erkkilä. Kunnanhallitus kokoontui tilinpäätöskaudella 14 kertaa ja käsitteli niissä 287 asiakohtaa. Uusi kunnanhallitus piti kaksi iltakoulua, elokuussa ja marraskuussa. Ensimmäisessä iltakoulussa käytiin läpi kunnan taloutta yleisesti ja toimialojen asioita, ja toisessa iltakoulussa käsiteltiin talousarviota. Ensimmäinen kokous uudella kokoonpanolla pidettiin 25.8.2025.

Kunnanhallituksen toiminta

Yhteistoimintaneuvottelut päätettiin 27.1.2025 ja samalla päätettiin yhteistoimintamenettelyn tuloksen toimenpiteistä. Toimenpiteinä päätettiin, että toistaiseksi voimassa olevien palvelussuhteiden päättymisen koskee yhteensä 4,7 henkilötyövuotta. Osa-aikaistaminen yhteensä 1 henkilötyövuotta, mutta näitä ei voitu toimeenpanna vuoden 2025 aikana liikuntahalli-investoinnin viivästyksestä ja konserniyhtiöiden hallinnon

järjestelyistä johtuen. Yhteensä 5 palvelussuhdetta koski palvelussuhteen ehtojen muutos. 8 henkilötyövuotta vähenee eläköitymisten ja määräaikaisten päättymisten vuoksi. Lisäksi päätettiin, että koko henkilöstö lomautetaan kahdeksi viikoksi ei kymmeneksi työpäiväksi ja neljäksi vapaapäiväksi. Lomautukset alkoivat maaliskuun viimeisinä päivinä. Pääasiassa lomautukset pidetään kesälomiin mennessä, ja viimeiset lomautukset pidettiin 30.9. mennessä.

Alkuvuodesta valmisteltiin ja käsiteltiin organisaatiomuutosta sekä siihen liittyvää hallintosäätömuutosta. Muutokset hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. Organisaatiomuutoksessa hyvinvointilautakunta lakkautettiin 1.6.2025 alkaen ja toiminnon siirrettiin sivistyslautakunnalle, joka on jatkossa sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Tekninen lautakunta lakkautettiin 1.6.2025 alkaen ja toiminnot siirrettiin pääosin ympäristölautakunnalle, joka on jatkossa ympäristö- ja tekninen lautakunta. Uudet lautakunnat aloittivat työskentelyn kesän aikana.

Liikuntahalli, keskuskeittiö ja ruokalainvestointia käsiteltiin useaan otteeseen kunnanhallituksen tasolla työmaan hitaan etenemisen ja urakoitsijan vaikean tilanteen vuoksi. Urakoitsija asetettiin helmikuussa konkurssiin. Maaliskuussa kunnanhallitus päätti, että investointihanke saatetaan loppuun kunnan omajohtoisena projektina. Tekninen lautakunta valtuutettiin tekemään investoinnin loppuun saattamisen edellyttämät toimenpiteet. Kunta on jatkanut liikuntahallityömaata omana työnään.

Kunnanhallitus nimesi edustajia eri yhteisöihin ja yhtiökokouksiin.

Kunnanhallitus päätti, että tällä kertaa ei haeta harkinnanvaraista valtiosuuden korottamista, koska talouden toteumassa oli nähtävissä, että määrätietoinen talouden tasapainotus ja rohkeat, joskin kipeät päätökset olivat auttaneet käyttötalouden tasapainoon saattamisessa. Kunnanhallitus kuitenkin huomioi, että lähivuosina tulojen pienentyminen aiheuttaa kasvavia talouspaineita käyttötalouden osalta.

Kunnanhallitus hyväksyi Perhon kunnan tasopalkkajärjestelmän syyskuun kokouksessa. Tasopalkkamalli perustuu osaamisen ja vastuun kriteereihin ja se korvaa tehtävän vaativuuden ja arviointijärjestelmän. Kunnille annettiin alkuvuodesta aikaa 30.9.2025 mennessä valmistella tasopalkkamalli oman kunnan osalta. Tavoite saavutettiin ajoissa. Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönotto on suuri ponnistus ja tiedettiin jo hyväksymisvaiheessa, että se vaatii huomista. On sovittu, että tasopalkkajärjestelmää tarkastellaan alkuvuoden 2025 aikana.

Valtuuston toiminta

Perhon kunnan ilmastosuunnitelma 2025-2035 hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. Samassa kokouksessa hyväksyttiin Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja alueen kuntien välinen strateginen yhteistyösopimus. Toukokuussa valtuusto käsitteli ja hyväksyi Perhon kunnan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2022-2024. Talousarviomuutokset liittyen yhteistoimintaneuvotteluihin hyväksyttiin valtuustossa huhtikuussa. Raportointikaudella talouden kehitys on noudattanut talousarviomuutosten linjaa. Toukokuussa valtuusto vahvisti talousarviovuoden 2024 rahoituslaskelman muutos. Vanha valtuusto hyväksyi vuoden 2024 tilinpäätöksen toukokuun kokouksessa ja myönsi vastuuvapauden tilintarkastuskertomuksen mukaisesti kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtävälalueiden johtaville viranhaltijoille. Kesäkuussa valtuusto suoritti valtuuston suhteellisten vaalien vaaliautakunnan jäsenten vaalin, valitsi kunnanvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Lisäksi valittiin jäsenet ja varajäsenet kunnanhallitukseen, tarkastuslautakuntaan, keskusvaalilautakuntaan, sivistys- ja hyvinvointilautakuntaan sekä ympäristö- ja tekniseen lautakuntaan. Valtuusto valitsi Perhon kunnan jäsenen ja varajäsenen Keski-Pohjanmaan koulutus kuntayhtymän valtuustoon, nimesi edustajan Keski-Pohjanmaan liiton edustajainkokoukseen ja valitsi jäsenet sekä varajäsenet Perhonjokilaakson kansalaisopiston johtokuntaan. Valtuusto valitsi jäsenet sekä varajäsenet maakunnallisiin

ja alueellisiin lautakuntiin eli ympäristöterveyslautakuntaan, maaseutulautakuntaan ja Järviseudun jätelautakuntaan. Lisäksi valittiin uskotut miehet, käräjäoikeuden lautamies, Pohjanmaan poliisilaitoksen neuvottelukunnan Perhon kunnan jäsenet ja varajäsenet sekä Suomen Kuntaliiton kuntapäivien edustaja ja varaedustaja. Valtuusto käsitteli kesäkuussa osavuositarkastuksen ajalta 1.1.-30.4.2025 ja myönsi lisämäärärahan Keski-Pohjanmaan työllisyysalueelle. Nuorisovaltuuston sääntöjen päivitys hyväksyttiin kesäkuun kokouksessa.

Marraskuussa valtuusto vahvisti maa-ainesten vastaanottotaksat, myönsi eron tarkastuslautakunnan varajäsenyydestä ja valitsi uuden varajäsenen, käsitteli kunnan osavuositarkastuksen 1.1.-31.8.2025, vahvisti tulo- ja kiinteistöveroerot, päätti muuttaa varhaiskasvatuksen maksuttomaksi ja merkitsi tiedoksi kunnanhallituksen vastauksen arviointikertomuksen havaintoihin. Joulukuussa valtuusto käsitteli sidonnaisuusilmoitukset, lisätalousarvion työllisyyspalveluihin, ympäristöterveydenhuoltoon ja lisäsi toimintatuotto-odotuksiin 80.000 euroa. Lisäksi valtuusto vahvisti, että myönnetty lisämääräraha katetaan metsänmyynnistä saaduilla tuotoilla. Valtuusto päätti myös, että liikuntahallin rakennustyöntekijöiden palkkakulut siirretään vuoden lopussa liikuntahallin investointitilille. Tekojään kattamista varten tehtiin määrärahasiirtoja yhteensä 60.000 euroa. Valtuusto hyväksyi investointiohjelman vuodelle 2026 ja talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027-2028. Musiikin lehtorin virka lakkautettiin ja ostotarjous Komanteella sijaitsevasta vapaa-ajantontista hyväksyttiin.

Tuomioistuinkäsittelyssä olleet asiat

Perhon kunnanvaltuusto hyväksyi Kokkonevan tuulivoimapuiston osayleiskaavan 23.9.2024 § 35. Päätöksestä tehtiin valitus, jossa vaadittiin päätöksen kumoamista. Vaasan hallinto-oikeus antoi päätöksen valituksesta 4.11.2025, jossa valitus hylättiin. Päätöksestä ei haettu valituslupaa korkeimpaan oikeuteen, joten Perhon kunnanvaltuuston päätös Kokkonevan tuulivoimapuiston osayleiskaavasta on lainvoimainen.

Vaasan hallinto-oikeus antoi 2.12.2025 päätöksen, jolla se kumosi Perhon kunnanvaltuuston 28.10.2024 (§ 45) tekemän päätöksen Ahvenlammen tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisestä. Päätöksestä valittivat Metsähallitus sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueellaan. Kunnanhallitus päätti, että valituslupaa haetaan korkeimmalta oikeudelta. Valituslupahakemus ja valituskirjelmä on jätetty määräaikaan mennessä Korkeimmalle oikeudelle.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Sujuvuudella taloushyötyjä
1) Henkilöstön hyvinvointi; tehokkaammat, fiksummat toimintatavat
-Toimenpiteet: Johtajuuden kehittäminen
-Mittari ja tavoitetaso: on aloitettu ja tehty toimenpiteitä johtoryhmätyöskentelyn kehittämiseen
-Toteuma: Osittain toteutunut. Johtoryhmän kokoonpano muuttunut kauden aikana useampaan otteeseen: sivistysjohtajan viransijaisuus vaikutti johtoryhmän kokoonpanoon ja organisaatiomuutoksen myötä kunnanjohtaja nimesi rakennustarkastaja/ympäristösihteerin johtoryhmän jäseneksi.
2) Henkilöstön hyvinvointi; tehokkaammat, fiksummat toimintatavat
-Toimenpiteet: Organisaatorakenteen uudistaminen
-Mittari ja tavoitetaso: Uuden organisaatiomallin sujuva käyttöönotto vaalikauden alusta 1.6.2025
-Toteuma: Toteutunut.
3) Henkilöstön hyvinvointi; tehokkaammat, fiksummat toimintatavat
-Toimenpiteet: Asiantuntijuuden jakamisen kehittäminen
-Mittari ja tavoitetaso: Uusien toimintatapojen luominen ja käyttöönotto tukipalveluiden tiimissä
-Toteuma: Osittain toteutunut. konserniyhtiöiden hallinnon järjestelyiden viivästyminen vaikuttaa tukipalveluiden tiimiin. Olemassa olevia prosesseja hiottu ja tarkasteltu säännöllisesti.
4) Henkilöstön hyvinvointi; tehokkaammat, fiksummat toimintatavat
-Toimenpiteet: Rutiinitoimintojen automatisointi koko konsernissa
-Mittari ja tavoitetaso: Laskutusjärjestelmien uusinta
-Toteuma: Selvitys toteutunut. Todettu, että nykyinen laskutusjärjestelmä on kunnan toiminnan kannalta perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Olemassa olevien ohjelmistojen ja julkisen hallinnon toimintavaatimusten vuoksi talousraportointi ja laskutus tulee olla konsernissa yhteneväinen. Myyntilasku tarvitaan jokaisesta myyntitapahtumasta kirjalapin, sisäisen valvonnan ja tilintarkastuksen vuoksi.
Maineella vetoa ja työvoimaa
5) Asukasmäärän kehittyminen, tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia
-Toimenpiteet: Viestintä Kotikuntana Perho- ja Koti Perhossa- kampanjassa
-Mittari ja tavoitetaso: Asukasluvun kehittyminen positiiviseksi
-Toteuma:

Painopiste ja tavoite
Ei toteutunut. Asukasmäärä laskenut vuoden 2025, mutta työkäisten määrä on noussut, joka on positiivinen asia.
6) Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä
-Toimenpiteet: Viestintä kunnan päätöksenteosta ja toiminnasta avointa ja laadukasta Osallistavan budjetoinnin kehittäminen ja käyttöönotto
-Mittari ja tavoitetaso: Kuntalaiskyselyn yleisarvosana 4/5
Käytössä talousarvion 2026 laadinnassa
-Toteuma: Ei toteutunut. Kuntalaiskyselyä ei toteutettu. Ei toteutunut. Uuden valtuustokauden käynnistyminen ja yhteistoimintaneuvotteluiden tulosten toimeenpano samaan aikaan talousarvioprosessin kanssa vei paljon resursseja, ja osallistavan budjetoinnin kehittäminen ei ollut mahdollista.

YLEISHALLINTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	101	0	0	0	0	-	0
Maksutuotot	50	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	840	0	0	0	8 365	-	8 365
Toimintatuotot yht.	991	0	0	0	8 365	-	8 365
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-439 937	-464 581	8 285	-456 296	-408 343	89,5 %	47 953
Palvelujen ostot	-293 288	-277 566	0	-277 566	-270 111	97,3 %	7 455
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 994	-5 426	0	-5 426	-4 980	91,8 %	446
Avustukset	-9 309	-80 000	0	-80 000	-42 473	53,1 %	37 527
Vuokrakulut	-8 597	-11 100	0	-11 100	-3 814	34,4 %	7 286
Muut toimintakulut	-3 045	-2 248	0	-2 248	-9 279	412,7 %	-7 031
Toimintakulut yht.	-758 171	-840 921	8 285	-832 636	-738 999	88,8 %	93 637
Toimintakate	-757 180	-840 921	8 285	-832 636	-730 634	87,7 %	102 002
Rahoitustuotot ja -kulut	-19	0	0	0	0	-	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	-341	-	-341
Yhteensä	-757 199	-840 921	8 285	-832 636	-730 975	87,8 %	101 661
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-292	-330	3	-327	-287	87,8 %	40

3.4.2. Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

TILIVELVOLLINEN

talous- ja hallintojohtaja Terhi Paananen

YLEISTIEDOT

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia veloituksia sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta

ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä.

Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito. Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tyky- toiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvellen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja. Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenteen hoitaa Järvinet Oy. Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy ja As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistamalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

TOTEUMA

Yhteistoimintaneuvottelut kuormittaneet yleishallintoa erityisesti siitä syystä, että tehtävät ovat henkilö eli asiantuntijasidonnaisia. tytäryhteisöissä tapahtuneet henkilömuutokset vaikuttaneet tukipalveluiden toimintojen kehittämiseen ja siihen, että työkuorma ei ole tasaantunut odotetulla tavalla. Tästä huolimatta on onnistuttu useiden uusien ohjelmien/sovellusten käyttöönotossa (talousraportoinnin koontityökalu, Premiumin palvelinmuutos, Louhen käyttöönotto). Käytännössä työmäärä on pysynyt tukitoimissa vähintään entisellään, muutokset huomioiden jopa kasvanut.

Työkyky- ja hyvinvointimäärärahan käytöstä päätettiin helmikuussa ja henkilöstö- ja kuoletussuunnitelma vuodelle 2025 hyväksyttiin. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma hyväksyttiin maaliskuussa vuodelle 2025. Henkilöstökertomus käsiteltiin maaliskuussa ja tilinpäätös valmistui maaliskuussa.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa päivitettiin elokuussa niin, että tietyin edellytyksin opintoihin virkavapaa/työloma voidaan myöntää palkallisena. Palkallista vapaata voidaan myöntää Perhon kunnan vakituiselle henkilöstölle ja koulutuksen tulee olla työnantajan tarpeita vastaavaa, henkilön ammattipätevyyttä lisäävää. Lisäksi työnantajan tulee voida hyödyntää sitä omissa toiminnassaan.

KVTES:n palkkausjärjestelmä uudistukseen liittyvä palkkatyöryhmä nimettiin huhtikuussa. Tasopalkkajärjestelmää valmisteltiin koko raportointikauden ajan, ja kunnanhallitus hyväksyi sen 15.9.2025. Jo hyväksyntävaiheessa tiedettiin, että tasopalkkajärjestelmä vaatii jatkuvaa kehitystyötä ja on sovittu, että järjestelmää tarkastellaan ja hiotaan vuoden 2025 aikana.

Laskutusjärjestelmää ja tapoja on selvitetty vuoden aikana.

Lomautukset pidettiin tukipalveluiden osalta kesäkuun loppuun mennessä. Tukipalvelut toimivat, mutta palveluajoissa oli viivettä ja ei kiireellisten asioiden hoitaminen siirrettiin lomautusten ja kesälomien jälkeen.

Tukipalveluiden toiminnalliset tavoitteet löytyvät yleishallintopalveluiden alla.

TUKIPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	791 065	853 973	0	853 973	798 502	93,5 %	-55 471
Maksutuotot	-61	0	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	54 186	40 000	0	40 000	36 012	90,0 %	-3 988
Muut toimintatuotot	4 385	4 200	0	4 200	4 292	102,2 %	92
Toimintatuotot yht.	849 574	898 173	0	898 173	838 806	93,4 %	-59 367
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-386 436	-402 085	37 300	-364 785	-368 141	100,9 %	-3 356
Palvelujen ostot	-400 418	-443 403	-15 000	-458 403	-416 771	90,9 %	41 632
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 141	-11 300	0	-11 300	-6 820	60,4 %	4 480
Vuokratulot	-13 611	-7 000	0	-7 000	-11 826	168,9 %	-4 826
Muut toimintakulut	-6 192	-1 550	0	-1 550	-2 079	134,1 %	-529
Toimintakulut yht.	-815 798	-865 338	22 300	-843 038	-805 637	95,6 %	37 401
Toimintakate	33 776	32 835	22 300	55 135	33 169	60,2 %	-21 966
Rahoitustuotot ja -kulut	-15	0	0	0	-145	-	-145
Poistot ja arvonalentumiset	-33 762	-32 834	0	-32 834	-33 024	100,6 %	-190
Yhteensä	0	1	22 300	22 301	0	0,0 %	-22 301
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	0	0	9	9	0	0,0 %	-9

3.4.3. Metsän hoito ja -myynti

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, valmistelu tonttien ja palvelutuotannosta poistuneiden kiinteistöjen myynnissä.

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

TOTEUMA

Talousarvioon varatun metsänmyyntitulon osalta MHY Keskipohja laati hakkuusuunnitelmat, pääosin kesäkorjuuta hyödyntäen, ja kilpailutti leimikot. Kunnanhallitus käsitteli saapuneet tarjoukset kokouksessaan 10.6.2025 ja päätti myynnistä. Kaupan saantoarvio muodostui korkeammaksi, kuin suunnitelmaa tehdessä arvioitiin. Metsänhoidollisia töitä on teetetty MHY Keskipohjan koordinoimana.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Sujuvuudella taloushyötyjä
1) Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu
-Toimenpiteet: Vastuullinen metsänhoito
-Mittari ja tavoitetaso: Kestävä myynti
-Toteuma: Toteutunut. Metsämyyntituottojen merkittävä nousu johtui pääosin puun korkeasta hinnasta ja hakkuualueilla olleen puun arvioitua suuremmasta määrästä.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Myyntitulot	166 580	75 000	152 506
Toimintakulut	-19 479	-26 500	-28 855

MAA- JA METSÄTILAT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	163 314	75 000	80 000	155 000	152 506	98,4 %	-2 494
Muut toimintatuotot	3 265	15 000	0	15 000	21 144	141,0 %	6 144
Toimintatuotot yht.	166 580	90 000	80 000	170 000	173 651	102,1 %	3 651
Toimintakulut							
Palvelujen ostot	-19 479	-28 100	0	-28 100	-28 855	102,7 %	-755
Toimintakulut yht.	-19 479	-28 100	0	-28 100	-28 855	102,7 %	-755
Toimintakate	147 101	61 900	80 000	141 900	144 796	102,0 %	2 896
Yhteensä	147 101	61 900	80 000	141 900	144 796	102,0 %	2 896
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	57	24	31	56	57	102,0 %	1

3.4.4. Elinkeinojen edistäminen

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 23,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgraria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski- Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on

käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä. Kuntarahoituksen peruste on kunnassa toimivan yrityksen-/yritysten osallistuminen kehittämishankkeeseen.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan vuoden 2024 tavoin voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä. Viestintäsihteeri koordinoi kuntamarkkinointia ja kunnan viestintää viestintäsuunnitelman ja viestinnän vuosikellon toteuttamista yhdessä kunnanjohtajan kanssa toukokuun loppuun saakka.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaiselle nuorelle kesätyöpaikka kesän 2025 aikana.

Joukkoliikenne koskee Perho-Veteli-Kaustinen-Kokkola reittiliikennettä, joka toteutetaan yhteistyössä EPOELY:n ja reitin varrella olevien kuntien kanssa arkisin (meno aamulla, paluu iltapäivällä).

TOTEUMA

Kuntamarkkinointia on toteutettu osana viestintäsuunnitelmaan ja sen toimeenpanoa. Perhon kunnan nuorten kesätyöllistämistukiehdot päätettiin kunnanhallituksessa 17.2.2025.

Tammikuussa kunnanhallitus hyväksyi Perhon kunnan osalta Perhon, Kokkolan ja KOSEKin välisen palvelusopimuksen vuodelle 2025.

Maatalousyritysten avustus- ja kehittämismäärärahan jakoperusteet vuodelle 2025 päätettiin maaliskuussa.

Toukokuussa julkaistiin kuntamarkkinointiartikkelin Perhonjokilaakso lehdessä ja Keskipohjanmaa lehden digiversiossa. Artikkelisarjassa julkaistiin yhteensä neljä artikkelia molemmissa kanavissa. Led-taulumarkkinointia on hyödynnetty säännöllisesti Perhon led-taulussa ja laajemmin Hilla Groupin Kokkolan ja Kaustisen led-tauluissa kevään aikana, yhteensä 8 viikon ajan. Rannikon Aalto -matkailulehdessä julkaistiin markkinointi-mainos. Julkaisu jaettu liitteenä Kokkola- lehden, Kalajaska- ja Kalajokiseutu-lehtien sekä Pietarsaaren seutu-lehden välissä ja lisäksi jaettu hoteleihin, infopisteisiin, huoltoasemille ja kauppoihin ko. alueella.

Perhon Kehitysyhtiö Oy:n toiminta on raportoitu omassa kohdassaan. Kosek Oy:n yritysneuvonta- ja kehittämistoiminta on raportointikaudella ollut aktiivista. Kosekin yrityskehittäjällä on toimintavuoden aikana ollut 170 yritystapaamista ja yhteensä 455 asiakasneuvontatapahtumaa. Lisäksi Kosekin muulla asiantuntijatiimillä on ollut Perhossa 60 aktiviteettia, näistä suurin osa yrittäjyyskasvatuksen teemalla. Kosekin kokonaan tai osittain järjestämiä tilaisuuksia Perhossa on ollut 14 kpl.

ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	780	0	0	0	1 235	-	1 235
Maksutuotot	-60	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	50	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	770	0	0	0	1 235	-	1 235
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-575	0	0	0	-1 242	-	-1 242
Palvelujen ostot	-231 828	-214 550	0	-214 550	-194 384	90,6 %	20 166
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-590	0	0	0	-2 557	-	-2 557
Avustukset	-11 313	-18 500	0	-18 500	-8 749	47,3 %	9 751
Vuokratulot	0	-10 136	0	-10 136	0	0,0 %	10 136
Muut toimintakulut	-24 564	-14 000	0	-14 000	-15 473	110,5 %	-1 473
Toimintakulut yht.	-268 870	-257 186	0	-257 186	-222 405	86,5 %	34 781
Toimintakate	-268 100	-257 186	0	-257 186	-221 170	86,0 %	36 016
Yhteensä	-268 100	-257 186	0	-257 186	-221 170	86,0 %	36 016
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-103	-101	0	-101	-87	86,0 %	14

3.4.5. Työllisyyden edistäminen

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Keski-Pohjanmaan työllisyysalue vastaa lakisääteisten työvoimapalvelujen tuottamisesta Keski-Pohjanmaan alueella. Kokkolan kaupunki toimii vastuukuntana työvoimapalvelujen järjestämiseksi muiden Keski-Pohjanmaan kuntien puolesta. Perhon kunta hankkii Kokkolan kaupungilta työllisyysalueen lisäksi lisäresurssia (0,49 htv) henkilöstöön ja palveluihin Perhon kunnan alueella. Lisäksi työllisyyslautakunta osallistuu kotoutumisen edistämiseen lakisääteisiin palveluihin Keski-Pohjanmaalla.

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Perhon pajan toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

Kokonaisuudessaan työllisyyslautakunnan talousarvio vuodelle 2025 on tiukka, mutta turvaa kriittisen toimintakyvyn viranomaistehtävän näkökulmasta. Palvelujen hankinnan osalta talousarvio ei mahdollista pitkällä aikavälillä tarkastellen kestävä taso. Erityisesti ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinnan vähyydestä tulee heijastumaan työmarkkinoiden kohtaannon kasvavina haasteina.

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan.

TOTEUMA

Työllisyysalueen toiminta käynnistynyt vuoden 2025 alusta. Kunnalle siirtyneiden vastuiden osalta kustannusnousu on ollut arvioitua selvästi korkeampi. Valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksena 35 000 €:n

lisämäärärahan kokouksessaan 16.6.2025 sekä kokouksessaan 15.12.2026 35 000 €. Työllisyyspalveluilta ostetun 50 % henkilöresurssi työpaja toimintaan päättyi elokuun puolessa välissä tehtävää hoitaneen henkilön siirryttyä uusiin tehtäviin.

Toiminnallisesti työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirto toteutui suunnitellusti. Kaikki lakisääteiset palvelut toimivat heti ensimmäisistä toimintapäivistä alkaen vuoden 2025 alussa. Työvoimapalvelujen hankinnoissa pystyttiin hyödyntämään ELY-keskuksen kilpailuttamien sopimusten optioita, kun ne siirtyivät uudelle työvoimaviranomaiselle 1.1.2025, joten palveluihin ei tullut merkittävää aukkoa heti vuoden alussa. Kaikkia palveluja ei toteutettu yhtä laajoina kuin aikaisemmin, mutta omaa palvelutuotantoa on kehitetty ja yhteistyötä tiivistetty mm. Kokkolan seudun opiston ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän kanssa.

Työvoimakoulutuksista suurin osa rahoitetaan suoraan oppilaitoksille myönnettävällä valtionosuutena (VOS) ja pienempi osa rahoitetaan kuntien työllisyyspalvelumenoista. Työnhakijat voivat vapaasti liikkua työvoimakoulutuksiin eri puolille Suomea ja KeskiPohjanmaalle voi osallistua työnhakijoita muiden työllisyysalueiden asiakkaita. Kukin työllisyysalue korvaa asiakkaidensa liikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset palvelun järjestäneelle työllisyysalueelle.

Aktivointiaste on Keski-Pohjanmaalla korkeampi kuin koko maassa, eli työnhakijat KeskiPohjanmaalla osallistuvat enemmän työllistymistä edistäviin palveluihin kuin koko maassa keskimäärin. Perhossa yhteydenottoja asiakkaiden tai yhteistyötahojen kanssa oli yhteensä 2 496 kpl.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Sujuvuudella taloushyötyjä	
1) Työllisyydenhoidon kehittäminen	
-Toimenpiteet:	Perhon Pajan toiminnan kehittäminen joustavaksi ja tuloksekkaaksi palveluksi
-Mittari ja tavoitetaso:	Työttömien määrän kehitys, tavoitteena ns. sakkomaksujen aleneminen
-Toteuma:	Pajatoiminta päättyi elokuun puolessa välissä. Työttömyys % (vuosi ka) aleni (vrt. 2024), mutta pitkäaikaistyöttömien määrä lisääntyi 7 henkilöllä (vrt. 2024). Vuoden lopussa työttömyysaste nousi merkittävästi.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01-12 2024	TA 2025	01-12 2025
Työmarkkinatukimaksut (ns. sakkomaksut)	78 194	101 500	199 728
Työttömyys % (vuosi ka)	10,7 %	8,0 %	10,5 %
Yli vuoden työttömänä	17	15	25

TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 000	0	0	0	0	-	0
Tuet ja avustukset	30 818	0	0	0	950	-	950
Muut toimintatuotot	3 608	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	35 427	0	0	0	950	-	950
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-59 848	0	0	0	295	-	295
Palvelujen ostot	-4 366	-131 823	-70 000	-201 823	-205 525	101,8 %	-3 702
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 660	0	0	0	-901	-	-901
Avustukset	-78 194	-101 500	-100 000	-201 500	-208 585	103,5 %	-7 085
Vuokratulot	-4 573	-5 321	0	-5 321	-5 722	107,5 %	-401
Muut toimintakulut	-1 010	-100 000	100 000	0	-62	-	-62
Toimintakulut yht.	-152 651	-338 644	-70 000	-408 644	-420 499	102,9 %	-11 855
Toimintakate	-117 225	-338 644	-70 000	-408 644	-419 549	102,7 %	-10 905
Yhteensä	-117 225	-338 644	-70 000	-408 644	-419 549	102,7 %	-10 905
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-45	-133	-27	-160	-165	102,7 %	-4

3.4.6. Maaseutupalvelut

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola 31.8.2025 asti, maaseutuasiamies Annika Latvala 1.9.2025 lähtien

YLEISTIEDOT

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä

Kustannukset

Maaseututoimen kokonaiskustannukset vuodelle 2025 on 352 560 €, josta Perhon kunnan osuus on 53 760 €.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen. Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa

(210/2010) säädetyin lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetyt viranomaistehtävät.

Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät (n. 5 kokoaikaista henkilöä) tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli:

Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä työtoimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksyty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään maksajaviraston asettamassa määräajassa. Päätökset viljelijöille toimitetaan kuukauden kuluessa siitä, kun päätöksen lähettäminen on tietojärjestelmässä mahdollista. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään 12 kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Maatalousyritysten kehittäminen ja yrittäjien työssäjaksaminen

Vuoden 2025 talousarviossa on varattu 8 500 €:n määräraha maatalousyritysten kehittämisen aktivointiin, kehittämistyöryhmän työskentelyyn sekä yrittäjien työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukeviin koulutuksiin ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

TOTEUMA

Viljelijöille on järjestetty tukien hakemiseen liittyviä webinaareja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Lisäksi on järjestetty paikan päällä tapahtunut tukikoulutus.

Poikkeusoloihin liittyvää varautumista on tehty vuoden aikana eri tavoilla; VAP-varatuilta on pyydetty, vastaanotettu sekä käsitelty konevaraukset.

Eläinperusteiset tuet haettiin kevään aikana, ja peltotukihaussa maksatushakemuksen jätti yhteensä 92 tuenhakijaa.

Tiedottamista on tehty kuntatiedotteessa, maaseutuyksikön omilla nettisivuilla ja sähköposteilla.

Viljelijöille on maksettu maataloustukia 4,83 miljoonaa euroa. Maaseutuasiamies Annika Latvala aloitti työsään elokuussa ja virka siirtyi Latvalalle kokonaan syyskuun alussa.

Maatalousyritysten kehittämisen aktivointiin, kehittämistyöryhmän työskentelyyn sekä yrittäjien työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukeviin koulutuksiin ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen tarkoitettua määrärahaa käytettiin 3.594,19 euroa (varattu 8.500 euroa).

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Aktiivitulojen lukumäärä	96	98	92
Peltoa viljelyksessä, ha	5 718	5 800	5 730
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	60	57	62
Maksetut tuet, milj.	5	5	5

3.4.7. Ympäristöterveydenhuolto (Yhteistoiminta- ja kuntaosuudet)

TILIVELVOLLINEN

kunnanjohtaja Lauri Laajala

YLEISTIEDOT

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueena on Kokkola, Kannus, Halsua, Kaustinen, Kruunupyy, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa, ehkäistä ja poistaa elinympäristössä olevia terveyshaittoja ja sitä kautta ylläpitää ja edistää väestön, yksilön ja eläinten terveyttä. Eläinlääkintähuolto turvaa lakisäättävät ympärivuorokautiset eläinlääkäripalvelut eläinten omistajille ja hoitaa kunnalle määrätyt eläinsuojelulain ja eläintätilain tehtävät. Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita.

Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.
- Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

TOTEUMA

Ympäristöterveydenhuollon vuoden 2025 valvontasuunnitelman mukaisesta valvonnasta 88 % (715 tarkastusta) on toteutunut. Talous- ja uimavesinäytteet on otettu valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman toteutuminen ylitti valvontasuunnitelmaan asetetun minimitason (70 %). Valvontasuunnitelman päivitys on käsitelty lautakunnan kokouksessa 11.12.2024 (§ 51). Tarkemmat tiedot valvontasuunnitelman toteutumisesta on esitetty valvontasuunnitelman toteutuman arviointiraportissa (YTLTK 18.2.2025).

Eläinlääkärien olosuhteiden ja työnantajan vetovoimaisuuden kehitystyö on jatkunut. Perhonjokilaakson eläinlääkärikeskus Vetelissä on otettu käyttöön 1.7.2025. Eläinlääkäripalveluiden sijaisuudet on pääosin pystytty kattamaan hyvin, mutta syksyllä sijaisista on ollut vajetta. Poikkeama 0,6 htv. Todistukset on myönnetty kolmen työpäivän kuluessa, mikäli ehdot täyttyvät. Ei poikkeamia. Ympäristöterveydenhuolto on osallistunut aluekäytön suunnitteluun turvallisten ja viihtyisien elinympäristöjen suunnittelemiseksi ja antanut lausunnot

mm. kaavoituksista, ympäristöluvista, rakennusluvista ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Terveysvalvonta yhteistyöpalaveriin vuoden aikana. Annettujen lausuntojen määrä on 105 kpl.

Kunnanhallitus esitti huolensa ympäristöterveydenhuollon kustannusten noususta 17.11.2025 § 263 ja lähetti kannantoton Kokkolan kaupungille ja ympäristöterveyslautakunnalle. Vuonna 2023 kustannukset olivat 132.960 euroa ja vuonna 2024 124.989 euroa. Vuoden 2025 laskutus arvioitiin marraskuussa olevan 149.413,20 euroa. Talousarviovuodelle 2026 ympäristöterveydenhuoltolautakunta esitti Perhon maksuosuudeksi 170.204 euroa.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01-12 2024	TA 2025	01-12 2025
Ympäristöterveydenhuollon menot Perhon kunnalle	124 989	164 633	149 414

3.5. Sivistyslautakunta

SIVISTYSLAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	91 790	74 950	0	74 950	140 864	187,9 %	65 914
Maksutuotot	33 044	45 944	0	45 944	24 434	53,2 %	-21 510
Tuet ja avustukset	150 643	102 000	0	102 000	112 609	110,4 %	10 609
Vuokratuotot	3 281	3 000	0	3 000	1 236	41,2 %	-1 764
Muut toimintatuotot	3 297	1 000	0	1 000	1 753	175,3 %	753
Toimintatuotot yht.	282 055	226 894	0	226 894	280 896	123,8 %	54 002
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-5 111 573	-5 167 887	272 300	-4 895 587	-4 837 132	98,8 %	58 455
Palvelujen ostot	-976 743	-907 477	0	-907 477	-859 863	94,8 %	47 614
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-196 136	-208 985	0	-208 985	-190 937	91,4 %	18 048
Avustukset	-127 623	-127 232	0	-127 232	-160 859	126,4 %	-33 627
Vuokratulot	-63 889	-74 806	0	-74 806	-57 543	76,9 %	17 263
Muut toimintakulut	-13 561	-39 060	0	-39 060	-14 904	38,2 %	24 156
Toimintakulut yht.	-6 489 527	-6 525 447	272 300	-6 253 147	-6 121 239	97,9 %	131 908
Toimintakate	-6 207 472	-6 298 553	272 300	-6 026 253	-5 840 343	96,9 %	185 910
Poistot ja arvonalentumiset	-41 008	-37 133	0	-37 133	-37 134	100,0 %	-1
Yhteensä	-6 248 480	-6 335 686	272 300	-6 063 386	-5 877 476	96,9 %	185 910
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-2 412	-2 485	107	-2 378	-2 305	96,9 %	73

= valtuustoon nähden sitova erä

SIVISTYSLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	91 790	74 950	0	74 950	140 864	187,9 %	65 914
Maksutuotot	33 044	45 944	0	45 944	24 434	53,2 %	-21 510
Tuet ja avustukset	150 643	102 000	0	102 000	112 609	110,4 %	10 609
Vuokratuotot	3 281	3 000	0	3 000	1 236	41,2 %	-1 764
Muut toimintatuotot	3 297	1 000	0	1 000	1 753	175,3 %	753
Toimintatuotot yht.	282 055	226 894	0	226 894	280 896	123,8 %	54 002
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-5 111 573	-5 167 887	272 300	-4 895 587	-4 837 132	98,8 %	58 455
Palvelujen ostot	-1 889 333	-1 983 886	0	-1 983 886	-1 689 799	85,2 %	294 087
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-196 136	-208 985	0	-208 985	-190 937	91,4 %	18 048
Avustukset	-127 623	-127 232	0	-127 232	-160 859	126,4 %	-33 627
Vuokratulot	-1 295 705	-1 434 088	0	-1 434 088	-1 314 291	91,6 %	119 797
Muut toimintakulut	-13 561	-39 060	0	-39 060	-14 904	38,2 %	24 156
Toimintakulut yht.	-8 633 932	-8 961 138	272 300	-8 688 838	-8 207 922	94,5 %	480 916
Toimintakate	-8 351 877	-8 734 244	272 300	-8 461 944	-7 927 027	93,7 %	534 917
Poistot ja arvonalentumiset	-41 008	-37 133	0	-37 133	-37 134	100,0 %	-1
Yhteensä	-8 392 885	-8 771 377	272 300	-8 499 077	-7 964 160	93,7 %	534 917
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-3 239	-3 440	107	-3 333	-3 123	93,7 %	210

3.5.1. Sivistyslautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

Sivistysjohtaja Ville Vihla 1.1.–24.2., 17.5.2025 alkaen, vs. sivistysjohtaja Johanna Kärkkäinen 25.2.-16.5.2025

YLEISTIEDOT

Sivistys on yleisnimitys kunnalliselle toiminnalle, joka kattaa perus- ja lukiokoulutuksen, varhaiskasvatuksen päivähoitoineen ja esiopetuksineen, kulttuurin kirjastopalveluineen ja kulttuuritapahtumineen sekä nuorisoi-, liikunta- ja vapaa-ajan palvelut. Sivistys on kunnan suurin toimiala sekä budjetin että henkilöstömäärän perusteella. Sivistystoimiala on keskeisessä roolissa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä. Se tarjoaa elinikäisiä oppimismahdollisuuksia, tukee asukkaiden henkistä ja fyysistä hyvinvointia sekä edistää yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Sivistyslautakunta lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Organisaatiouudistuksen myötä hyvinvointilautakunta yhdistyi sivistyslautakunnan kanssa ja muodostaa jatkossa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan, jossa esittelijänä toimii sivistysjohtaja.

Riskit: organisaatiouudistuksen vaikutus käsittelyaikoihin sekä valmistelun yksityiskohtaisuuteen.

TOTEUMA

Sivistyslautakunta sekä myöhemmin sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontuivat tarkastelujaksolla 12 kertaa ja käsittelivät kokouspykälää 75. Sivistyslautakunnan sekä myöhemmin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan talousarviot toteutuivat suunnitellusti, ja lautakunta kokonaisuudessaan pystyi erinomaiseen taloudelliseen tulokseen niin kulujen kuin tuottojen osalta. Taloutta on jatkossakin seurattava tarkasti ja suunnitelmallisella toiminnalla pyrittävä vaikuttamaan toimintaedellytysten kehittymiseen. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alainen hanketoiminta on vireää ja tarkastelujakson aikana on käynnistetty omana toimintana useita hankkeita, osallistuttu useisiin yhteishankkeisiin sekä jatkettu voimassa olleita hankkeita suunnitellusti. Sivistysosaston johtotiimi on kokoontunut säännöllisesti noin kerran kuukaudessa.

Yläkoulun ja lukion uusi rehtori aloitti virassaan 1.1.2025 ja myöhemmin irtisanoutui siten, että viimeinen työpäivä oli 31.7.2025. Uusi rehtori valittiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksessa 11.8. ja hän aloitti työssään 1.9.2025.

Sivistysjohtaja oli virkavapaalla 25.2.-16.5.2025. Viransijaisena toimi Johanna Kärkkäinen.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Yhdessä hyvinvointi
1) Hyvinvoiva ja osallistuva päiväkotilainen sekä koululainen
-Toimenpiteet: Poissaolomallin toteuttaminen ja poissaolojen vähentäminen
-Mittari ja tavoitetaso: Poissaolot vrt. 2024
Toiminnan arvioinnin toteuttaminen (5. lk, 8. lk, lukio, vanhemmat) k/e
-Toteuma: Osittain toteutunut

Painopiste ja tavoite	
Poissaolomallia on toteutettu, mutta poissaolot pysyneet samansuuruisina vuoteen 2024 verrattuna. Toiminnan arviointia ei toteutettu suunnitellusti.	
2) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen	
-Toimenpiteet: Yhteisöllisyyden kehittäminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Kirjaston kontaktit: kävijämäärä+lainausmäärä vrt. 2024	
Tapahtumien järjestäminen ja kuntalaisten osallistumisaktiivisuuden kasvattaminen vrt. 2024	
-Toteuma: Toteutunut Lainausmäärät kokonaisuutena kasvoivat n. 10 %. Kävijämäärät yhteensä kasvoivat noin 2 %. Tapahtumia järjestettiin suunnitellusti ja kuntalaisten aktiivisuus sekä osallistujina että toteuttajina kasvoi verrattuna vuoteen 2024.	
3) Hyvinvoiva ja osallistuva työyhteisö	
-Toimenpiteet: Työhyvinvoinnin kehittäminen	
-Mittari ja tavoitetaso: Sairauspoissaolojen määrä vrt. 2024	
-Toteuma: Osittain toteutunut Sairauspoissaolot pysyneet suurin piirtein vuoden 2024 tasolla.	

SIVISTYSHALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	3 484	-	3 484
Toimintatuotot yht.	0	0	0	0	3 484	-	3 484
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-109 199	-100 276	3 478	-96 798	-101 785	105,2 %	-4 987
Palvelujen ostot	-43 728	-53 726	0	-53 726	-45 513	84,7 %	8 213
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 581	-450	0	-450	-272	60,4 %	178
Vuokrakulut	-33	-950	0	-950	-244	25,7 %	706
Muut toimintakulut	-126	-200	0	-200	0	0,0 %	200
Toimintakulut yht.	-154 667	-155 602	3 478	-152 124	-147 814	97,2 %	4 310
Toimintakate	-154 667	-155 602	3 478	-152 124	-144 330	94,9 %	7 794
Yhteensä	-154 667	-155 602	3 478	-152 124	-144 330	94,9 %	7 794
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-60	-61	1	-60	-57	94,9 %	3

3.5.2. Varhaiskasvatus

TILIVELVOLLINEN

varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski, vs. varhaiskasvatusjohtaja Marianne Ukskoski

YLEISTIEDOT

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkoti), täydentävästä varhaiskasvatuksesta lisäksi Kelan kautta maksettavista kotihoidon tuesta, kuntalisästä yksityisen hoidon tuesta.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on varhaiskasvatustalain ja valtaliiton varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista.

Perhon varhaiskasvatus toimii Mäntymetsän päiväkodissa, jossa on lasten hoitopaikkoja 153. Varhaiskasvatuksen toimiessa yhdessä yksikössä se mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijais suunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun. Mäntymetsän päiväkodin toiminta perustuu valtakunnalliseen- sekä Perhon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnan suunnittelua ohjaa kuukausikohtainen vuosikello. Pedagogisen toiminnan toteuttamisessa on otettu huomioon varhaiskasvatussuunnitelmassa olevat oppimisen osa-alueet. Toiminnan keskiössä on lapsilähtöinen ja monipuolinen toiminta.

Riskit: keskipitkällä aikavälillä varhaiskasvatuksen lainsäädännön muutoksen vaikutukset kelpoisen henkilökunnan saatavuuteen.

TOTEUMA

Varhaiskasvatus on toteutunut suunnitellusti ja vuosikellon mukaisesti osavuositarkastelujaksolla. Laadunhallintajärjestelmä Valssin käyttöönotto aloitettiin tarkastelujaksolla ja se otettiin vaiheittain käyttöön vuoden 2025 aikana. Yhteistoimintaneuvottelujen vaikutuksen voi katsoa olleen vähäistä palvelun laadun näkökulmasta vuonna 2025, vaikka se onkin lisännyt päiväkodin työntekijöiden kuormitusta. Rekrytoinnit aloitettiin vuoden alkupuoliskolla ja kelpoisuusvaatimukset täyttävien työntekijöiden määrä on kasvanut tämän – sekä muiden toimien – myötä vuoden 2025 aikana.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Yhdessä hyvinvointi
1) Hyvinvoiva ja osallistuva päiväkotilainen
-Toimenpiteet: Varhaiskasvatuksen vuosikellon ja pedagogisen toiminnan vuosikellon toteuttaminen varhaiskasvatus-työssä
-Mittari ja tavoitetaso: Koko päiväkodin yhteiset tapahtumat lkm/vuosi Päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat ja varhaiskasvatuskeskustelut sekä toiminnan arviointikyselyt vanhemmille keväällä ja syksyllä k/e
-Toteuma: Toteutunut Päiväkodilla ollut yhteisiä tapahtumia: kevätjuhla, taikurivierailu, yhteiset muskarit, joulujuhla. Seurakunnan säännölliset vierailut päiväkodilla. Lykyn kanssa yhteistyötä mm muskari ja lastenkonsertti. Vasukeskusteluja käyty vanhempien kanssa.

Painopiste ja tavoite
2) Hyvinvoiva ja osallistuva työyhteisö
-Toimenpiteet: Valssi – laadunhallintajärjestelmän käyttöönotto
-Mittari ja tavoitetaso: Sairauspoissaolojen määrä hlö/vuosi
Säännölliset esihenkilöpalaverit k/e
-Toteuma: Toteutunut Valssi-laadunhallintajärjestelmä otettu käyttöön. Ensimmäinen kysely työntekijöille syksyllä 2025. Säännölliset esihenkilöpalaverit ovat toteutuneet. Sairauspoissaolojen määrässä ei merkittävää eroa vuoteen 2024.
3) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet:
-Mittari ja tavoitetaso: Viestintä päiväkoti-arjesta sosiaalisessa mediassa k/e Vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle k/e
-Toteuma: Toteutunut Sosiaalisessa mediassa on viestitetty päiväkodin arjesta ja tapahtumista. Yhteistyö palolaitoksen, Lions clubin, kirjaston ja seurakunnan kanssa.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Lapset / päivähoito	168	170	170
Lapset / apip	41	60	60

VARHAISKASVATUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 472	800	0	800	27 596	-	26 796
Maksutuotot	18 984	32 000	0	32 000	11 990	37,5 %	-20 010
Tuet ja avustukset	300	0	0	0	25 000	-	25 000
Muut toimintatuotot	800	0	0	0	153	-	153
Toimintatuotot yht.	21 556	32 800	0	32 800	64 740	197,4 %	31 940
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-1 463 894	-1 415 599	68 498	-1 347 101	-1 283 287	95,3 %	63 814
Palvelujen ostot	-374 873	-337 565	0	-337 565	-257 105	76,2 %	80 460
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 666	-13 200	0	-13 200	-8 245	62,5 %	4 955
Avustukset	-127 623	-127 232	0	-127 232	-160 859	126,4 %	-33 627
Vuokrakulut	-269 838	-284 161	0	-284 161	-269 670	94,9 %	14 491
Muut toimintakulut	-3 044	-2 100	0	-2 100	-5 129	244,2 %	-3 029
Toimintakulut yht.	-2 248 939	-2 179 857	68 498	-2 111 359	-1 984 295	94,0 %	127 064
Toimintakate	-2 227 383	-2 147 057	68 498	-2 078 559	-1 919 556	92,4 %	159 003
Poistot ja arvonalentumiset	-26 867	-26 867	0	-26 867	-26 867	100,0 %	0
Yhteensä	-2 254 250	-2 173 924	68 498	-2 105 426	-1 946 423	92,4 %	159 003
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-870	-853	27	-826	-763	92,4 %	62

3.5.3. Opetuspalvelut

TILIVELVOLLINEN

Alakoulujen rehtorit Maija Uusisalo ja Maria Kangasaho sekä yläkoulun ja lukion rehtori Kari Huhta 31.7.2025 saakka, Marika Riihimäki 1.8. – 31.8.2025 ja Riina Länsikallio 1.9.2025 alkaen.

YLEISTIEDOT

Esiopetus

Esiopetus on maksutonta opetusta, jota lapset saavat oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kehityksen ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen tavoitteena on, että lapsi oppii ja saa vahvistusta minäkuvaansa leikin ja mielikuvituksen kautta niitä tukevassa oppimisympäristössä. Esiopetuksessa käytetään varhaiskasvatukseen soveltuvaa pedagogiikkaa ja kunnioitetaan lasten mielenkiinnon kohteita opetuksen järjestämisessä. Esiopetuksessa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta, ja kunta vastaa esiopetuksen järjestämisestä ja on velvoitettu järjestämään esiopetusta sen alueella asuville lapsille.

Perusopetus

Perusopetus on kunnan lakisääteinen tehtävä Suomessa. Perusopetuslain mukaan kunnat ovat velvollisia järjestämään perusopetusta kaikille alueellaan asuville lapsille. Tämä tarkoittaa sitä, että kuntien täytyy tarjota maksutonta perusopetusta ja tarvittavia oppilashuollon palveluja 7–16-vuotiaille lapsille ja nuorille. Kuntien vastuulla on varmistaa, että opetusta tarjotaan riittävästi ja että se on laadultaan hyvää. Laki määrittelee, mitä perusopetukseen kuuluu ja millaisia oppilaan oikeudet ovat, mukaan lukien maksuton kouluruokailu, koulukuljetukset tietyin edellytyksin sekä tukioetus ja oppilashuolto. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä Soiten ja muiden toimijoiden kanssa.

Lukuvuonna 2024–2025 perusopetusta vuosiluokille 1.–6. järjestettiin Kirkonkylän alakoulussa ja Möttösen koulussa. Vuosiluokilla 7.–9. perusopetusta järjestettiin Keskuskoulussa.

Lukio

Lukiokoulutus on yleissivistävää koulutusta ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto tuottaa yleisen korkeakoulukelpoisuuden. Opintojen mitoituksen perusteena käytetään opintopistettä. Opintojen tavoitteellinen suoritus aika on kolme vuotta, ja laajuus nuorilla 150 opintopistettä ja aikuisilla 88 opintopistettä. Lukiokoulutuksen järjestäminen edellyttää järjestämislupaa. Luvasta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Opetushallitus määrittää lukio-opintojen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä opetussuunnitelman perusteissa. Lukiokoulutus tarjoaa laajan yleissivistyksen, joka antaa hyvän pohjan korkeakouluopinnoille ja avaa ovet useille aloille. Lukio ja ylioppilastutkinto antavat yleisen kelpoisuuden hakeutua jatko-opintoihin yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin.

Perhon kunnan lukio on tarjonnut lukiokoulutusta vuodesta 1981 lähtien. Lukiokoulutuksen osalta tulevien vuosien tavoitteena on kasvattaa opiskelijamääriä, laajentaa lukion tarjontaa sekä luoda uusia verkostoja maakunnallisesti ja valtakunnallisesti.

Toisen asteen ammatillinen koulutus

Toisen asteen koulutusta tarjoaa Perhossa Perhon lukion lisäksi Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon yksikkö. Talousarvioon ei sisälly rahoitusosuutta tähän liittyen.

Riskit: oppilas- ja opiskelijamäärien lasku ja niiden vaikutus valtionosuuksiin.

TOTEUMA

Kouluyksikköjen ja esiopetuksen toiminta on toteutunut lukuvuosisuunnitelmien mukaisesti. Oppilashuolto-työn osalta selkiytettiin rakennetta lukuvuodeksi 2025–2026. Osana tätä Perhon yhteisövaikuttavuustyön käynnistys jatkui tarkastelujaksolla arkitiimin kokoontumisella ja sivistysjohtajan osalta perhekeskuksen johdoryhmässä. Perhon kunnan yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena osa suunnitellusta lukuvuoden toiminnasta jäi toteutumatta, kuten osa retkistä, uinneista, koulun ulkopuolisista tapahtumista ja juhlista.

Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistus on otettu käyttöön tarkastelujaksolla. Uudistuksen jalkauttamista varten on työskennellyt erillinen ryhmä ja alueellisesti asiaa on käsitelty sivistysjohtajien tapaamisissa. Muutokset astuivat voimaan 1.8.2025 ja jalkauttamista jatketaan niin yksiköiden omana toimintana kuin maakunnallisen hankkeen puitteissa.

Lukiokoulutuksen painopisteenä on tarkastelujaksolla edelleen ollut oppilasmäärien kehittäminen ja tästä saatiin hyviä tuloksia, kun lukion aloitti 21 uutta opiskelijaa. Myös kevään 2025 ylioppilaskirjoitusten tulokset olivat hyviä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Yhdessä hyvinvointi
1) Hyvinvoiva ja osallistuva päiväkotilainen sekä koululainen
-Toimenpiteet: Poissaolomallin kehittäminen Oppimisympäristöjen kehittäminen kannustamaan omaehtoiseen liikkumiseen välituntisin
-Mittari ja tavoitetaso: Poissaolojen määrä koulussa
Move-mittaukset
-Toteuma: Osittain toteutunut Koulupoissaolojen määrät joko vähentyneet lievästi tai pysyneet ennallaan riippuen yksiköstä. Move-mittausten tulokset kehittyneet heikosti.
2) Hyvinvoiva ja osallistuva työyhteisö
-Toimenpiteet: Työhyvinvoinnin kehittäminen
-Mittari ja tavoitetaso: Toteutuneet tyhy-päivät Sairauspoissaolojen määrä
-Toteuma: Toteutunut Tyhy-päivät toteutuneet suunnitellusti. Sairauspoissaolojen määrä vähentynyt.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Oppilaat / alakoulu	320	338	298
Oppilaat / yläkoulu	157	149	153
Oppilaat / lukio	47	45	43
Oppilaat / kaksoistutkinto	0	0	0
9.lk oppilaat	61	62	41

OPETUSPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	89 913	74 000	0	74 000	94 531	127,7 %	20 531
Tuet ja avustukset	127 976	50 000	0	50 000	70 498	141,0 %	20 498
Vuokratuotot	3 281	3 000	0	3 000	1 236	41,2 %	-1 764
Muut toimintatuotot	2 339	0	0	0	1 111	-	1 111
Toimintatuotot yht.	223 509	127 000	0	127 000	167 376	131,8 %	40 376
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 930 359	-3 064 274	176 662	-2 887 612	-2 836 982	98,2 %	50 630
Palvelujen ostot	-1 385 600	-1 489 055	0	-1 489 055	-1 305 648	87,7 %	183 407
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-140 673	-151 780	0	-151 780	-138 393	91,2 %	13 387
Vuokratulut	-821 618	-959 371	0	-959 371	-851 066	88,7 %	108 305
Muut toimintakulut	-8 613	-36 310	0	-36 310	-8 113	22,3 %	28 197
Toimintakulut yht.	-5 286 863	-5 700 790	176 662	-5 524 128	-5 140 202	93,1 %	383 926
Toimintakate	-5 063 354	-5 573 790	176 662	-5 397 128	-4 972 826	92,1 %	424 302
Poistot ja arvonalentumiset	-4 500	-626	0	-626	-626	100,0 %	0
Yhteensä	-5 067 854	-5 574 416	176 662	-5 397 754	-4 973 452	92,1 %	424 302
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-1 956	-2 186	69	-2 117	-1 950	92,1 %	166

LUKIOKOULUTUS (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Maksutuotot	86	344	0	344	190	55,2 %	-154
Tuet ja avustukset	22 367	52 000	0	52 000	17 112	32,9 %	-34 888
Toimintatuotot yht.	22 453	52 344	0	52 344	17 302	33,1 %	-35 042
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-433 621	-377 423	15 939	-361 484	-456 825	126,4 %	-95 341
Palvelujen ostot	-58 581	-69 782	0	-69 782	-50 594	72,5 %	19 188
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 955	-14 275	0	-14 275	-12 947	90,7 %	1 328
Vuokratulut	-142 772	-102 222	0	-102 222	-80 244	78,5 %	21 978
Muut toimintakulut	-1 458	-200	0	-200	-996	498,1 %	-796
Toimintakulut yht.	-649 387	-563 902	15 939	-547 963	-601 607	109,8 %	-53 644
Toimintakate	-626 933	-511 558	15 939	-495 619	-584 306	117,9 %	-88 687
Poistot ja arvonalentumiset	-6 009	-6 009	0	-6 009	-6 009	100,0 %	0
Yhteensä	-632 943	-517 567	15 939	-501 628	-590 315	117,7 %	-88 687
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-244	-203	6	-197	-231	117,7 %	-35

3.5.4. Kirjastopalvelut

KIRJASTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	405	150	0	150	331	220,4 %	181
Maksutuotot	950	200	0	200	849	424,3 %	649
Muut toimintatuotot	158	1 000	0	1 000	489	48,9 %	-511
Toimintatuotot yht.	1 512	1 350	0	1 350	1 668	123,5 %	318
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-85 992	-88 101	3 384	-84 717	-80 936	95,5 %	3 781
Palvelujen ostot	-21 169	-27 998	0	-27 998	-20 334	72,6 %	7 664
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 276	-27 880	0	-27 880	-30 301	108,7 %	-2 421
Vuokratkulut	-61 444	-87 384	0	-87 384	-66 396	76,0 %	20 988
Muut toimintakulut	-235	-250	0	-250	-184	73,6 %	66
Toimintakulut yht.	-199 115	-231 613	3 384	-228 229	-198 151	86,8 %	30 079
Toimintakate	-197 603	-230 263	3 384	-226 879	-196 483	86,6 %	30 396
Poistot ja arvonalentumiset	-3 631	-3 631	0	-3 631	-3 631	100,0 %	0
Yhteensä	-201 234	-233 894	3 384	-230 510	-200 114	86,8 %	30 396
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-78	-92	1	-90	-78	86,8 %	12

TILIVELVOLLINEN

sivistysjohtaja Ville Vihla, kirjastovastaava Päivi Peltoniemi

YLEISTIEDOT

Kirjastopalvelut ovat kunnan lakisääteinen tehtävä. Kirjastolaki (1492/2016) määrittelee, että kunnan on järjestettävä kirjastopalvelut asukkailleen. Tämä tarkoittaa, että kunnalla on velvollisuus tarjota kaikille pääsy kirjastoihin ja niiden palveluihin, mukaan lukien fyysiset kirjastotilat, lainattavat aineistot sekä tiedonhaun ja tietopalvelujen tarjoaminen. Tämä varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on mahdollisuus saada tietoa, kulttuuria ja koulutusta, riippumatta heidän asuinpaikastaan.

Perhon kirjasto kuuluu 22 kunnan kanssa Eepos-alueen kirjastoihin, joilla on yhteinen kirjastojärjestelmä, koelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden. Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös laaja tarjonta erilaisia palveluita. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuositusten mukaisesti.

Kirjastossa toimii omatoimikirjasto. Kirjasto tarjoaa hiljaisen työskentelyn tilaa ja järjestää paljon erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä. Kirjastossa työskentelee kaksi kirjastovirkailijaa ja kirjaston johtajan virkaa hoitaa sivistysjohtaja.

Riskit: kirjastopalvelun henkilöriippuvuus.

TOTEUMA

Kirjastopalvelujen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Lainaajien määrät ja fyysisten lainausten määrät olivat kasvussa vuonna 2025. E-kirjojen osalta oli tarkastelujaksolla havaittavissa laskua vuodentakaiseen. Tämä johtuu siirtymisessä valtakunnalliseen E-kirjastoon, jonka käyttöön otossa oli aluksi runsaasti kirjautumisongelmiä sekä siitä, että tilastointi on muuttunut e-aineistojen osalta edellisvuoteen nähden.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Yhdessä hyvinvointi
1) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet: Yhteisöllisyyden kehittäminen
-Mittari ja tavoitetaso: Kirjaston kontaktit: kävijämäärä+lainausmäärä
-Toteuma: Toteutui Kasvua molemmissa oli n. 10 %.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01-12 2024	TA 2025	01-12 2025
Lainausmäärä	37 655	40 000	41 172
Kävijämäärä / fyysiset + muut	44 157	45 000	44 451

3.6. Hyvinvointilautakunta

HYVINVOINTILAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 950	0	0	0	9 876	-	9 876
Maksutuotot	12 568	17 100	0	17 100	11 884	69,5 %	-5 216
Tuet ja avustukset	52 100	60 300	0	60 300	48 547	80,5 %	-11 753
Vuokratuotot	77	0	0	0	71	-	71
Muut toimintatuotot	0	3 700	0	3 700	0	0,0 %	-3 700
Toimintatuotot yht.	68 696	81 100	0	81 100	70 378	86,8 %	-10 722
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-154 537	-162 195	40 420	-121 775	-119 092	97,8 %	2 683
Palvelujen ostot	-136 934	-167 823	0	-167 823	-158 819	94,6 %	9 004
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 591	-36 744	0	-36 744	-24 113	65,6 %	12 631
Avustukset	-11 500	-14 000	0	-14 000	-13 778	98,4 %	222
Vuokratulut	-11 831	-10 440	0	-10 440	-10 487	100,5 %	-47
Muut toimintakulut	-9 017	-43 355	0	-43 355	-8 513	19,6 %	34 842
Toimintakulut yht.	-357 410	-434 557	40 420	-394 137	-334 802	84,9 %	59 335
Toimintakate	-288 714	-353 457	40 420	-313 037	-264 424	84,5 %	48 613
Poistot ja arvonalentumiset	-3 220	-3 091	0	-3 091	-3 091	100,0 %	0
Yhteensä	-291 934	-356 548	40 420	-316 128	-267 515	84,6 %	48 613
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-113	-140	16	-124	-105	84,6 %	19

= valtuustoon nähden sitova erä

HYVINVOINTILAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 950	0	0	0	9 876	-	9 876
Maksutuotot	12 568	17 100	0	17 100	11 884	69,5 %	-5 216
Tuet ja avustukset	52 100	60 300	0	60 300	48 547	80,5 %	-11 753
Vuokratuotot	77	0	0	0	71	-	71
Muut toimintatuotot	0	3 700	0	3 700	0	0,0 %	-3 700
Toimintatuotot yht.	68 696	81 100	0	81 100	70 378	86,8 %	-10 722
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-154 537	-162 195	40 420	-121 775	-119 092	97,8 %	2 683
Palvelujen ostot	-168 979	-202 674	0	-202 674	-189 892	93,7 %	12 782
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 591	-36 744	0	-36 744	-24 166	65,8 %	12 578
Avustukset	-11 500	-14 000	0	-14 000	-13 778	98,4 %	222
Vuokratulut	-98 573	-163 043	0	-163 043	-79 895	49,0 %	83 148
Muut toimintakulut	-9 017	-43 355	0	-43 355	-8 513	19,6 %	34 842
Toimintakulut yht.	-476 198	-622 011	40 420	-581 591	-435 335	74,9 %	146 256
Toimintakate	-407 502	-540 911	40 420	-500 491	-364 957	72,9 %	135 534
Poistot ja arvonalentumiset	-3 220	-3 091	0	-3 091	-3 091	100,0 %	0
Yhteensä	-410 722	-544 002	40 420	-503 582	-368 048	73,1 %	135 534
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-159	-213	16	-197	-144	73,1 %	53

3.6.1. Hyvinvointilautakunta ja hallinto**TILIVELVOLLINEN**

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen 31.5.2025 saakka, sivistysjohtaja Ville Vihla

YLEISTIEDOT

Sivistyksen ja hyvinvoinnin hallinto toimii sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa. Hallinnon toimialueeseen kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, kirjastotoimi, lukiokoulutus, liikunnan ja hyvinvoinnin edistäminen, kulttuuri, nuorisotyö, etsivä nuorisotyö sekä muut edellä mainittuihin osa-alueisiin liittyvät tai niitä sivuavat palvelut ja hankkeet.

Sivistys- ja hyvinvointihallinnon osastopäällikkönä toimii sivistysjohtaja, ja toimialue on kunnan suurin niin työntekijämäärällä mitattuna kuin talouden näkökulmasta. Hallinto tekee aktiivista yhteistyötä maakunnallisesti ja vastaa mm. Perhonjokilaakson kansalaisopiston sekä Keski-Pohjanmaan konservatorion kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Riskit: Alhainen henkilötöyvuosimitoitus sekä siihen liittyvät sekundääriset tekijät.

TOTEUMA

Yhteistoimintaneuvottelut päätettiin tarkastelukauden alkupuolella ja niiden lopputuloksena toimialueelta vähennettiin henkilötöyvuosia sekä irtisanomisilla että tehtävien täyttämättä jättämisillä. Kaikki toimialueen työntekijät lomautettiin kahdeksi viikoksi. Nämä tekijät vaikuttivat toimialueen toteumaan siten, että osa suunnitelluista tehtävistä jäi toteutumatta.

Uusi sivistys- ja hyvinvointilautakunta aloitti työnsä kesäkuussa 2025.

Uusi hallintosäntö astui voimaan 1.6.2025.

Sivistys- ja hyvinvointitoimintojen talous toteutui kulujen osalta suunniteltua pienempänä ja tuottojen osalta suunniteltua suurempana. Merkittävimpiä toiminnallisia asioita olivat varhaiskasvatuksen laadunhallintajärjestelmän käyttöönotto sekä oppimisen tuen uudistus.

HYVINVOINTIHALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Tuet ja avustukset	0	20 000	0	20 000	0	0,0 %	-20 000
Toimintatuotot yht.	0	20 000	0	20 000	0	0,0 %	-20 000
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-7 889	-7 303	2 757	-4 546	-3 643	80,1 %	903
Palvelujen ostot	-2 032	-1 600	0	-1 600	-810	50,7 %	790
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-41	-100	0	-100	-127	126,6 %	-27
Vuokratulot	-1 022	-1 300	0	-1 300	-458	35,2 %	842
Muut toimintakulut	-4 177	-40 100	0	-40 100	-4 517	11,3 %	35 583
Toimintakulut yht.	-15 161	-50 403	2 757	-47 646	-9 555	20,1 %	38 091
Toimintakate	-15 161	-30 403	2 757	-27 646	-9 555	34,6 %	18 091
Yhteensä	-15 161	-30 403	2 757	-27 646	-9 555	34,6 %	18 091
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-6	-12	1	-11	-4	34,6 %	7

3.6.2. Vapaa-ajanpalvelut

3.6.2.1. Kulttuuripalvelut

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen 30.5.2025 saakka, sivistysjohtaja Ville Vihla 1.6.2025 alkaen

YLEISTIEDOT

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa. Perhon kulttuuripalvelut järjestää vuosittain konsertteja, konserttimatkoja, muita kulttuuritapahtumia sekä erilaisia näyttelyjä ja tapahtumia Perhopäivien yhteydessä yhteistyössä kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja –yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon jatkossa.

Kulttuuripalveluissa hyödynnetään maakunnallisia ja seudullisia kulttuurihankkeita mm. LYKKY-hanketta lasten kulttuurikasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.

Perhon kunnan uusi kulttuurikasvatussuunnitelma laadittiin vuosille 2026–2029. Suunnitelma on rakennettu mahdollisimman yhteneväksi maakunnan muiden kuntien kanssa huomioiden kuitenkin Perhon omat painotukset. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille.

Riskit: talouden heikon suhdanteen vaikutus ei-lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen esimerkiksi kulttuuritapahtumien osalta.

TOTEUMA

Kulttuuripalvelut ovat toteutuneet suunnitellusti ja ne ovat tavoittaneet laajalti eri ikäryhmiä. Kulttuuritarjonnasta voi erikseen mainita vaihtuvat taidenäyttelyt, konsertit, yleisötapahtumat sekä lastenkulttuurikeskus Lykyn koordinoimat esitykset kouluille. Perhoviikko toteutui suunnitellusti heinäkuussa.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Yhdessä hyvinvointi
1) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet: Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen
-Mittari ja tavoitetaso: Näyttelyjen ja tapahtumien määrä kpl/vuosi
-Toteuma: Toteutui Näyttelyt ja tapahtumat toteutuivat suunnitellusti.

KULTTUURI (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	97	0	0	0	16	-	16
Maksutuotot	481	0	0	0	149	-	149
Muut toimintatuotot	0	1 000	0	1 000	0	0,0 %	-1 000
Toimintatuotot yht.	578	1 000	0	1 000	165	16,5 %	-835
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-2 468	0	0	0	40	-	40
Palvelujen ostot	-10 474	-12 666	0	-12 666	-10 447	82,5 %	2 219
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-516	-482	0	-482	-107	22,3 %	375
Avustukset	-1 000	-1 500	0	-1 500	-1 978	131,9 %	-478
Muut toimintakulut	-1 605	-385	0	-385	-764	198,5 %	-379
Toimintakulut yht.	-16 063	-15 033	0	-15 033	-13 257	88,2 %	1 776
Toimintakate	-15 485	-14 033	0	-14 033	-13 092	93,3 %	941
Yhteensä	-15 485	-14 033	0	-14 033	-13 092	93,3 %	941
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-6	-6	0	-6	-5	93,3 %	0

3.6.2.2. Nuoriso- ja liikuntapalvelut

TILIVELVOLLINEN

nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen 1.1.-30.5.2025, 1.6.2025 alkaen sivistysjohtaja Ville Vihla

YLEISTIEDOT

Nuorisotyö

Nuorisotila on avoinna 12–17-vuotiaille keskiviikko- ja perjantai-iltaisoin. Nuorisotilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, joissa huomioidaan nuorten omat toiveet ja samalla tuetaan heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (17–29-vuotiaille) järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua vapaa-ajantoimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö. Koulunuorisotyön tavoitteena on koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen ja oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen. Koulunuorisotyö sisältää välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään vapaa-ajan toimintaa: tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia. Lapsille järjestetään kesäkerho, -leiri ja uimakoulutoimintaa. Nuorille järjestetään kerhotoimintaa yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevä päihdetyö on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistä. Sen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden käytön aiheuttamia haittoja niin päihteiden käyttäjille, heidän läheisilleen kuin yhteiskunnallekin. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä päihteiden käytöstä ja niihin liittyvistä ilmiöistä sekä edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista päihteisiin liittyvissä asioissa. Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja muiden päihtymiseen käytettävien aineiden sekä rahapeleiden aiheuttamien haittojen ehkäisyn. Päävastuu ehkäisevästä päihdetyöstä kuuluu kunnalle. Perhossa ehkäisevä päihdetyö moniammatillisena työryhmänä.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö etsii yhdessä nuoren kanssa ratkaisuja nuoren pulmiin ja kysymyksiin ja auttaa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Tavoitteena on auttaa alle 29-vuotiaita nuoria sellaisten palvelujen ja tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja elämänhallintaa. Samoin nuoria autetaan pääsemään koulutukseen ja löytämään työtä. Etsivä nuorisotyö auttaa nuoria, jotka haluavat vapaaehtoisesti osallistua tähän toimintaan. Aluehallintovirasto myöntää valtionavustuksia etsivän nuorisotyöntekijän palkkaukseen.

Liikuntapalvelut panostavat terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan. Tavoitteena liikunnallisen elämäntavan edistäminen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, huomioiden hyvinvointilautakunnan avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikuntapaikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi.

Ulkoilualueiden hoidon vastuu siirtyi hyvinvointilautakunnan alaisuuteen vuoden 2024 alusta. Lautakunta kilpailutti talvisten ulkoilualueiden mm. hiihtolaturien, tekojään ja luistelujäiden hoidon talvikausille 2024–2026. Ylläpidettäviin ulkoilualueisiin kuuluvat lisäksi uimapaikat (3), laitureita, urheilukentät, tennis- ja skeittiparkki, jalkapallokenttä sekä beach volley-kentät sekä Möttösen koulun kenttä.

Ulkoilualueiden hoitoon liittyviä talkootehtäviä on delegoitu sopimus pohjaisesti kymmenelle eri toimijalle: urheiluseuroille, kyläyhdistyksille ja muille toimijoille.

Ulkoilualueiden hoito siirtyi ympäristö- ja teknisen lautakunnan alaisuuteen organisaatiouudistuksen myötä. Hyvinvointilautakunta on mukana kehittämässä uuden Pappilanniemen ja rantabulevardin puistoon rakentuvan ns. Elinkaaripuiston jatkosuunnittelua ja toteuttamista.

Riskit: rahoituksen saaminen hankkeisiin sekä henkilöresurssin vähyys palvelujen toteutuksessa.

TOTEUMA

Nuorisovaltuusto on kokoontunut säännöllisesti. Uusi nuorisovaltuusto valtuustokaudelle nimettiin, ja nuorisovaltuuston säännöt päivitettiin.

Nuorisotiloja on pidetty auki säännöllisesti kaksi kertaa viikossa ja tiettyinä koulupäivinä on järjestetty Pikunuoppari alakoulun 5. ja 6. luokan oppilaille.

Koulunuorisotyö on toteuttanut välituntitoimintaa viikoittain 6.–9.-luokkalaisille. Lisäksi koulunuoristyö on ollut mukana koulujen eri tapahtumissa sekä toteuttanut tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut eri tapahtumien lisäksi yläkoulun välituntuoppareille sekä lukion välituntikahvilatoimintaan.

Nuorten yrittäjyyskasvatusta on toteutettu yhteistyössä KOSEK:n kanssa.

Liikuntapalvelujen toiminta on toteutunut pääpiirteissään suunnitellusti, joskin sääolosuhteiden vuoksi tapahtumia on jouduttu perumaan. Ulkoilualueiden hoito on toteutunut suunnitellusti ja toimintaa pyritään edelleen kehittämään.

Toteutuneita liikuntapalvelujen tapahtumia ovat olleet mm. ravitsemusluento, liikuntaneuvonnan hyvinvointiviikko 10.–16.2. sekä Keski-Pohjanmaan piirin hiihtopäivä 12.3. Haanenhiihto ja perhehiihtopäivä jouduttiin perumaan heikkojen sääolosuhteiden vuoksi.

Liikuntaneuvonnan yhteishanke sai jatkorahoitusta.

Liikuntapalvelut siirtyivät organisaatiouudistuksen myötä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Ideoista toimeenpanoon
1) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet: Tapahtumasuunnittelu, osallistavan budjetoinnin hyödyntäminen Perhoviikon ja muiden vakiintuneiden tapahtumien uudistaminen ja kehittäminen.
-Mittari ja tavoitetaso: Tapahtumien osallistujamäärät lkm/vuosi
-Toteuma: Osittain toteutunut Tapahtumien osallistujamäärät ovat olleet samalla tasolla kuin vuonna 2024.
Sujuvuudella taloushyötyjä
2) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet: Haetaan hankerahoitusta etsivän nuorisotyön toimintaan, lasten ja nuorten kerho, - leiri, - retkitoimintaan, perheliikunnan kehittämiseen sekä harrastamisen Suomen mallin mukaiseen kerhotoimintaan. Kunta on aktiivisesti mukana kuntien seudullisissa ja maakunnallisissa lasten ja nuorten toimintakyvyn kehittämishankkeissa Toiminta- ja palvelumaksuprosessien kehittäminen
-Mittari ja tavoitetaso: Myönteiset rahoituspäätökset kehittämishankkeisiin sekä hankkeista laadittavat raportit Perhon kunnan hyvinvointikerroin ja sen kehitys Maksujen paikka- ja aikasidonnaisuudesta luopuminen Laskutuksesta luopuminen
-Toteuma: Osittain toteutunut Suunnitellut hankkeet ovat saaneet rahoitusta ja päättyneet hankkeet raportoitu. Perhon kunnan hyvinvointikerroin on vuonna 2025 ollut 0,64, kun se vuonna 2024 oli 0,63. Maksupalveluissa on lisätty iZettlen sovelluksen käyttöä. Laskutuksesta ei ole kokonaan luovuttu.
Yhdessä hyvinvointi
3) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet: Yhteisöllisyyden kehittäminen
-Mittari ja tavoitetaso: Vapaa-ajantoimen ja Perhoviikon tapahtumat ja osallistujamäärät lkm/vuosi Kuntalaisten ja yhteisöjen talkootoimintaan kannustaminen, tavoitteena järjestää 6 tapahtumaa talkootoiminnalla Osallistavan budjetoinnin hyödyntäminen k/e
-Toteuma: Osittain toteutunut Osallistava budjetointi ei ole toteutunut. Yksittäisiä tapahtumia on järjestetty kuntalaisten ja yhteisöjen toimesta tavoiteltua enemmän. Perhoviikon tapahtumat toteutuivat suunnitellusti.

Painopiste ja tavoite
Maineella vetoa ja työvoimaa
4) Hyvinvoiva ja osallistuva kuntalainen
-Toimenpiteet: Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen. Aktiivinen ja monipuolinen vapaa-ajan tapahtumatarjonnalla.
-Mittari ja tavoitetaso: Tapahtumien ja osallistujien määrät lkm
-Toteuma: Toteutui Tapahtumakalenteria hyödynnetty laajalti. Tapahtumien osallistujamäärät ovat olleet suunnilleen vuoden 2024 tasolla.

LIIKUNTAPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 853	0	0	0	9 860	-	9 860
Maksutuotot	12 087	17 100	0	17 100	11 735	68,6 %	-5 365
Tuet ja avustukset	52 100	40 300	0	40 300	48 547	120,5 %	8 247
Vuokratuotot	77	0	0	0	71	-	71
Muut toimintatuotot	0	2 700	0	2 700	0	0,0 %	-2 700
Toimintatuotot yht.	68 118	60 100	0	60 100	70 213	116,8 %	10 113
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-144 180	-154 892	37 663	-117 229	-115 489	98,5 %	1 740
Palvelujen ostot	-102 778	-123 058	0	-123 058	-116 847	95,0 %	6 211
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33 034	-36 162	0	-36 162	-23 932	66,2 %	12 230
Avustukset	-10 500	-12 500	0	-12 500	-11 800	94,4 %	700
Vuokratulot	-97 551	-161 743	0	-161 743	-79 437	49,1 %	82 306
Muut toimintakulut	-3 235	-2 870	0	-2 870	-2 856	99,5 %	14
Toimintakulut yht.	-391 279	-491 225	37 663	-453 562	-350 360	77,2 %	103 202
Toimintakate	-323 160	-431 125	37 663	-393 462	-280 147	71,2 %	113 315
Poistot ja arvonalentumiset	-3 220	-3 091	0	-3 091	-3 091	100,0 %	0
Yhteensä	-326 380	-434 216	37 663	-396 553	-283 238	71,4 %	113 315
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-126	-170	15	-156	-111	71,4 %	44

3.7. Tekninen lautakunta

TEKNINEN LAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	732 064	817 750	0	817 750	827 172	101,2 %	9 422
Maksutuotot	3 183	0	0	0	4 795	-	4 795
Tuet ja avustukset	7 855	4 000	0	4 000	2 264	56,6 %	-1 737
Vuokratuotot	889 316	816 897	0	816 897	801 368	98,1 %	-15 529
Muut toimintatuotot	31 325	20 000	0	20 000	33 788	168,9 %	13 788
Toimintatuotot yht.	1 663 742	1 658 647	0	1 658 647	1 669 387	100,6 %	10 740
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-981 628	-1 127 198	101 450	-1 025 748	-873 513	85,2 %	152 235
Palvelujen ostot	-652 588	-604 120	0	-604 120	-575 019	95,2 %	29 101
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-977 295	-1 078 249	0	-1 078 249	-864 848	80,2 %	213 401
Avustukset	0	-15 000	0	-15 000	-1 642	10,9 %	13 358
Vuokratulut	-33 871	-33 250	0	-33 250	-37 188	111,8 %	-3 938
Muut toimintakulut	3 452	-2 000	0	-2 000	-60 962	-	-58 962
Toimintakulut yht.	-2 641 930	-2 859 817	101 450	-2 758 367	-2 413 172	87,5 %	345 195
Toimintakate	-978 187	-1 201 170	101 450	-1 099 720	-743 785	67,6 %	355 935
Poistot ja arvonalentumiset	-1 267 580	-1 267 548	0	-1 267 548	-1 196 396	94,4 %	71 152
Yhteensä	-2 245 743	-2 468 718	101 450	-2 367 268	-1 940 181	82,0 %	427 087
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-867	-968	40	-928	-761	82,0 %	167

= valtuustoon nähden sitova erä

TEKNINEN LAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	2 131 896	2 539 472	0	2 539 472	2 188 377	86,2 %	-351 095
Maksutuotot	3 183	0	0	0	4 795	-	4 795
Tuet ja avustukset	7 855	4 000	0	4 000	2 264	56,6 %	-1 737
Vuokratuotot	2 331 230	2 496 189	0	2 496 189	2 212 786	88,6 %	-283 403
Muut toimintatuotot	31 325	20 000	0	20 000	33 788	168,9 %	13 788
Toimintatuotot yht.	4 505 490	5 059 661	0	5 059 661	4 442 010	87,8 %	-617 651
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-981 628	-1 127 198	101 450	-1 025 748	-873 513	85,2 %	152 235
Palvelujen ostot	-1 449 653	-1 576 572	0	-1 576 572	-1 409 564	89,4 %	167 008
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 248 950	-1 388 683	0	-1 388 683	-1 149 621	82,8 %	239 062
Avustukset	0	-15 000	0	-15 000	-1 642	10,9 %	13 358
Vuokratulut	-152 927	-185 201	0	-185 201	-117 072	63,2 %	68 129
Muut toimintakulut	3 452	-2 000	0	-2 000	-60 962	-	-58 962
Toimintakulut yht.	-3 829 706	-4 294 654	101 450	-4 193 204	-3 612 374	86,1 %	580 830
Toimintakate	675 783	765 007	101 450	866 457	829 636	95,8 %	-36 821
Rahoitustuotot ja -kulut	-16 931	0	-16 931	-16 931	-16 931	100,0 %	0
Poistot ja arvonalentumiset	-1 267 580	-1 267 548	0	-1 267 548	-1 196 396	94,4 %	71 152
Yhteensä	-608 704	-502 541	84 519	-418 022	-383 691	91,8 %	34 331
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-235	-197	33	-164	-150	91,8 %	13

3.7.1. Tekninen lautakunta ja hallinto

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit). Lautakunta kokoontuu noin kerran kahdessa kuukaudessa ja tarvittaessa pitää ylimääräisiä kokouksia.

Riskit: Henkilöstön kuormittuminen muutostilanteissa.

TOTEUMA

Tekninen lautakunta kokoontui kolme kertaa alkuvuoden aikana ja tekninen lautakunta yhdistyi organisaatiomuutoksessa ympäristölautakunnan kanssa 30.6.2025. Kirjanpidollisesti lautakuntia seurattiin talousarvion mukaisilla kustannuspaikoilla vuoden loppuun saakka ja vuoden 2026 talousarvio laadittiin uuden organisaation mukaisesti.

Valtuusto valitsi ympäristö- ja teknisen lautakunnan jäsenet 16.6. kokouksessaan. Puheenjohtajaksi valittiin Jouko Riihimäki ja varapuheenjohtajaksi Mika Kytölä. Ympäristö- ja tekninen lautakunta kokoontui kolme kertaa loppuvuoden aikaan.

Kokonaisuudessaan teknisen lautakunnan toiminta tuotot ovat noin 0,6 % yli budjetoidun ja menot ovat noin 12,5 % alle budjetoidun. Toimintakate toteutui 355 935 euroa budjetoitua parempana.

Liikuntahalli ei valmistunut suunnitellusti urakoitsijan konkurssin takia. Töitä jatkettiin omajohtoisena työmaana ja kunta palkkasi työmaalle työntekijät. Liikuntahallille käyttötalouteen budjetoidut kustannukset eivät toteutuneet vuodelle 2025.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01–12 2024	TA 2025	01–12 2025
Ylläpidetyt kiinteistöt, kpl	56	57	56
Kerrosala yhteensä, m ²	33 001	36 020	33 001
Hoidetut virhealueet, ha	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja klv:t, km	14	14	14
Vesiliittymien määrä, kpl	1 100	1105 (+2 ta)	1 104
Vesijohtojen pituus, km	233	235	235
Laskutettu veden määrä, m ³	165 698	182 564	182 564
Vesimaksu €/m ³ (+alv)	1	1	1
Perusmaksu €/v (+alv)	45	45	45
Viemäri liittymien määrä, kpl	590	589 (+2 ta)	590
Viemäriverkoston pituus, km	61	61	61
Laskutettu jätevesi, m ³	64 459	64 439	72 224
Jätevesimaksu, €/m ³ (+alv)	3	4	4
Perusmaksu, €/v (+alv)	106	106	106
Perusmaksu €/v (+alv) (useamman asunnon kiinteistöt)	106,00 +20,00 €/asunto	106,00 +20,00 €/asunto	106,00 +20 €/asunto
Hulevesiverkoston pituus, km	2	2	2
Kaukolämpöliittymien määrä, kpl	62	62 (+1 ta)	62
josta kunnan sisäiset, kpl	18	26 (+1 ta)	25
Kaukolämpöverkoston pituus, km	6	6	6
Laskutettu lämpö, MWh (ulkoiset)	1 851	3 320	2 892
Laskutettu lämpö, MWh (sisäiset)	4 192	3 410	3 337
Kulutusmaksu €/MWh (+alv)	74	74	74
Lämmitettävä tilavuus, m ³	178 420	188 151	178 420

TEKNINEN HALLINTO (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	846	0	0	0	672	-	672
Muut toimintatuotot	28	0	0	0	12	-	12
Toimintatuotot yht.	874	0	0	0	684	-	684
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-44 901	-58 526	2 062	-56 464	-54 273	96,1 %	2 191
Palvelujen ostot	-37 871	-35 009	0	-35 009	-59 772	170,7 %	-24 763
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 767	-2 050	0	-2 050	-1 671	81,5 %	379
Vuokratulot	-8 406	-10 650	0	-10 650	-7 840	73,6 %	2 810
Muut toimintakulut	17	-100	0	-100	-12 871	-	-12 771
Toimintakulut yht.	-92 929	-106 335	2 062	-104 273	-136 428	130,8 %	-32 155
Toimintakate	-92 055	-106 335	2 062	-104 273	-135 744	130,2 %	-31 471
Poistot ja arvonalentumiset	-9 863	0	0	0	-1 576	-	-1 576
Yhteensä	-101 894	-106 335	2 062	-104 273	-137 320	131,7 %	-33 047
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-39	-42	1	-41	-54	131,7 %	-13

3.7.2. Kiinteistö- ja huoltopalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiöitettyjen kiinteistöjen toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat kunnan palvelutuotannossa olevat tilat. Siivous hoidetaan omana työnä pois lukien Möttösen koulu, jonka osalta palvelu on ulkoistettu elokuusta 2024 alkaen pilottiluonteisena kokeiluna.

Liikuntahallin ja keskuskeittiön on tarkoitus valmistua 31.3.2025 mennessä, jolloin väistötiloista voidaan luopua vuoden 2025 aikana.

TOTEUMA

Henkilöstömenoissa toteutuma on alle budjetoidun, johtuen henkilöstösuunnitelmaa pienemmästä resursista. Pientä mitoitusta on korvattu ostopalvelulla investointikohteissa.

Möttösen koulun palvelujen ulkoistuskokeilu on sujunut hyvin ja sitä jatkettiin sopimukseen kuuluvalla optiovuodella, seuraavan kerran palvelu kilpailutetaan kevään 2026 aikana.

Liikuntahallin ja keskuskeittiön valmistuminen on siirtynyt vuodella, johtuen KVR-urakoitsijan konkurssista, arvioitu valmistuminen 31.5.2026 mennessä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Sujuvuudella taloushyötyjä
1) Palvelujen ulkoistus, Möttösen koulun palvelut
-Toimenpiteet: Palvelun tuottajan valvonta ja ohjaus matalalla kynnyksellä.
-Mittari ja tavoitetaso: Asiakastyytyväisyys vähintään yhtä hyvä kuin omana tuotantona suoritettu palvelu ja kustannussäästö verrattuna edelliseen vuoteen.
-Toteuma: Toteutunut. Asiakastyytyväisyys samalla tasolla kuin omana tuotantona suoritettu palvelu. Kustannussäästöä muodostui vähentyneistä käyttäjäpalveluista noin 7 000 euroa.
2) Palvelujen ulkoistus, kokeilun laajennus
-Toimenpiteet: Selvitetään seuraava mahdollinen ulkoistuskohde ja ratkaisu kiinteistöpäivystyksen järjestämiseen.
-Mittari ja tavoitetaso: Valmius kilpailuttaa seuraava kohde vuodelle 2026.
-Toteuma: Ei toteutunut.

Painopiste ja tavoite	
3) Ruokahävikin vähentäminen	
-Toimenpiteet: Hankitaan biojätevaaka lautashävikin seuraamiseen ja kirjataan hävikki päivittäin.	
-Mittari ja tavoitetaso: Biojätemäärän väheneminen.	
-Toteuma: Ei toteutunut. Biojätevaakaa ei ole vielä hankittu, hankinta siirtyi vuodelle 2026 keskuskeittiön valmistamisen yhteyteen.	
4) Ruokasuositusten noudattaminen	
-Toimenpiteet: Laaditaan ruokakortit päivittäisiin annoksiin ja laitetaan ne esille päivittäin.	
-Mittari ja tavoitetaso: Ruokailijamäärän kasvaminen.	
-Toteuma: Ei toteutunut.	

TILAVUOKRAUSPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	233 920	321 555	0	321 555	208 738	64,9 %	-112 817
Maksutuotot	7 408	0	0	0	4 451	-	4 451
Tuet ja avustukset	5 166	3 000	0	3 000	0	0,0 %	-3 000
Vuokratuotot	2 226 963	2 393 779	0	2 393 779	2 118 868	88,5 %	-274 911
Muut toimintatuotot	5 899	0	0	0	7 298	-	7 298
Toimintatuotot yht.	2 479 356	2 718 334	0	2 718 334	2 339 355	86,1 %	-378 979
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-262 898	-305 504	46 558	-258 946	-197 841	76,4 %	61 105
Palvelujen ostot	-951 227	-1 100 632	0	-1 100 632	-985 925	89,6 %	114 707
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-483 508	-548 564	0	-548 564	-473 097	86,2 %	75 467
Vuokratulut	-40 996	-38 212	0	-38 212	-39 434	103,2 %	-1 222
Muut toimintakulut	-1 170	-300	0	-300	-14 668	-	-14 368
Toimintakulut yht.	-1 739 799	-1 993 212	46 558	-1 946 654	-1 710 965	87,9 %	235 689
Toimintakate	739 557	725 122	46 558	771 680	628 390	81,4 %	-143 290
Poistot ja arvonalentumiset	-748 325	-804 850	0	-804 850	-690 139	85,7 %	114 711
Yhteensä	-8 768	-79 728	46 558	-33 170	-61 748	186,2 %	-28 578
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-3	-31	18	-13	-24	186,2 %	-11

ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	120	100	0	100	60	60,0 %	-40
Maksutuotot	353	0	0	0	344	-	344
Vuokratuotot	46 280	46 200	0	46 200	41 126	89,0 %	-5 074
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	325	-	325
Toimintatuotot yht.	46 753	46 300	0	46 300	41 856	90,4 %	-4 444
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	0	0	0	0	-151	-	-151
Palvelujen ostot	-723	-390	0	-390	-310	79,6 %	80
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 017	-1 180	0	-1 180	-4 811	407,7 %	-3 631
Vuokratulot	-23 775	-22 400	0	-22 400	-27 645	123,4 %	-5 245
Muut toimintakulut	-190	0	0	0	-546	-	-546
Toimintakulut yht.	-25 705	-23 970	0	-23 970	-33 463	139,6 %	-9 493
Toimintakate	21 049	22 330	0	22 330	8 393	37,6 %	-13 937
Yhteensä	21 049	22 330	0	22 330	8 393	37,6 %	-13 937
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	8	9	0	9	3	37,6 %	-5

TUKIPALVELUT (ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT) (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	888 692	1 079 370	0	1 079 370	780 857	72,3 %	-298 513
Tuet ja avustukset	2 689	1 000	0	1 000	2 264	226,4 %	1 264
Muut toimintatuotot	535	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	891 916	1 080 370	0	1 080 370	783 120	72,5 %	-297 250
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-551 452	-636 874	48 638	-588 236	-502 230	85,4 %	86 006
Palvelujen ostot	-80 716	-105 499	0	-105 499	-74 938	71,0 %	30 561
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-187 211	-227 950	0	-227 950	-168 688	74,0 %	59 262
Vuokratulot	-72 390	-108 038	0	-108 038	-34 662	32,1 %	73 376
Muut toimintakulut	-1 092	-1 600	0	-1 600	-110	6,9 %	1 490
Toimintakulut yht.	-892 861	-1 079 961	48 638	-1 031 323	-780 628	75,7 %	250 695
Toimintakate	-945	409	48 638	49 047	2 492	5,1 %	-46 555
Poistot ja arvonalentumiset	-2 983	-2 734	0	-2 734	-2 734	100,0 %	0
Yhteensä	-3 927	-2 325	48 638	46 313	-242	-0,5 %	-46 555
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-2	-1	19	18	0	-0,5 %	-18

3.7.3. Yhdyskuntapalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

YLEISTIEDOT

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022–2025 (optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsytteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa. Yksityisteiden talvikunnossapitoon on määritelty omavastuu, joka laskutetaan tiekunnilta kerran vuodessa toteutuman perusteella.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskukselta (50–70 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa.

Riskit

Kunnossapidon ennakointi on haastavaa, koska hoidontarve vaihtelee vuosittain.

TOTEUMA

1.1.-31.12.2025

Vähäluminen ja leuto vuosi on tuonut säästöä verrattuna edellisen vuoden ja talousarvion menoihin talvikunnossapidon osalta. Yksityisteiden omavastuuta kertyi noin 17 000 euroa. Leudon talven vuoksi teiden ja pihojen reunoille on kulkeutunut auruksen takia merkittäviä määriä maa-aineksia kunnan kiinteistöillä ja tieverkolla. Lisäksi talvi aiheutti routavaurioita kirkonkylän alueella.

Talviaurausurakoiden optioita ei käytetty. Valtuusto on linjannut, ettei kunta enää järjestä yksityisteiden talvikunnossapitoa ja, että niille avataan uusi avustus tätä varten. Tekninen lautakunta on päättänyt avustuksen kriteerit. Kriteereistä on järjestetty infotilaisuus tiekunnille. Avustuksia haettiin 51 tiekunnasta, hakemuksissa teitä 90,32 km. Avustuksien maksatus vuoden 2026 talousarvioon varatuista määrärahoista.

Yksityisteiden peruskorjauksiin on myönnetty yksi avustus, joka jakautuu vuosille 2025–2026.

TIET JA YLEISET ALUEET (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	944	-	944
Maksutuotot	52	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	21 574	20 000	0	20 000	17 009	85,0 %	-2 991
Toimintatuotot yht.	21 626	20 000	0	20 000	17 953	89,8 %	-2 047
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-13 800	-14 321	556	-13 765	-14 038	102,0 %	-273
Palvelujen ostot	-145 351	-128 265	0	-128 265	-67 378	52,5 %	60 887
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 215	-22 000	0	-22 000	-18 344	83,4 %	3 656
Avustukset	0	-15 000	0	-15 000	-1 642	10,9 %	13 358
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-3 921	-	-3 921
Toimintakulut yht.	-181 366	-179 586	556	-179 030	-105 323	58,8 %	73 707
Toimintakate	-159 740	-159 586	556	-159 030	-87 370	54,9 %	71 660
Poistot ja arvonalentumiset	-89 573	-76 499	0	-76 499	-85 675	112,0 %	-9 176
Yhteensä	-249 313	-236 085	556	-235 529	-173 045	73,5 %	62 484
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-96	-93	0	-92	-68	73,5 %	25

PUISTOT JA VIHERALUEET (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	3 401	-	3 401
Vuokratuotot	57 987	56 210	0	56 210	52 793	93,9 %	-3 418
Muut toimintatuotot	17	0	0	0	529	-	529
Toimintatuotot yht.	58 004	56 210	0	56 210	56 722	100,9 %	512
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-4 304	-3 862	159	-3 703	-3 886	104,9 %	-183
Palvelujen ostot	-29 865	-31 544	0	-31 544	-34 840	110,4 %	-3 296
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 630	-9 500	0	-9 500	-5 145	54,2 %	4 355
Vuokrakulut	-6 180	-5 901	0	-5 901	-6 414	108,7 %	-513
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-7 834		-7 834
Toimintakulut yht.	-45 979	-50 807	159	-50 648	-58 119	114,8 %	-7 471
Toimintakate	12 025	5 403	159	5 562	-1 397	-25,1 %	-6 959
Poistot ja arvonalentumiset	-62 325	-53 566	0	-53 566	-61 379	114,6 %	-7 813
Yhteensä	-50 300	-48 163	159	-48 004	-62 776	130,8 %	-14 772
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-19	-19	0	-19	-25	130,8 %	-6

3.7.4. Energiahuoltopalvelut

TILIVELVOLLINEN

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Riskit

Lämpölaitoksen ja verkoston kunto, ja korjausvelan hallinta.

TOTEUMA

1.1.-31.12.2025

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittäminen ei ole edistynyt.

Lauhan vuoden takia, lämmönmyyntituotot jäivät budjetoidusta 3,7 % ja vastaavasti lämmitysmenot ovat alle budjetoidun 12,7 %.

Kattilan alasajo toteutettiin toukokuussa, korjaustarpeena talven jälkeen suurimäärä arinarautoja vaihdettava ja muurausta korjattava. Korjaus oli suunniteltu elokuulle, mutta se viivästyi syyskuulle. Uusittujen arinarautojen käsivaraston täydennyksen toimitus ja laskutus viivästyi vuodelle 2026.

Jäähallin toteutuksen takia on jouduttu siirtämään seurojentalon kaukolämpölinja, siirretty linja oli yksi vanhimmista, joten muutos parantaa verkoston keskimääräistä kuntoa. Lisäksi kaukolämpöverkostossa oli suuri vuoto, joka löydettiin teollisuusalueelta elokuun lopussa ilmojen viilennyttyä. Teollisuusalueen kaukolämpöverkkoa tulee uusia lähivuosina.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite	
Sujuvuudella taloushyötyjä	
1) Mittareiden etäluennan käyttöönotto	
-Toimenpiteet:	Kaukolämpömittarit uusitaan etäluettaviksi
-Mittari ja tavoitetaso:	Kaukolämpöliittymien mittarit 100% etäluettavia.
-Toteuma:	Ei toteutunut. Urakoitsija ei ehtinyt ottaa mittareiden vaihtotyötä työnalle.
2) Mittareiden etäluennan käyttöönotto	
-Toimenpiteet:	Kaukolämpömittareiden luenta suoritetaan etäluentana.
-Mittari ja tavoitetaso:	Säästynyt työaika luennassa.
-Toteuma:	Ei toteutunut.
3) Kaukolämpölaskutuksen tehostaminen	
-Toimenpiteet:	Kaukolämpölaskutusta kehitetään ja laskutusta automatisoidaan.
-Mittari ja tavoitetaso:	Säästynyt työaika laskutuksessa ja raportoinnissa.
-Toteuma:	Ei toteutunut.

ENERGIAHUOLTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	520 671	581 546	0	581 546	536 443	92,2 %	-45 103
Toimintatuotot yht.	520 671	581 546	0	581 546	536 443	92,2 %	-45 103
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-8 617	-8 322	332	-7 990	-8 254	103,3 %	-264
Palvelujen ostot	-40 577	-60 612	0	-60 612	-59 441	98,1 %	1 171
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-432 607	-470 039	0	-470 039	-390 261	83,0 %	79 778
Vuokratulut	-28	0	0	0	0	-	0
Muut toimintakulut	2 704	0	0	0	-14 182	-	-14 182
Toimintakulut yht.	-479 125	-538 973	332	-538 641	-472 138	87,7 %	66 503
Toimintakate	41 547	42 573	332	42 905	64 305	149,9 %	21 400
Poistot ja arvonalentumiset	-123 788	-117 372	0	-117 372	-123 709	105,4 %	-6 337
Yhteensä	-82 241	-74 799	332	-74 467	-59 404	79,8 %	15 063
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-32	-29	0	-29	-23	79,8 %	6

3.7.5. Liikelaitokset**3.7.5.1. Vesihuoltolaitos****TILIVELVOLLINEN**

tekninen johtaja Alpo Anisimaa

YLEISTIEDOT

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron.

Riskit

Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

TOTEUMA

1.1.-31.12.2025

Vesihuoltolaitoksen laskituksen tulot ovat vesimaksujen osalta 0,2 % alle budjetoidun ja jätevesimaksujen osalta 8,6 % yli budjetoidun. Liittymämaksuja kertyi budjetoitua enemmän uuden teollisuushallin takia.

Verkostoon pumpattu veden määrä on ollut keskimääräistä. Verkostovuotoja on korjattu vuoden aikana 4 kpl. Pieniä vuotoja on verkostossa vielä korjaamatta ja löytämättä.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Sujuvuudella taloushyötyjä
1) Etäluettavien mittareiden käyttöönotto
-Toimenpiteet: Vesimittareiden luenta tehdään etäluennalla.
-Mittari ja tavoitetaso: Säästynyt työaika luennassa ja laskutuksessa.
-Toteuma: Toteutunut. Etäluettavat mittarit on vähentänyt käsin tehtävää työtä toimistotiimiltä. Lukemalaskutus tehtiin yhden kerran vuonna 2025 etäluennalla.

VESIHUOLTOPALVELUT (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	487 647	556 901	0	556 901	649 968	116,7 %	93 067
Maksutuotot	-4 631	0	0	0	0	-	0
Muut toimintatuotot	3 273	0	0	0	8 615	-	8 615
Toimintatuotot yht.	486 289	556 901	0	556 901	658 583	118,3 %	101 682
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-95 656	-99 789	3 145	-96 644	-92 841	96,1 %	3 803
Palvelujen ostot	-163 323	-114 621	0	-114 621	-126 878	110,7 %	-12 257
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-114 996	-107 400	0	-107 400	-87 603	81,6 %	19 797
Vuokrakulut	-1 151	0	0	0	-1 077	-	-1 077
Muut toimintakulut	3 183	0	0	0	-6 830	-	-6 830
Toimintakulut yht.	-371 943	-321 810	3 145	-318 665	-315 230	98,9 %	3 435
Toimintakate	114 346	235 091	3 145	238 236	343 353	144,1 %	105 117
Rahoitustuotot ja -kulut	-16 931	0	-16 931	-16 931	-16 931	100,0 %	0
Poistot ja arvonalentumiset	-230 723	-212 527	0	-212 527	-231 184	108,8 %	-18 657
Yhteensä	-133 308	22 564	-13 786	8 778	95 239	-	86 461
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-51	9	-5	3	37	-	34

3.8. Ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	0	0	0	0	420	-	420
Maksutuotot	36 562	14 800	0	14 800	3 408	23,0 %	-11 392
Muut toimintatuotot	350	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	36 912	14 800	0	14 800	3 828	25,9 %	-10 972
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-32 213	-42 157	1 386	-40 771	-37 740	92,6 %	3 031
Palvelujen ostot	-13 335	-23 600	0	-23 600	-21 743	92,1 %	1 857
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-270	-700	0	-700	-103	14,7 %	597
Vuokratulot	-781	-3 500	0	-3 500	-1 091	31,2 %	2 409
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-150	-	-150
Toimintakulut yht.	-46 599	-69 957	1 386	-68 571	-60 827	88,7 %	7 744
Toimintakate	-9 687	-55 157	1 386	-53 771	-56 999	106,0 %	-3 228
Yhteensä	-9 687	-55 157	1 386	-53 771	-56 999	106,0 %	-3 228
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-4	-22	1	-21	-22	106,0 %	-1

= valtuustoon nähden sitova erä

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	TP 2024	TA 2025	M 2025	TA+M 2025	TP 2025	Tot. (%)	Poik.
Toimintatuotot							
Myyntituotot	4 220	0	0	0	420	-	420
Maksutuotot	36 562	14 800	0	14 800	3 408	23,0 %	-11 392
Muut toimintatuotot	350	0	0	0	0	-	0
Toimintatuotot yht.	41 132	14 800	0	14 800	3 828	25,9 %	-10 972
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-32 213	-42 157	1 386	-40 771	-37 740	92,6 %	3 031
Palvelujen ostot	-27 015	-38 364	0	-38 364	-35 289	92,0 %	3 075
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-270	-700	0	-700	-103	14,7 %	597
Vuokratulot	-781	-3 500	0	-3 500	-1 091	31,2 %	2 409
Muut toimintakulut	0	0	0	0	-150	-	-150
Toimintakulut yht.	-60 279	-84 721	1 386	-83 335	-74 373	89,2 %	8 962
Toimintakate	-19 147	-69 921	1 386	-68 535	-70 545	102,9 %	-2 010
Yhteensä	-19 147	-69 921	1 386	-68 535	-70 545	102,9 %	-2 010
Asukasluku 31.12.	2 591	2 550	2 550	2 550	2 550	100,0 %	0
Euroa/asukas	-7	-27	1	-27	-28	102,9 %	-1

3.8.1. Ympäristötoimi

TILIVELVOLLINEN

rakennustarkastaja Jyri Harju

YLEISTIEDOT

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun. Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakentamislain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena.

Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua.

Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee rakentamis- ja alueidenkäyttölaki, rakentamismääräykset sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristösuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

TOTEUMA

1.1.-31.12.2025

Ympäristölautakunta on kokoontunut raportointikaudella neljä kertaa ja käsittelyt yhteensä 23 asiaa. Käsitellyssä on ollut maa-aineslupien siirtäminen, poikkeamislupahakemus, jätevesijärjestelmään liittyvä vapautushakemus, rakennusvalvonnan viranomaistehtävien taksan päivityksen valmistelu, Honkahuhdan tuuli- ja aurinkopuiston osayleiskaavaaluonnoksen lausunto, viranomaislausuntoja ja jäähallin rakennuslupa.

Ympäristölautakunta yhdistyi organisaatiomuutoksessa teknisen lautakunnan kanssa 30.6.2025. Kirjanpidollisesti lautakuntia seurataan talousarvion mukaisilla kustannuspaikoilla vuoden loppuun saakka ja vuoden 2026 talousarvio laaditaan uuden organisaation mukaisesti.

Lomautuksista ja liikuntahalli-investoinnin uudelleenjärjestelystä johtuen ympäristövalvontaan ei ole ollut resursseja täysmittaiseen valvontasuunnitelman mukaiseen valvontaan.

Kokonaisuudessaan ympäristölautakunnan tuotot ovat kirjanpidollisesti 25,9 % budjetoidusta, johtuen vuoden 2024 virheellisestä maa-aineslupa laskutuksesta ja sen hyvityksestä vuoden 2025 kirjanpidossa. Ympäristölupavalvonnan tarkastuksista on tullut tuloja 50 % budjetoidusta. Maa-ainesottoalueiden valvonta maksut on toteutuneet budjetoidusti. Toimintamenoissa rakennusvalvonnan järjestelmän vaihdoksesta ja lakimuutoksista johtuen toimintamenot ovat hieman ylittyneet, mutta kokonaisuudessaan ympäristölautakunnan kustannukset ovat 10,8 % alle budjetoidun. Järjestelmän vaihto tulee säästämään menoja jatkossa verrattuna edelliseen järjestelmään.

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Yhdessä hyvinvointi
1) Hyvinvointi, Ympäristön viihtyvyys, Ympäristön siisteys
-Toimenpiteet: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehotuksia
-Mittari ja tavoitetaso: kuntalaispalaute
-Toteuma: Kuntalaispalautetta ei ole saatu.

SUORITEMÄÄRÄT

Tunnusluku	01-12 2024	TA 2025	01-12 2025
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat, kpl	6	10	3+5
Rakentamisluvat, kpl	23	25	12
Maa-ainesluvut, kpl	3	1	2
Ympäristöluvut, kpl	4	2	1
YSL:n mukaiset ilmoitukset, kpl	10	2	0
Poikkeusluvut, kpl	2	1	1

3.9. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

3.10. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU (SISÄISET JA ULKOISET ERÄT)

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 543 395	80 000	3 623 395	3 294 354	90,9 %	-329 041
Maksutuotot	77 844	0	77 844	44 522	57,2 %	-33 322
Tuet ja avustukset	206 300	0	206 300	200 381	97,1 %	-5 919
Vuokratuotot	2 499 189	0	2 499 189	2 214 094	88,6 %	-285 095
Muut toimintatuotot	45 900	0	45 900	69 342	151,1 %	23 442
Toimintatuotot yht.	6 372 628	80 000	6 452 628	5 822 693	90,2 %	-629 935
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-7 376 485	461 141	-6 915 344	-6 654 410	96,2 %	260 934
Palvelujen ostot	-5 057 487	-116 740	-5 174 227	-4 616 534	89,2 %	557 693
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 652 308	0	-1 652 308	-1 380 882	83,6 %	271 426
Avustukset	-356 232	-100 000	-456 232	-436 086	95,6 %	20 146
Vuokratulot	-1 819 739	0	-1 819 739	-1 533 857	84,3 %	285 882
Muut toimintakulut	-202 863	100 000	-102 863	-111 425	108,3 %	-8 562
Toimintakulut yht.	-16 465 114	344 401	-16 120 713	-14 733 194	91,4 %	1 387 519
Toimintakate	-10 092 486	424 401	-9 668 085	-8 910 500	92,2 %	757 585
Verotulot	5 340 000	0	5 340 000	5 323 779	99,7 %	-16 221
Valtionosuudet	5 477 791	123 579	5 601 370	5 532 537	98,8 %	-68 833
Rahoitustuotot ja -kulut						0
Korkotuotot	226 000	220 000	446 000	494 097	110,8 %	48 097
Muut rahoitustuotot	67 000	0	67 000	57 605	86,0 %	-9 395
Korkokulut	-507 481	0	-507 481	-518 061	102,1 %	-10 580
Muut rahoituskulut	-21 000	0	-21 000	-132 568	631,3 %	-111 568
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-235 481	220 000	-15 481	-98 927	639,0 %	-83 446
Vuosikate	489 824	767 980	1 257 804	1 846 889	146,8 %	589 085
Poistot ja arvonalentumiset	-1 340 606	0	-1 340 606	-1 269 986	94,7 %	70 620
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	-	0
Tilikauden tulos	-850 782	767 980	-82 802	576 903	-696,7 %	659 705
Poistoeron muutos	0	0	0	3 548	-	3 548
Tilikauden yli-/alijäämä	-850 782	767 980	-82 802	580 451	-701,0 %	663 253

3.11. Verotulojen ja valtionosuuksien toteutuminen

VEROTULOJEN ERITTELY

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Kunnallisvero	3 588 000	0	3 588 000	3 552 679	99,0 %	-35 321
Osuus yhteisöverosta	619 000	0	619 000	643 652	104,0 %	24 652
Kiinteistövero	1 133 000	0	1 133 000	1 127 448	99,5 %	-5 552
Verotulot yhteensä	5 340 000	0	5 340 000	5 323 779	99,7 %	-16 221

VALTIONOSUUDET JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUS

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Valtionosuudet						
Peruspalvelujen valtionosuus	2 987 567	16 259	3 003 826	3 007 899	100,1 %	4 073
Verot. perustuva v.os. tasaus	1 892 880	-15 137	1 877 743	1 877 743	100,0 %	0
Opetus- ja kulttuurimin. v.os.	217 382	130 529	347 911	275 005	79,0 %	-72 906
Harkinnanvarainen v.os. korotus	0	0	0	0	-	0
Verotulomenetyksen korvaus	379 962	-8 072	371 890	371 890	100,0 %	0
Yhteensä	5 477 791	123 579	5 601 370	5 532 537	98,8 %	-68 833

3.12. Investointien toteutuminen

k.paikka	INVESTOINNIT 2025	TA 2025 alkuperäinen	TA 2025 muutos	TA sis muutos 2025	TP 2025	Käyttö %
9101	Maa- ja vesialueet, tonttimaat, tulot	15 000	0	15 000	1 328	8,9
9101	Maa- ja vesialueet, tonttimaat, menot	-25 000	0	-25 000	0	
9210	Suunnittelutehtävät, kaavoitus	-10 000	0	-10 000	0	
9130	Osakkeet,	-3 000		-3 000	0	
9130	Osakkeet muu myyntitulot	6 700	0	6 700	6 728	100,4
9441	Kaavatiet, perusparannus ja rakentaminen	-10 000	0	-10 000	-4 373	43,7
9430	Kaavateiden valaistus	-25 000		-25 000	-23 100	92,4
9443	Kaisantie-Mikonkuja	-20 000	-22 000	-42 000	-57 789	137,6
9219	Ulkoilualueet ja leikkikentät	-60 000	0	-60 000	0	
9219	Ulkoilualueet ja leikkikentät, avustus	28 000	-28 000	0	0	
9444	Paavonkallion kuntorata	-15 000	0	-15 000	-13 974	93,2
9121	ICT-ohjelmistoinvestoinnit	-25 000	0	-25 000	-11 404	45,6
9401	Kalusto siivous ja ruokahuolto	-10 000	0	-10 000	0	
9421	Tekninen toimi, ruohonleikkurit	-10 000	0	-10 000	-9 990	99,9
9445	Vasalammen mökkitie	0	-10 000	-10 000	-8 956	89,6
9455	Liikuntahalli Suunnittelu ja rakentaminen	-2 000 000	-400 000	-2 400 000	-2 125 094	88,5
9455	Liikuntahalli, avustus	150 000	-150 000	0	0	
9468	Möttösen koulun maalaus	-30 000	10 000	-20 000	-18 028	90,1
9469	Kunnantalon 1. krs peruskorjaus 210m2	-250 000	50 000	-200 000	-196 576	98,3
9510	Vesijohtoverkoston laajentaminen	-20 000		-20 000		
9520	Gps-laitteisto verkoston parantamiseen	-10 000	0	-10 000	-4 802	48,0
6521	Tekojään kattaminen	0	-230 000	-230 000	-228 194	99,2
9530	Viemäriverkoston laajentaminen, nykyinen alue	-20 000	0	-20 000		
9534	Ruunakangas, kompostikentän peruskunnostus	-50 000	0	-50 000	-18 775	37,5
	Yhteensä	-2 393 300	-780 000	-3 173 300	-2 713 001	85,5

Investointien taustaa

9121, 9210, 9101, 9130, 9510, 9530 ovat varausluonteisia eräiä.

Muutoksia investointikohteissa:

9219 Ulkoilualueet ja leikkikentät, elinkaaripuiston hankkeelle ei saatu avustusta ja määräraha siirretty koulukeskuksen pihan peruskorjaukseen ja toteutettu liikuntahallinhankeen maatöiden yhteydessä.

9430 Kaavateiden valaistus, uusitaan vanhoja valaisimia LED valoiksi, vuoden 2025 kohteena Sahinkosken valaistus.

9443 Kaisantie-Mikonkuja, louhintakustannukset ylittäneet budjetoidun.

9455 Liikuntahallitilojen valmistuminen siirtynyt vuoden 2026 keväälle urakoitsijan konkurssin takia. Valtionavustus siirtyy myös vuoden 2026 puolelle. Hankkeen loppuun saattamiseksi kunta palkkasi vastaavan työjohtajan ja tarvittavan määrän työntekijöitä saattamaan rakennustyöt valmiiksi.

Talotekniikan osalta käytettiin kilpailutuksella hankittuja aliurakoitsijoita.

KVR urakoitsijan töiden jäljiltä on löytynyt useita rakennusvirheitä ja niistä aiheutuneita kosteusvaurioita. Korjaustöiden takia loppuvuodelle 2025 suunniteltuja töitä ei saatu suoritettua ja budjetoitua rahaa jäi käyttämättä, rahat kuitenkin tarvitaan vuoden 2026 aikana.

9521 Tekojään kattaminen käynnistettiin lisätalousarviolla kuntalaisten aloitteesta keväällä 2025. Kiireen takia hankkeen suunnittelu jäi vähäiseksi ja siksi siinä tuli rakennusaikana yllätyksiä, joita ei oltu huomioitu budjetissa ja se ylitti kustannusarvion sekä valmistui vasta joulukuussa. Jäähalli on kuitenkin hyvä esimerkki

aktiivisten kuntalaisten aloitteesta ja joustavasta päätöksen teosta, koska Perhon kunta sai toteutettua jäähallin huomattavan edullisesti verrattuna vastaavan uuden hallin kustannuksiin.

3.13. Rahoitusosan toteutuminen

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkup. TA	Muutokset	TA+muut.	Toteuma	Tot. (%)	Poikkeama
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	489 824	767 980	1 257 804	1 846 889	146,8 %	589 085
Tulorahoituksen korjaukset	-15 000	0	-15 000	-93 343	622,3 %	-78 343
Toiminnan rahavirta yht.	474 824	767 980	1 242 804	1 753 546	141,1 %	510 742
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 593 000	-602 000	-3 195 000	-2 721 056	85,2 %	473 944
Rahoitusos. investointimenoihin	184 700	-178 000	6 700	0	0,0 %	-6 700
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	40 000	0	40 000	29 200	73,0 %	-10 800
Investointien rahavirta yht.	-2 368 300	-780 000	-3 148 300	-2 691 856	85,5 %	456 444
Toiminnan ja inv. rahavirta yht.	-1 893 476	-12 020	-1 905 496	-938 310	49,2 %	967 186
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen muutokset yht.	0	0	0	0	-	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 947 899	52 101	2 000 000	2 000 000	100,0 %	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 098 886	0	-1 098 886	-1 098 886	100,0 %	0
Lainakannan muutokset yht.	849 013	52 101	901 114	901 114	100,0 %	0
Rahoituksen rahavirta yht.	879 013	52 101	931 114	1 089 538	117,0 %	158 424
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 044 463	40 081	-1 004 382	-37 196	3,7 %	967 186

4. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

(1 000 euroa)	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup.	Muutos	TA+mu	To-	Poik-	Alkup.	Muutos	TA+mu	To-	Poik-
		TA	utos	teuma	keama	TA	utos	teuma	keama		
Käyttötalousosa											
10 Keskusvaalilautakunta	N	8	0	8	8	-1					
20 Tarkastuslautakunta	N	29	0	29	27	-2					
30 Kunnanvaltuusto	N	0	0	0	0	0					
40 Kunnanhallitus	N	1 475	-9	1 466	1 343	-123					
51 Sivistyslautakunta	N	8 734	-272	8 462	7 927	-535					
56 Hyvinvointilautakunta	N	541	-40	500	365	-136					
60 Tekninen lautakunta	N	-765	-101	-866	-830	37					
70 Ympäristölautakunta	N	70	-1	69	71	2					
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						5 340	0	5 340	5 324	-16
Valtionosuudet	B						5 478	124	5 601	5 533	-69
Korkotuotot	B						226	220	446	494	48
Muut rahoitustuotot	B						67	0	67	58	-9
Korkomenot	B	507	0	507	518	11					
Muut rahoitusmenot	B	21	0	21	133	112					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennys	B						0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lisäykset	B						1 948	52	2 000	2 000	0
Pitkäaikaisten vähennykset	B	1 099	0	1 099	1 099	0					
Lyhytaikaisten muutokset	N										
Oman pääoman muutokset	N										
Vaikutus maksuvalmiuteen			40				1 044		1 004	37	-967
Yhteensä		11 720	-384	11 295	10 660	-635	14 103	396	14 459	13 445	-1 014

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1. Kunta

5.1.1. Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	2025	2024
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 153 146,73	1 012 215,04
Maksutuotot	44 521,71	85 286,24
Tuet ja avustukset	200 381,17	295 602,57
Vuokratuotot	802 675,98	892 673,83
Muut toimintatuotot	69 342,20	60 077,46
Toimintatuotot yht.	2 270 067,79	2 345 855,14
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-6 654 409,85	-7 180 431,57
Palvelujen ostot	-2 760 151,48	-2 735 788,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 096 056,78	-1 226 071,74
Avustukset	-436 085,59	-237 939,45
Vuokratulot	-122 439,14	-133 145,73
Muut toimintakulut	-111 425,31	-53 937,69
Toimintakulut yht.	-11 180 568,15	-11 567 314,32
Toimintakate	-8 910 500,36	-9 221 459,18
Verotulot	5 323 779,08	5 370 064,04
Valtionosuudet	5 532 537,00	5 347 484,21
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	494 096,99	893 313,00
Muut rahoitustuotot	57 604,98	18 567,74
Korkokulut	-518 061,10	-482 416,39
Muut rahoituskulut	-132 567,65	-75 754,60
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-98 926,78	353 709,75
Vuosikate	1 846 888,94	1 849 798,82
Poistot ja arvonalentumiset	-1 269 985,77	-1 345 570,07
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	576 903,17	504 228,75
Poistoeron muutos	3 547,68	3 547,68
Tilikauden yli-/alijäämä	580 450,85	507 776,43

5.1.2. Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 846 888,94	1 849 798,82
Tulorahoituksen korjaukset	-93 342,56	-3 265,22
Toiminnan rahavirta yhteensä	1 753 546,38	1 846 533,60
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 721 055,98	-2 569 485,38
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	375 000,00
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	29 199,52	5 412,50
Investointien rahavirta yhteensä	-2 691 856,46	-2 189 072,88
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-938 310,08	-342 539,28
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen muutokset yhteensä	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000,00	2 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 098 886,00	-1 098 886,00
Lainakannan muutokset yhteensä	901 114,00	1 401 114,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	66,24	-7 528,94
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 885,81	-236,50
Saamisten muutos	198 459,29	95 580,63
Korottomien velkojen muutos	-4 215,30	-111 196,27
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	188 424,42	-23 381,08
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 089 538,42	1 377 732,92
Rahavarojen muutos	151 228,34	1 035 193,64
Rahavarat jakson alussa	9 535 832,37	8 500 638,73
Rahavarat jakson lopussa	9 687 060,71	9 535 832,37

100

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1.3. Tase

KUNNAN TASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	11 214,18	0,00
2. Muut pitkävaikutteiset menot	66 041,49	117 640,05
I Aineettomat hyödykkeet yhteensä	77 255,67	117 640,05
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 255 354,72	1 256 682,32
2. Rakennukset	12 514 247,38	12 968 326,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 227 696,70	5 177 924,29
4. Koneet ja kalusto	79 749,42	132 244,54
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20 518,91	20 518,91
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 109 822,83	3 161 225,91
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	24 207 389,96	22 716 921,97
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	5 724 650,18	5 731 718,70
4. Muut saamiset	45 046,67	45 046,67
III Sijoitukset yhteensä	5 769 696,85	5 776 765,37
A Pysyvät vastaavat yhteensä	30 054 342,48	28 611 327,39
B Toimeksiantojen varat		
2. Lahjoitusrahastojen varat	25 776,60	25 870,00
B Toimeksiantojen varat yhteensä	25 776,60	25 870,00
C Vaihtuvat vastaavat		
I Vaihto-omaisuus		
5. Ennakkomaksut	6 122,31	236,50
I Vaihto-omaisuus yhteensä	6 122,31	236,50
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2. Lainasaamiset	353 163,97	436 184,92
3. Muut saamiset	97 127,21	128 566,53
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	442 631,26	506 568,67
2. Lainasaamiset	31 774,65	36 150,00
3. Muut saamiset	234 212,13	255 634,07
4. Siirtosaamiset	67 615,80	61 880,12
II Saamiset yhteensä	1 226 525,02	1 424 984,31
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet	6 547 346,67	6 177 400,92
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	214 598,29	212 589,17
III Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 761 944,96	6 389 990,09
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 925 115,75	3 145 842,28
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	10 919 708,04	10 961 053,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40 999 827,12	39 598 250,57

Perhon kunta

101

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KUNNAN TASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	8 979 135,02	8 979 135,02
III Muut omat rahastot	2 409 171,69	2 409 171,69
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 086 508,66	4 578 732,23
V Tilikauden yli-/alijäämä	580 450,85	507 776,43
A Oma pääoma yhteensä	17 055 266,22	16 474 815,37
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
1. Poistoero	67 959,24	71 506,92
B Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	67 959,24	71 506,92
C Pakolliset varaukset		
2. Muut pakolliset varaukset	177 801,84	250 000,00
C Pakolliset varaukset yhteensä	177 801,84	250 000,00
D Toimeksiantojen pääomat		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	26 660,76	26 754,16
3. Muut toimeksiantojen pääomat	58 753,54	58 687,30
D Toimeksiantojen pääomat yhteensä	85 414,30	85 441,46
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	20 705 241,00	19 806 552,00
Korottomat		
5. Saadut ennakot	2 613,78	3 564,76
II Lyhytaikainen		
Korolliset		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 101 311,00	1 098 886,00
Korottomat		
5. Saadut ennakot	0,00	75 510,77
6. Ostovelat	770 267,92	781 399,37
7. Muut velat	129 795,40	130 081,51
8. Siirtovelat	904 156,42	820 492,41
E Vieras pääoma yhteensä	23 613 385,52	22 716 486,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40 999 827,12	39 598 250,57

Perhon kunta

102

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.2. Konserni

5.2.1. Konsernituloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

	2025	2024
Toimintatuotot	3 138 541,49	3 260 134,84
Toimintakulut	-13 114 091,26	-13 595 408,80
Osuus osakkuusyht. voitosta/tappiosta	0,00	9 990,99
Toimintakate	-9 975 549,77	-10 325 282,97
Verotulot	5 323 779,08	5 340 024,12
Valtionosuudet	6 928 683,29	6 800 740,21
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	494 168,93	893 948,64
Muut rahoitustuotot	58 163,79	19 126,81
Korkokulut	-559 335,84	-518 729,43
Muut rahoituskulut	-133 316,62	-76 676,18
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-140 319,74	317 669,84
Vuosikate	2 136 592,86	2 133 151,20
Poistot ja arvonalentumiset	-1 639 438,56	-1 675 498,89
Satunnaiset erät		
Satunnaiset erät yht.	0,00	0,00
Tilikauden tulos	497 154,30	457 652,31
Tilinpäätössiirrot	118 093,55	4 917,60
Tilikauden verot	0,00	-672,65
Vähemmistöosuudet	3 924,97	-2 115,64
Tilikauden yli-/alijäämä	619 172,82	459 781,62

Perhon kunta

103

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.2.2. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 136 592,86	2 133 151,20
Tilikauden verot	0,00	-672,65
Tulorahoituksen korjaukset	-91 594,56	-12 053,32
Toiminnan rahavirta yhteensä	2 044 998,30	2 120 425,23
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 876 498,66	-2 974 491,18
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8 279,10	381 423,73
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	29 199,52	5 412,50
Investointien rahavirta yhteensä	-2 839 020,04	-2 587 654,95
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	-794 021,74	-467 229,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0,00	1 750,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	0,00	1 750,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 131 100,00	2 719 168,67
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 695 192,74	-1 730 867,36
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 022,77	59 034,42
Lainakannan muutokset yhteensä	415 884,49	1 047 335,73
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	22 762,10	-9 213,88
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 271,38	12 858,95
Saamisten muutos	688 012,50	572 901,67
Korottomien velkojen muutos	-201 497,12	-209 357,73
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	504 006,10	367 189,01
Rahoituksen rahavirta yhteensä	919 890,59	1 416 274,74
Rahavarojen muutos	125 868,85	949 045,02
Rahavarat jakson alussa	10 347 317,81	9 398 272,79
Rahavarat jakson lopussa	10 473 186,66	10 347 317,81

5.2.3. Konsernitase

KONSERNITASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	13 188,76	3 926,22
Muut pitkävaikutteiset menot	66 041,49	117 640,05
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	79 230,25	121 566,27
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 470 744,20	1 366 147,65
Rakennukset	19 224 217,97	22 930 047,57
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 318 193,69	5 273 829,37
Koneet ja kalusto	149 829,94	215 500,42
Muut aineelliset hyödykkeet	21 162,18	21 162,18
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 145 210,68	240 829,40
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	31 329 358,66	30 047 516,59
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	723 467,66	732 116,44
Muut saamiset	61 664,47	83 381,95
Sijoitukset yhteensä	785 132,13	815 498,39
Pysyvät vastaavat yhteensä	32 193 721,04	30 984 581,25
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiantojen varat	27 420,85	167 390,14
Muut toimeksiantojen varat	25 776,60	25 870,00
Toimeksiantojen varat yhteensä	53 197,45	193 260,14
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	12 634,57	12 866,67
Muu vaihto-omaisuus	12 569,17	12 951,50
Ennakkomaksut	6 122,31	236,50
Vaihto-omaisuus yhteensä	31 326,05	26 054,67
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	174 337,48
Lainasaamiset	23 000,00	0,00
Muut saamiset	97 127,21	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	710 525,49	856 031,07
Saamiset yhteensä	830 652,70	1 030 368,55
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	6 761 944,96	6 389 990,09
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 761 944,96	6 389 990,09
Rahat ja pankkisaamiset	3 711 241,68	3 957 327,72
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	11 335 165,39	11 403 741,03
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 582 083,88	42 581 582,42

105

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

KONSERNITASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	8 979 135,02	8 979 135,02
Muut omat rahastot	2 576 487,55	2 480 451,10
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 732 847,30	5 469 908,02
Tilikauden yli-/alijäämä	619 172,82	459 781,62
Oma pääoma yhteensä	17 907 642,69	17 389 275,76
Vähemmistöosuudet	323 477,11	344 690,24
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	177 801,84	250 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä	177 801,84	250 000,00
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat	48 915,98	166 189,41
Muut toimeksiantojen pääomat	81 424,95	85 441,46
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	130 340,93	251 630,87
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korolliset	21 778 612,16	20 934 304,04
Korottomat	29 875,88	32 806,25
Lyhytaikainen		
Korolliset	1 315 956,88	1 333 554,65
Korottomat	1 918 376,39	2 045 320,61
Vieras pääoma yhteensä	25 042 821,31	24 345 985,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 582 083,88	42 581 582,42

Perhon kunta

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

6.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

JAKSOTUSPERIAATTEET

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, § 51.

11) SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN POISTOMENETELMÄT JA POISTOAJAT

Laji	Poistomenetelmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 v
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 v
Liikearvo	Tasapoisto	2 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
ATK-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	Tasapoisto	5 v
Osallistuminen toisen yhteisön:		
-tiefankkeisiin	Tasapoisto	15 v
-ratahankkeisiin	Tasapoisto	30 v
-väylähankkeisiin	Tasapoisto	10 v
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusrakennusmenot	Tasapoisto	10 v
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5 v
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	Tasapoisto	50 v
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	Tasapoisto	40 v
Koulurakennukset, kiviset	Tasapoisto	50 v
Koulurakennukset, puiset	Tasapoisto	40 v
Päiväkodit, kiviset	Tasapoisto	50 v
Päiväkodit, puiset	Tasapoisto	40 v
Sairaalat ja palvelutalot, kiviset	Tasapoisto	40 v
Sairaalat ja palvelutalot, puiset	Tasapoisto	30 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset		
Teollisuushallit, kiviset	Tasapoisto	30 v
Teollisuushallit, puiset	Tasapoisto	30 v
Talousrakennukset		
Museorakennukset, kiviset	Tasapoisto	20 v
Museorakennukset, puiset	Tasapoisto	20 v
Varastot, kiviset	Tasapoisto	20 v
Varastot, puiset	Tasapoisto	20 v
Vapaa-ajan rakennukset		
Vapaa-aikakeskus	Tasapoisto	30 v
Monitoimitalo	Tasapoisto	30 v

107

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Laji	Poistomenetelmä	Poisto aika
Asuinrakennukset		
Rivi- ja pientalot, kiviset	Tasapoisto	40 v
Rivi- ja pientalot, puiset	Tasapoisto	30 v
Kerrostalot, kiviset	Tasapoisto	40 v
Kerrostalot, puiset	Tasapoisto	30 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja -laitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	Tasapoisto	7 v
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 v
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	15 v
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 v
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5–15 v
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 v
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 v
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoaikaa	
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennuksen vaan kaluston poistoaikaa. Hankkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 22.11.2016 yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Kunnan poistosuunnitelman poistoajat ovat suosituksen poistoaikojen ja –menetelmien mukaisia.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuun vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempan arvoon, jos markkina-arvo 31.12.2023 on hankinta-arvoa alempi.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenuun.

RAHOITUSOMAISUUS**Rahoitusomaisuuden arvostus**

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

6.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot**KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS**

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA SISÄISET KATTEET

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

KESKINÄISEN OMISTUKSEN ELIMINOINTI

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernitulos[1]laskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

SUUNNITELMAPOISTOJEN OIKAISU

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisu.

6.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**6) ULKOISET TOIMINTATUOTOT TOIMIELIMITTÄIN**

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Yleishallinto	245 578,99	294 449,26	245 578,99	294 449,26
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	351 273,80	350 751,00	351 273,80	350 751,00
Tekninen toimi (ei liikel.)	852 475,60	961 727,33	852 475,60	961 727,33
Liikelaitokset	816 911,34	702 015,15	816 911,34	702 015,15
Ympäristötoimi	3 828,06	36 912,40	3 828,06	36 912,40

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Perhon Kehitysyhtiö Oy	110 637,35	165 447,51	0,00	0,00
Kiint. Oy Perhon Kartano	513 841,75	426 439,56	0,00	0,00
As Oy Perhonjokiranta	22 169,78	17 748,64	0,00	0,00
As Oy Rivihiekka	26 437,20	23 738,40	0,00	0,00
K-P:n koulutusyhtymä	391 843,56	383 385,79	0,00	0,00
K-P:n liitto	67 290,76	68 042,08	0,00	0,00
Eliminoinnit	-263 746,70	-170 522,28	0,00	0,00
Yhteensä	3 138 541,49	3 260 134,84	2 270 067,79	2 345 855,14

7) VEROTULOJEN ERITTELY

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Kunnallisvero	3 552 678,68	3 686 146,41	3 552 678,68	3 686 146,41
Osuus yhteisöverosta	643 651,92	621 359,85	643 651,92	621 359,85
Kiinteistövero	1 127 448,48	1 062 557,78	1 127 448,48	1 062 557,78
-kiinteistöverot tyttäriltä	-24 500,11	-30 039,92	0,00	0,00
Verotulot yhteensä	5 299 278,97	5 340 024,12	5 323 779,08	5 370 064,04

8) VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Peruspalvelujen valtionosuus	3 007 899,00	2 813 703,21	3 007 899,00	2 813 703,21
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	1 877 743,00	1 820 969,00	1 877 743,00	1 820 969,00
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet	275 005,00	165 165,00	275 005,00	165 165,00
Verotulomenetysten korvaus	371 890,00	547 647,00	371 890,00	547 647,00
Yksikköhintarahaus, Koulutusyhtymä	1 396 146,29	1 453 256,00	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	6 928 683,29	6 800 740,21	5 532 537,00	5 347 484,21

9) PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	119 443,76	129 633,91
Muiden palvelujen ostot	2 640 707,72	2 606 154,23
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2 760 151,48	2 735 788,14

Vuoden 2025 henkilöstökulujen menovähennykseksi on kirjattu tapaturmavakuutusmaksun palautusta vuodelta 2024 **60 175,09** euroa.

12) PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset 1.1.	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
Vähennykset tilikaudella	-72 198,16	0,00	-72 198,16	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	177 801,84	250 000,00	177 801,84	250 000,00

Kaatopaikkavarausta purettu 72 198,16 euroa.

13) PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	21 144,40	3 265,22	21 144,40	3 265,22
Luovutusvoitot yhteensä	21 144,40	3 265,22	21 144,40	3 265,22

15) OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	6 171,00	7 575,00
Yhteensä	6 171,00	7 575,00

16) ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	3 547,68	3 547,68
Yhteensä	3 547,68	3 547,68

6.4. Tasetta koskevat liitetiedot

6.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Tietokoneohjelmistot	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	21 999,89	95 640,16	0,00	117 640,05
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	11 404,25	0,00	0,00	11 404,25
Tilikauden poisto	0,00	-15 320,92	-36 467,71	0,00	-51 788,63
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	18 083,22	59 172,45	0,00	77 255,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	18 083,22	59 172,45	0,00	77 255,67

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 256 682,32	12 968 326,00	5 177 924,29	132 244,54	20 518,91	3 161 225,91	22 716 921,97
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	214 604,04	363 841,50	14 792,01	0,00	2 116 414,28	2 709 651,83
Vähennykset tilikauden aikana	-1 327,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 327,60
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	167 817,26	0,00	0,00	-167 817,26	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-668 682,66	-481 886,35	-67 287,13	0,00	0,00	-1 217 856,14
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 255 354,72	12 514 247,38	5 227 696,70	79 749,42	20 518,91	5 109 822,93	24 207 390,06
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 255 354,72	12 514 247,38	5 227 696,70	79 749,42	20 518,91	5 109 822,93	24 207 390,06

MAA- JA VESIALUEIDEN ERITTELY

Ei ilmoitettavaa

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVON MUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa

Jvk, laina ja muut saamiset

	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Palautettavat liittymismaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	499 748,11	6 300,01	0,00	45 046,67	551 094,79
Lisäykset	0,00	-5 946,17	0,00	0,00	-5 946,17
Vähennykset	-115 758,54	0,00	0,00	0,00	-115 758,54
Hankintameno 31.12.	383 989,57	353,84	0,00	45 046,67	429 390,08
Kirjanpitoarvo 31.12.	383 989,57	353,84	0,00	45 046,67	429 390,08

Osakkeet ja osuudet

	Konserniyhtiöt	Omistus-yhteisöt	Kuntayht.-osuudet	Muut osakkeet ja os.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 757 767,04	635 491,00	338 460,66	0,00	5 731 718,70
Vähennykset	0,00	-7 068,52	0,00	0,00	-7 068,52
Hankintameno 31.12.	4 757 767,04	628 422,48	338 460,66	0,00	5 724 650,18
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 757 767,04	628 422,48	338 460,66	0,00	5 724 650,18

20-22) OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

	Kotipaikka	Kunnan omistusoosuus	Konsernin omistusoosuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilik. voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Perhon Kehitysyritys Oy	Perho	100,00 %	100,00 %	946 246,72	12121,30	-56 252,53
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	Perho	100,00 %	100,00 %	3 187 572,54	540 611,66	12 700,55
As Oy Rivihiekka	Perho	69,50 %	69,50 %	244 019,27	2 744,68	75,77
As Oy Perhonjokiranta	Perho	60,00 %	60,00 %	244 019,27	5 226,30	-4 294,09
Yhteensä				4 835 012,81	560 703,94	-47 770,30
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As Oy Perhon Kaijala	Perho	10,40 %	0,00 %	0,00	0,00	0,00
Millespakka Oy		9,60 %	0,00 %	0,00	0,00	0,00
KaseNet Oy		16,73 %	0,00 %	0,00	0,00	0,00
Kosek Oy		7,00 %	0,00 %	0,00	0,00	0,00
Yhteensä				0,00	0,00	0,00
Kuntayhtymät						
K-P:n koulutusyhtymä	Kokkola	4,37 %	4,37 %	1 296 378,20	1 303 430,89	116 222,59
K-P:n liitto	Kokkola	3,34 %	3,34 %	68 242,94	18 773,53	4 082,07
Yhteensä				1 364 621,14	1 322 204,42	120 304,66

23) SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	23 575,60	0,00	79 084,14
Lainasaamiset	330 163,97	30 250,00	390 413,97	30 250,00
Yhteensä	330 163,97	53 825,60	390 413,97	109 334,14
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	353,84	0,00	6 300,01
Yhteensä	0,00	353,84	0,00	6 300,01
Saamiset yhteensä	330 163,97	54 179,44	390 413,97	115 634,15

24) SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Kela, Työterveyshuolto	38 500,00	45 000,00	38 500,00	45 000,00
Vetelin kunta, Kansalaisopisto	0,00	12 663,00	0,00	12 663,00
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä	786,15	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	55 112,73	35 315,74	29 115,80	4 217,12
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	94 398,88	92 978,74	67 615,80	61 880,12

6.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Peruspääoma 1.1.	8 979 135,02	8 979 135,02	8 979 135,02	8 979 135,02
Peruspääoma 31.12.	8 979 135,02	8 979 135,02	8 979 135,02	8 979 135,02
Muut omat rahastot 1.1.	2 480 451,10	2 475 148,26	2 409 171,69	2 409 171,69
Siirrot rahastoon	214 130,00	10 220,45	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-118 093,55	-4 917,62	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	2 576 487,55	2 480 451,09	2 409 171,69	2 409 171,69
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 732 847,30	5 469 908,02	5 086 508,66	4 578 732,23
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 732 847,30	5 469 908,02	5 086 508,66	4 578 732,23
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	619 172,82	459 781,62	580 450,85	507 776,43
Oma pääoma yhteensä 31.12.	17 907 642,69	17 389 275,75	17 055 266,22	16 474 815,37

26) POISTOERO

	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	67 959,24	71 506,92

27) MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT

	2025	2024
Lainat julkisyhteisöiltä	2 423 323,00	3 158 871,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 423 323,00	3 158 871,00

29) PAKOLLISET VARAUKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Muut pakolliset varaukset				
Muut pakolliset varaukset	177 801,84	250 000,00	177 801,84	250 000,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	177 801,84	250 000,00	177 801,84	250 000,00

Pakollisissa varauksissa on v. 2003 tilinpäätöksessä tehdyt varaukset Kk:n kaatopaikan maisemointi, khall 15.2.2004, 250.000 €. Hankkeeseen on haettu avustusta Ely-keskukselta 7.4.2009 jonka jälkeen on myönnetty ympäristölupa. Uudistettu hakemus 12.6.2012, johon on saatu hylkäävä päätös. Perhon Osuuspankkiin on tehty 210.000 euron vakuustalletus Ely:n lupamääräysten mukaisesti.

30) PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET VELAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS- SEKÄ MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ

	2025	Lyhytaikainen 2024	2025	Pitkäaikainen 2024
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	1 807,20	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 807,20	0,00	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat	697,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	697,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	2 504,20	0,00	0,00	0,00

31) SEKKITILILIMIITTI

	2025	2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

32) MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni			Kunta
	2025	2024	2025	2024
Liittymismaksut	29 875,88	43 865,29	2 613,78	3 564,76
Muut velat	169 278,34	130 081,51	129 795,40	130 081,51
Muut velat yhteensä	199 154,22	173 946,80	132 409,18	133 646,27

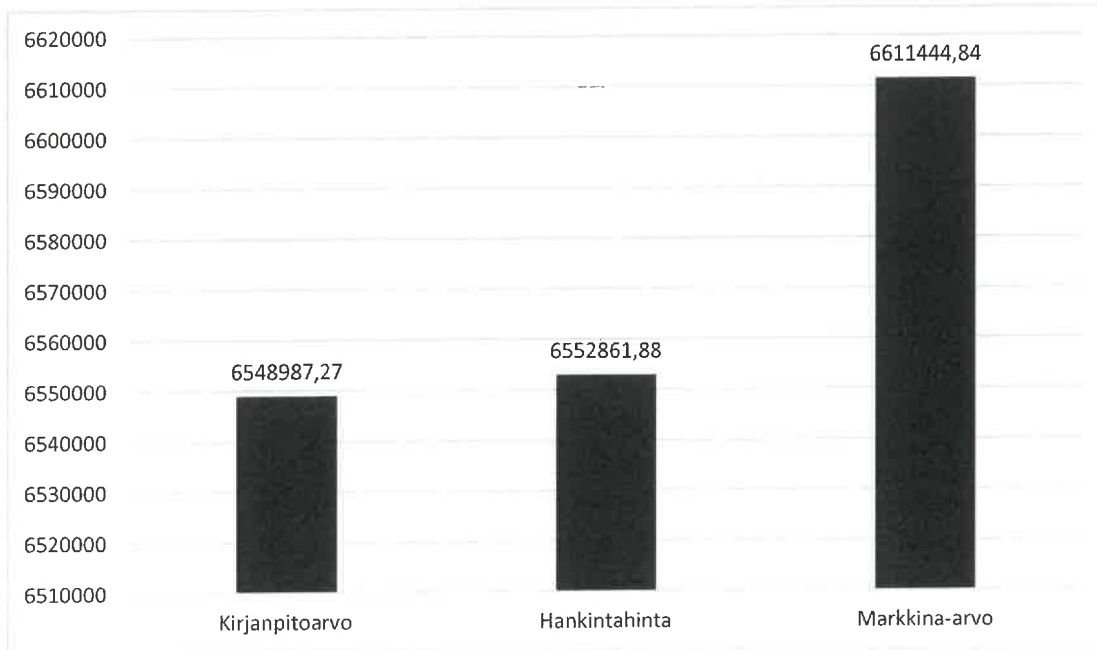
33) SIIRTOVELAT

	Konserni			Kunta
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja sivukulujen jaks.	573 286,79	686 735,61	677 016,03	686 735,61
Korkojaksotus	85 665,31	74 441,24	85 665,31	74 441,24
Henkilöstösivukulut ym.	0,00	4 798,65	0,00	0,00
Valtionosuuspalautus Oph	0,00	52 217,00	72 900,00	52 217,00
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	0,00	105 770,87	0,00	0,00
Muut siirtovelat	257 341,89	15 411,62	68 575,08	7 098,56
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	916 293,99	939 374,99	904 156,42	820 492,41

6.4.3. Rahoitusarvopaperit

RAHOITUSARVOPAPERIT

	Kirjanpitoarvo	Hankintahinta	Markkina-arvo	Arvonmuutos
Osakesijoitukset	2 739 180	2 743 055	2 783 292	-40237,71
Lyhyet korkosijoitukset	0	0	0	0,00
Pitkät korkosijoitukset	3 808 167	3 808 167	3 826 512	-18345,25
Rahavarat	1 641	1 641	1 641	0,00
Yhteensä	6548987,27	6552861,88	6611444,84	-58582,96

6.4.4. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN

Ei ilmoitettavaa

38) TASEEN ULKOPUOLISET VASTUUSITOUMUKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Vuokravastuut yhteensä	164 825,00	156 721,33	56 927,00	63 152,88
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	63 940,00	60 334,00	27 166,00	25 236,15

39-40) VASTUUSITOUMUKSET

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 456 986,61	2 456 986,61	211 398,33	211 398,33
Jäljellä oleva pääoma	241 737,44	338 093,51	90 212,06	120 982,78
- kunnan osuus jäljelläolevasta	241 737,44	338 093,51	90 212,06	120 982,78

40) TAKAUSVASTUUT

	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	24 095 172,00	22 280 408,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	30 841,00	23 909,00

41) TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	2025	Konserni 2024	2025	Kunta 2024
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 384 951,19	2 974 111,75	2 041 750,00	2 616 690,19

6.4.5. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

42) HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 31.12.

	2025		2024	
	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset
Keskushallinto	2	0	2	2
Toimisto- ja talouspalvelut	7	0	7	1
Siivous- ja ravitsemispalvelut	14	0	16	0
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	81	19	82	32
Tekninen- ja ympäristötoimi	8	7	9	0
Yhteensä	112	26	116	35

43) TASEESEEN AKTIVOITUT HENKILÖSTÖMENOT

	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	-6 654 409,85	-7 180 431,57
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	298 785,66	-22 064,61
Henkilöstökulut yhteensä	-6 355 624,19	-7 202 496,18

44) LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2025	2024
Keskusta Perhon yläpään po	3 029,00	3 006,00
Keskusta Perhon alapään po	0,00	644,75
Perhon sos.dem työväenyhdistys	420,50	416,50
Perussuomalaiset	184,00	286,00
Kokoomus	352,50	386,25
Luottamushenkilömaksut yhteensä	3 986,00	4 739,50

45) TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2025	2024
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	15 983,88	20 687,52
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 807,83	3 902,49
Palkkiot yhteensä	21 791,71	24 590,01

115

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Perhon kunta

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 1.1. - 31.12. 2025

- Pääkirja atk-tuloste
- Päiväkirja atk-tuloste
- Reskontrat atk-tuloste
- Talousarvion toteutuminen
- Tase
- Tase-erittelyt

Tositeaineisto säilytetään niistä erikseen annettujen sääntöjen mukaisesti:

- Arkistolaki
- Kirjanpitolaki
- Henkilörekisteri
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset
- Erillislainsäädäntö sekä Ministeriöiden ja eräiden Keskusvirastojen määräykset

Tasekirja säilytetään pysyvästi. Kirjanpitokirjat ja tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tositteiden ym. kirjanpitoaineiston säilytysaika on vähintään 6 vuotta.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITENUMEROSARJOISTA

01	Avaavan taseen kirjaus ja oikaisut
10	Tiliotetositteet
19	Käyttöomaisuuden poistot
20	Ostolaskut
28	Ostolaskujen suoritukset
30	Myyntilaskut
35	Myyntireskontran suoritukset
60	Palkat
90	Muistiotositteet

7. MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Yleistä

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossa eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpidon mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Avaava tase perustuu edellisen vuoden tasearvoihin. Kunnanvaltuusto on päättänyt (22.2.2016, § 11), että vesihuoltolaitoksen peruspääoma on 1.693.130,27 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain 1 %, ja että avaavassa taseessa muodostuvalle lainalle kunta perii laskennallista 1 prosentin korkoa.

Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä vesihuoltolaitos. Laki-
muutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärointi on eriytettävä muista toiminnoista. Perhon kunnan alueella ei ole ollut varsinaista hulevesiviemärointiä. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesijärjestelmään on tullut laajenuksena hulevesi rumpujen ja sivuojien putkitusta ja niiden tarvitsemia hulevesikaivoja. Näistä on muodostunut kaksi hulevesirunkolinjaa, jotka kulkevat asemakaava-alueen poikki Perhojokeen. Vuoden 2021 talousarvion laadinnan aikana hulevesienhallinnan kustannuksien seuranta varten on perustettu kustannuspaikka, jossa seurataan verkoston kustannuksia. Hulevesimaksua on peritetty asemakaava alueen kiinteistöiltä 25,00 €/v vuosien 2021 ja 2022 aikana. Vuoden 2023 alusta valtuuston päättänyt luopua hulevesimaksusta.

TOIMINTAKERTOMUSVUODEN OLENNAISIMMAT TAPAHTUMAT

Tunnusluvut	yks.	TP2023	TP2024	TP2025
Vesiliittymien määrä	kpl	1 099	1 104	1105
Vesijohtojen pituus	km	233	233	235
Putkirikkoja korjattu	kpl	3	7	4
Verkostoa saneerattu	km	0	0	0
Pohjavedenotto määrät				
- Salmelanharju 1 & 2	m ³	171 381	182 311	145 190
- Jänkä	m ³	70 271	77 102	75 626
Verkostoon pumpattu veden määrä yhteensä	m ³	241 652	259 413	220 816
Laskutetun veden määrä	m ³	178 628	165 698	184 885
Laskuttamattoman veden osuus	%	35,3 %	56,6 %	19,4 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh	176	175	132
Talousveden valvonta näytteitä	kpl	7	8	8

STM:n raja-arvot täyttävien näytteiden määrä	kpl	7	8	8
Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	45,00	45,00	45,00
Viemäriliittymien määrä	kpl	589	590	591
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61
Verkostoa saneerattu	km	0	0	0
Tukoksien määrä	kpl	1	0	0
Puhdistamolle johdettu jätevesi	m ³	188 156	170 896	135 609
Vastaanotettu liete	m ³	607	589	599
Ohitettu jätevesi määrä	m ³	0	0	0
Kompostoitu kuivattua lietettä	m ³	360	270	420
Laskutetun jätevesi	m ³	61 301	64 459	72 224
Laskutettu liete	m ³	334	496	557
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	67 %	62 %	47 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh	147	147	127
Energian kulutus verkosto (sähkö)	MWh	68		
Käytetyt kemikaalit	kg	71 423	74 841	59 952
Ymp.luvan raja-arvoja	kpl	7	7	7
Saavutetut raja-arvot		7	7	7
Jätevesimaksu (+alv)	€/m ³	3,10	3,10	4,23
Perusmaksu (+alv)	€/v	66,00	106,00	106,00
Perusmaksu (+alv) (useamman asunnon kiinteistöt)	€/v	66,00	106,00	106,00
			+20,00 €/asunto	+20,00/asunto
Hulevesiviemärin pituus	km	1,8	1,8	1,8
Henkilöstö	htv	1,5	1,5	1,5

Talousvesi

Talousvettä pumpattiin molemmilta pohjavedenottoamoilta yhteensä 220 816 m³. Kinnulan vesihuoltolaitokselta ostettiin talousvettä Mökälän verkkoon.

Etäluennan lisäksi talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita on lisätty järjestelmään 929 kpl.

Salmelanharjun vanhalta raakavesikaivolta on jouduttu kesäisin rankkasateiden aikana lopettamaan vedenotto veden sameuden vuoksi, tätä haittaa torjumaan kaivoa on huollettu ja tiivistetty. Vanhan kaivon veden

laatua on seurattu valvonnan yhteydessä, laatu on parantunut vuoden 2023 aikana ja kaivoa on voitu käyttää osan vuotta. Edelleen tulvien aikaan pohjaveteen sekoittuu hulevesiä ja aiheuttaa sameutta, mutta kuivana aikana veden laatu on ollut hyvää.

Jätevedenpuhdistamo

Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2025 yhteensä 135 609 m³, joka on noin 20,6 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Umpisäiliö- ja sakokaivolietettä vastaanotettiin 2025 puhdistamolle yhteensä 599 m³, joka on 1,7 % enemmän kuin edeltävänä vuonna.

Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

Uuden jätevedenpuhdistamon toiminta on lupaehtojen mukaista, mutta edelleen puhdistamolle tulee merkittäviä määriä hulevesiä. Tämä on merkki verkoston huonosta kunnosta ja pumppaamojen sijainnista hulevesitulva-alueilla.

Verkostot

Talousvettä laskutettiin vuonna 2025 yhteensä 184 885 m³. Laskutettua kuutiomäärää kun verrataan pumputtuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden ns. vuotoveden osuus 19,4 %.

Talousvesiverkostosta korjattiin runkojohdon putkirikkoja Kirkonkylän ja Möttösen alueella yhteensä 4 kpl.

Jätevettä laskutettiin 72 224 m³ vuoden 2025 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamolle tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus 47 %. Vuotovesien muodostumisalue näyttäisi olevan kirkonkylän pumppaamolle virtaavat viettoviemärit, mutta viettoviemäreiden osalta selvitys ei valmistunut vuoden 2025 aikana. Möttösen alueella on viemärikaivoja peltoalueella, jotka tulvien aikaan jäävät joenpinnan alapuolelle. Vähäluminen talvi ja vähäiset sateet sekä tulvat näkyvät aikaisempiin vuosiin verrattuna pienempinä hulevesimäärinä puhdistamolla. Viettoviemäriverkostossa ei ole ollut merkittäviä tukoksia vuoden 2025 aikana.

Hallinto ja henkilöstö

Perhon vesihuoltolaitoksen henkilöstössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2025 aikana.

Henkilöstöön kuuluu yksi laitosmies kokoaikaisesti ja toinen, jonka työpanoksesta 50% on vesihuoltolaitokselle. Toimistopalvelut tuottaa kunnan teknisen toimen toimistosiihteeri ja laitoksesta hallinnollisesti vastaa kunnan tekninen johtaja. Vesilaitokselle laadittiin WSP-riskienarviointi vuoden 2019 aikana. Riskienarvioinnin perusteella tunnistetut toimenpiteet on aloitettu vuoden 2019 aikana ja jatkuvat vuodelle 2026.

Talouden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksen vedenkulutus ja siitä saatavat tuotot ovat nousseet hieman vuodesta 2024 ja pienemmän vuodot molemmissa verkostoissa ovat pienentäneet sähkönkulutusta.

Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet

VUOSITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Painopiste ja tavoite
Sujuvuudella taloushyötyjä
1) Etäluettavien mittareiden käyttöönnotto
-Toimenpiteet: Vesimittareiden luenta tehdään etäluennalla.
-Mittari ja tavoitetaso: Säästynyt työaika luennassa ja laskutuksessa.
-Toteuma:

Painopiste ja tavoite

Toteutunut. Etäluettavat mittarit on vähentänyt käsin tehtävää työtä toimistotiimiltä. Lukemalaskutus tehtiin yhden kerran vuonna 2025 etäluennalla.

Riskit ja epävarmuustekijät

1) Laadukkaan veden saanti. Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kuivat kesät

-Toimenpiteet: WSP-suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen

-Toteuma: Toteutus kesken. Jatkuu vuodelle 2026

2) Vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v. Viemäriverkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana

-Toimenpiteet: Verkostojen kartoituksen loppuun saattaminen ja korjaussuunnitelman laatimisen käynnistäminen

-Toteuma: Verkostoa on kartoitettu. Korjaussuunnitelman laatiminen ei ole vielä käynnistynyt. Vähäsaateinen vuosi pienensi viemäriverkoston hulevesimääriä.

Investoinnit

Vesimittareita vaihdettu yksittäisiä rikkoutuneita. Lukema laskutus etäluettavilla mittareilla tehtiin syys-lokuun vaihteessa.

7.1. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma**VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA**

	2025	2024
Liikevaihto	658 583,00	486 289,35
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-87 603,36	-114 995,84
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-87 603,36	-114 995,84
Palvelujen ostot	-126 878,38	-163 323,08
Materiaalit ja palvelut yht.	-214 481,74	-278 318,92
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-77 524,66	-79 192,36
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-13 395,94	-13 646,01
Muut henkilösivukulut	-1 919,92	-2 817,86
Henkilöstökulut yht.	-92 840,52	-95 656,23
Poistot ja arvonalentumiset	-231 183,51	-230 723,45
Liiketoiminnan muut kulut	-7 907,37	2 032,17
Liikeyli-/alijäämä	112 169,86	-116 377,08
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korvaus peruspääomasta	-16 931,30	-16 931,30
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-16 931,30	-16 931,30
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	95 238,56	-133 308,38
Yli-/alijäämä ennen varauksia	95 238,56	-133 308,38
Tilikauden yli-/alijäämä	95 238,56	-133 308,38

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,2 %	-3,1 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,2 %	-3,1 %
Voitto, %	14,5 %	-27,4 %

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

	Vesilaitos		Viemärlaitos		Yhteensä		Poikkeama
	TA+M 2025	01-12 2025	TA+M 2025	01-12 2025	TA+M 2025	01-12 2025	
Liikevaihto	217 888	237 951	339 013	420 632	556 901	658 583	101 682
Materiaalit ja palvelut							
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							
Ostot tilikauden aikana	-34 000	-25 920	-73 400	-61 684	-107 400	-87 603	19 797
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-34 000	-25 920	-73 400	-61 684	-107 400	-87 603	19 797
Palvelujen ostot	-57 536	-61 404	-57 085	-65 475	-114 621	-126 878	-12 257
Materiaalit ja palvelut yht.	-91 536	-87 323	-130 485	-127 159	-222 021	-214 482	7 539
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-47 133	-45 415	-32 928	-32 110	-80 061	-77 525	2 536
Eläkekulut	-8 136	-7 860	-5 684	-5 536	-13 820	-13 396	424
Muut henkilösivukulut	-1 626	-795	-1 137	-1 125	-2 763	-1 920	843
Henkilöstökulut yht.	-56 895	-54 070	-39 749	-38 771	-96 644	-92 841	3 803
Poistot ja arvonalentumiset	-45 787	-61 511	-166 740	-169 672	-212 527	-231 184	-18 657
Liiketoiminnan muut kulut	0	-3 910	0	-3 997	0	-7 907	-7 907
Liikelyi-/alijäämä	23 670	31 136	2 039	81 034	25 709	112 170	86 461
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korvaus peruspääomasta	-3 627	-3 627	-13 304	-13 304	-16 931	-16 931	0
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-16 931	-16 931	-16 931	-16 931	-16 931	-16 931	0
Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä	20 043	27 509	-11 265	67 730	8 778	95 239	86 461
Satunnaiset erät							
Satunnaiset erät yht.	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä ennen varauksia	20 043	27 509	-11 265	67 730	8 778	95 239	86 461
Tilikauden yli-/alijäämä	20 043	27 509	-11 265	67 730	8 778	95 239	86 461

Toiminnan tulot toteutuivat talousveden 100 %:sti ja jäteveden 109 %:sti. Uusia liittymiä tuli kaksi vesiliittymää, ja kaksi viemäri liittymää. Toimintakulut olivat kokonaisuudessaan budjetoidun mukaiset johtuen pääosin vuotojen vähenemisestä ja siitä johtuen sähkön kulutuksen pienenemisestä.

Viemärlaitoksen tulos on ollut pitkään alijäämäinen ja se on joutunut lainaamaan kunnalta ja vuonna 2023 myös vesilaitos jäi alijäämäiseksi. Kunnanvaltuusto päätti 18.6.2018 §35 korottaa maltillisesti jäteveden kulutusmaksua 1,00 €/m³ ja perusmaksua 6,00 €/vuosi/liittymä, sekä vuonna 2025 lisää 1,13 €/m³. Vuonna 2018 on laskennallisesti arvioitu, että viemärlaitos kattaisi omatoimintansa vuoden 2025 korotuksen jälkeen ja olisi maksanut lainansa kunnalle vuoteen 2041 mennessä. Korotustarve olisi ollut vuonna 2018 laskennallisesti kulutusmaksuun 1,88 €/m³ ja perusmaksuun 6,00 €/vuosi/liittymä. Laskennassa käytetty oletuksena, että jätevesien määrä kasvaa maltillisesti vuosittain. Toteumat ovat kuitenkin olleet laskusuuntaisia korotuksesta lähtien ja trendi on jatkunut vuosina 2019–2024. Tämän takia, on vuoden 2025 korotus tarve arvioitua suurempi. Tekninen lautakunta päätti pitää 1.1.2025 suunnitellun korotuksen ennallaan. Viemärlaitoksen tulos oli pitkään aikaan hieman positiivinen, johtuen kulutusmaksun ja perusmaksun korotuksista ja kahdesta uudesta verkostoihin liitetystä kiinteistöistä. Ilman liittymismaksuja tulos olisi kuitenkin jäänyt negatiiviseksi.

Liikelaitoksen tuloslaskelman tunnuslukuja ovat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Korollinen vieras pääoma tarkoittaa liikelaitoksen taseen pitkä- ja lyhytaikaisen vieraan pääoman eriä 1 – 5 (Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat kunnalta/kuntayhtymältä, Lainat julkisyhteisöiltä, Lainat muilta luotonantajilta). Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat ovat sijoitettua pääomaa.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kunnalta/kuntayhtymältä + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Myös ns. nollakorkoiset pitkäaikaiset lainat kunnalta otetaan tunnusluvussa sijoitettuna pääomana huomioon.

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäerät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Voitto, %

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

7.2. Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	112 169,86	-116 377,08
Poistot ja arvonalentumiset	231 183,51	230 723,45
Rahoitustuotot ja -kulut	-16 931,30	-16 931,30
Toiminnan rahavirta yhteensä	326 422,07	97 415,07
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 576,63	-294 919,46
Investointien rahavirta yhteensä	-23 576,63	-294 919,46
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	302 845,44	-197 504,39
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	19 235,55	-57 810,75
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-284 067,79	219 225,76
Korottomien velkojen muutos muilta	-38 013,15	36 089,38
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-302 845,39	197 504,39
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-302 845,39	197 504,39
Rahavarojen muutos	0,05	0,00
Rahavarat jakson lopussa	0,05	0,00

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Toim. ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta	491 213	188 368
Investointien tulorahoitus, %	1384,5 %	33,0 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,66	0,42
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	6,95	3,16
Current ratio	6,95	3,16

Kunnallisen liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnuslukuja ovat:

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus %-tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

(Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman erään Ylijäämä(alijäämä) ennen satunnaisia eriä lisätään korkokulut ja poistot ja arvonalentumiset ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan liikelaitoksen lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Liikelaitoksen lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Liikelaitos voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokateen.

Lainanhoitokate

= (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset + Korkokulut - Tuloverot) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos liikelaitoksen lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Liikelaitoksilla tunnuslukuun voi vaikuttaa mm. yhdystilin käyttö. Liikelaitoksen ja keskuskassan välinen yhdystili esitetään taseryhmässä Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä, jolloin liikelaitoksilla ei ole välttämättä lainkaan omia rahavaroja. Kassasta maksut kootaan seuraavista liikelaitoksen tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Materiaalit ja palvelut

Henkilöstökulut

Liiketoiminnan muut kulut

– Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys

– Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut kunnalle/kuntayhtymälle

Korkokulut muille

Korvaus peruspääomasta

Tuloverot

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäys kunnalle/kuntayhtymälle

Antolainasaamisten lisäys muille

Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle/kuntayhtymälle

Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

Quick ratio

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1

7.3. Vesihuoltolaitoksen tase

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTAAVAA

	2025	2024
VASTAAVAA		
A Pysyvät vastaavat		
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	5 022,10	5 022,10
2. Rakennukset	24 069,42	30 726,66
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 211 489,92	3 246 055,23
4. Koneet ja kalusto	6 969,70	5 536,75
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	167 817,28
II Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 247 551,14	3 455 158,02
A Pysyvät vastaavat yhteensä	3 247 551,14	3 455 158,02
C Vaihtuvat vastaavat		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	185 272,51	204 508,06
II Saamiset yhteensä	185 272,51	204 508,06
C Vaihtuvat vastaavat yhteensä	185 272,51	204 508,06
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 432 823,65	3 659 666,08

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE - VASTATTAVAA

	2025	2024
VASTATTAVAA		
A Oma pääoma		
I Peruspääoma	1 693 130,27	1 693 130,27
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	46 440,62	179 749,05
V Tilikauden yli-/alijäämä	95 238,56	-133 308,38
A Oma pääoma yhteensä	1 834 809,45	1 739 570,94
E Vieras pääoma		
I Pitkäaikainen		
Korolliset		
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	1 571 351,19	1 855 418,98
Korottomat		
7. Ostovelat	17 940,03	50 003,13
10. Siirtovelat	8 722,98	14 673,03
E Vieras pääoma yhteensä	1 598 014,20	1 920 095,14
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 432 823,65	3 659 666,08

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	53,5 %	47,5 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	242,6 %	394,9 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 euroa	142	46
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	56	18
Lainakanta 31.12., 1 000 euroa	1 571	1 855
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	616	716
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. 1 000 euroa	1 571	1 855
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	616	716
Lainasaamiset, 1 000 euroa	0	0
Asukasluku	2 550	2 591

Kunnallisen liikelaitoksen taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat liikelaitoksen omavaraisuutta, kertynyttä yli- tai alijäämää ja velkaisuutta.

Hulevesi

Kunnanvaltuuston 10.6.2002 § 30 mukaisesti. Hulevesiä ei Perhon kunnassa johdeta viemäriverkostoon ja hulevesiverkoston investointikustannukset sisältyvät kaavateiden rakentamiskustannuksiin vuoden 2020 aikana.

Sadevesiviemärointi on kunnan taseessa kiinteät rakenteet ja laitteet/kaavatiet. Sadevesiviemärointi on alkuaan ollut katujen kuivatukseen tarkoitettu eikä se liittynyt vesihuoltoon. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesiviemärointi on kuitenkin laajentunut, siihen on liitetty myös joitakin kiinteistöjä suoraan ja siten se muodostaa nykyään hulevesiverkon kirkonkylän alueella. Hulevesiverkoston kunnossapito sopii paremmin vesihuoltolaitoksen resursseilla hoidettavaksi. Tästä syystä talousarvion 2021 valmistelussa on päätetty eriyttää hulevesiverkosto kaavateistä.

Huleveden kustannukset katetaan verovaroin. Kunnan hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan kaikkia niitä rakenteita ja ratkaisuja, joilla hulevesiä johdetaan ja käsitellään (esim. ojat, hulevesialtaat ja hulevesiviemärit). Hulevesiviemäriin pituus on noin 1,8 km.

Hulevesijärjestelmän vaikutusalue on se alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kunnan hulevesijärjestelmä palvelee. Vaikutusalueeseen kuulumisen ei edellytä konkreettista liittymistä järjestelmään. Vaikutusalue kattaa Perhon kunnan asema-kaava-alueen, sekä ne kaava-alueiden reuna-alueet, jotka hyötyvät kunnan hulevesijärjestelmästä.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta/kuntayhtymältä.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla, osto-, siirto- ja muilla veloilla sekä korottomilla veloilla kunnilta/kuntayhtymiltä. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liikelaitoksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen

7.4. Vesihuoltolaitoksen liitetiedot**7.4.1. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**

Ei ilmoitettavaa

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Johtoverkot ja laitteet	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 022,10	30 726,66	0,00	3 246 055,23	5 536,75	0,00	167 817,28	3 455 158,02
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	18 774,62	4 802,01	0,00	0,00	23 576,63
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	167 817,28	0,00	0,00	-167 817,28	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-6 657,24	0,00	-221 157,21	-3 369,06	0,00	0,00	-231 183,51
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 022,10	24 069,42	0,00	3 211 489,92	6 969,70	0,00	0,00	3 247 551,14
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 022,10	24 069,42	0,00	3 211 489,92	6 969,70	0,00	0,00	3 247 551,14

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET

Ei ilmoitettavaa

7.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**OMAN PÄÄOMAN ERITTELY**

	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	1 693 130,27	0,00
Peruspääoma 31.12.	1 693 130,27	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	46 440,62	179 749,05
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	46 440,62	179 749,05
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	95 238,56	-133 308,38
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 834 809,45	46 440,67

PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

MUUT PITKÄAIKAISET VELAT

Ei ilmoitettavaa

8. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Perhon kunta, kunnanhallitus

Tilinpäätöksen 2025 allekirjoitukset

Perhossa 30.3.2026

Esa Kalliokoski, puheenjohtaja

Rami Erkkilä, 2. varapuheenjohtaja

Elina Huttunen, jäsen

Toni Syrjä, jäsen

Terhi Paananen, talous- ja hallintojohtaja

Matti Kytölä, 1. varapuheenjohtaja

Anni Hertteli, jäsen

Helena Poranen, jäsen

Lauri Laajala, kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN MERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsingissä _____ 13.5.2026, sähköinen allekirjoitus

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Mark Lassfolk

Tilintarkastaja, JHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 130 pages before this page

Dokumentet inneholder 130 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 130 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 130 sider før denne side

Detta dokument innehåller 130 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende